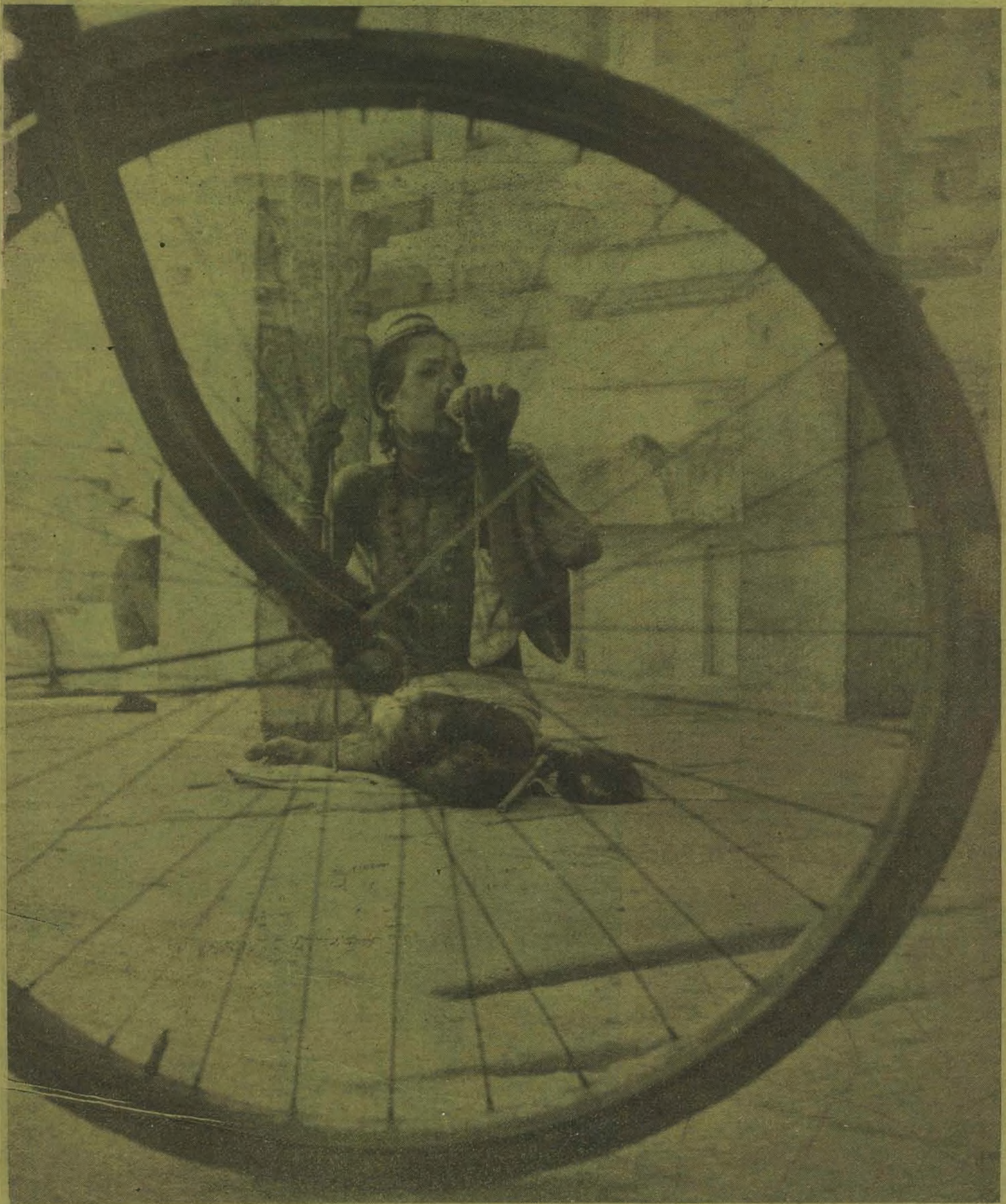

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

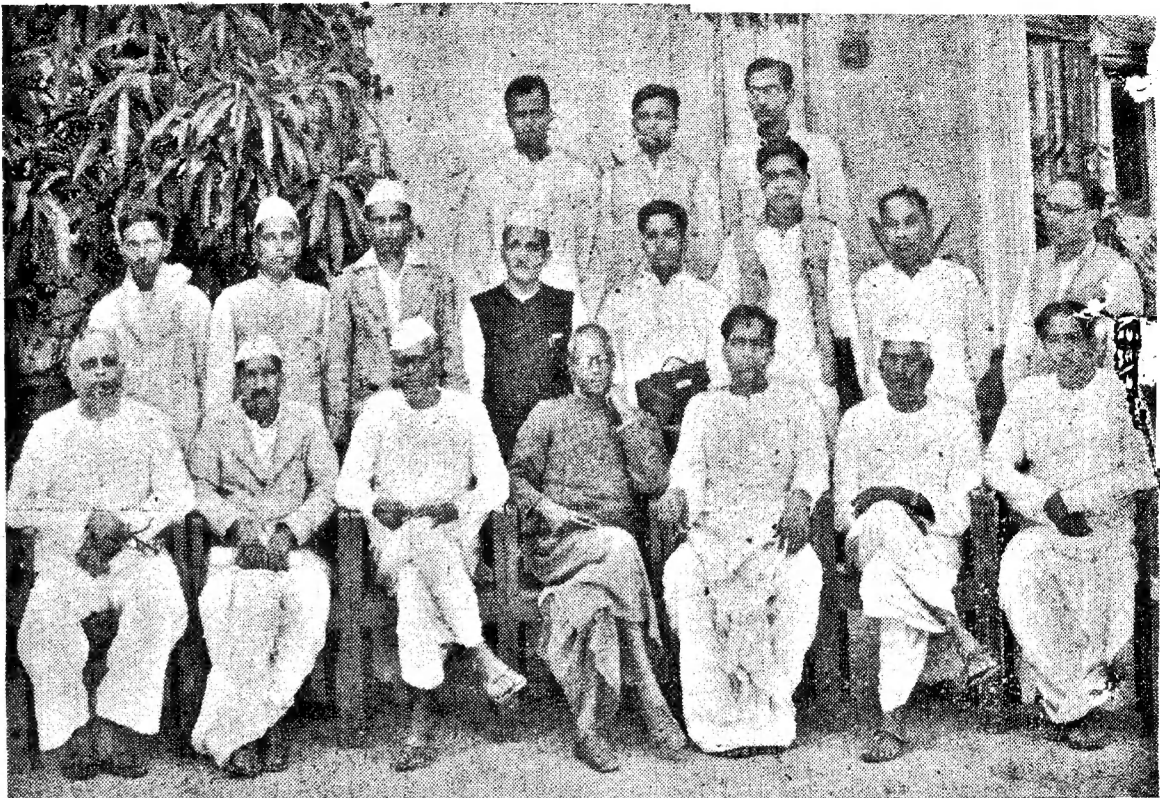
“బ్రాహ్మి”

O-1 1-48 ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

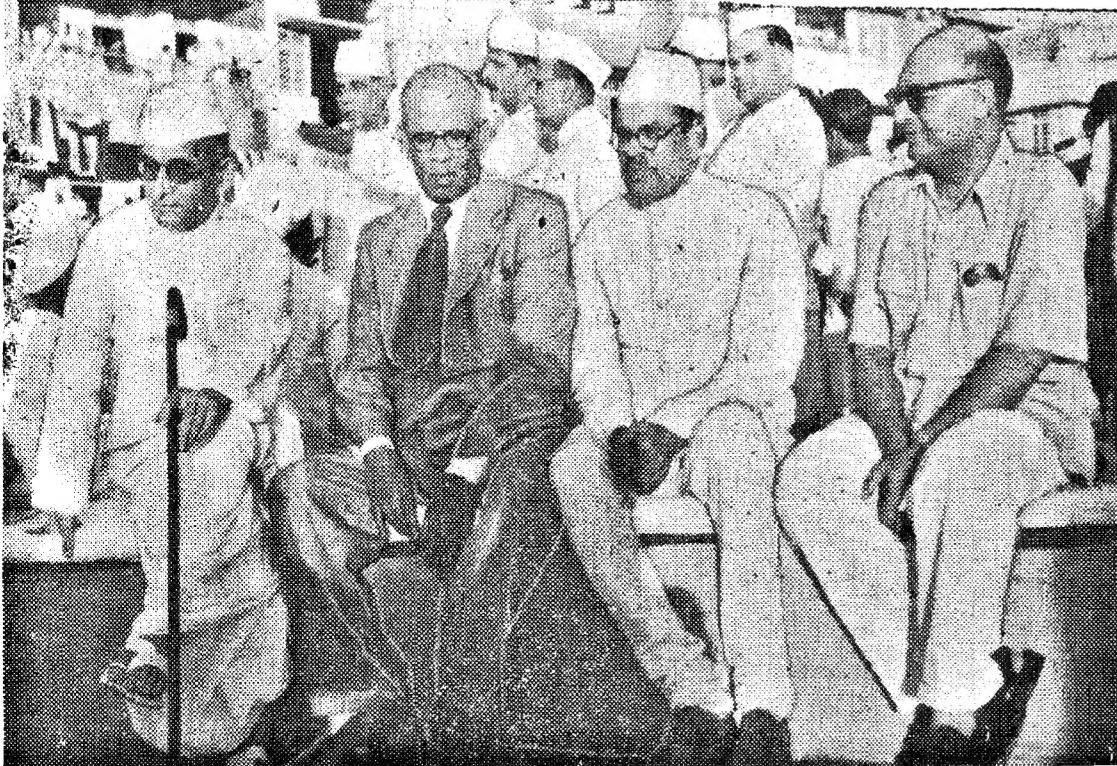
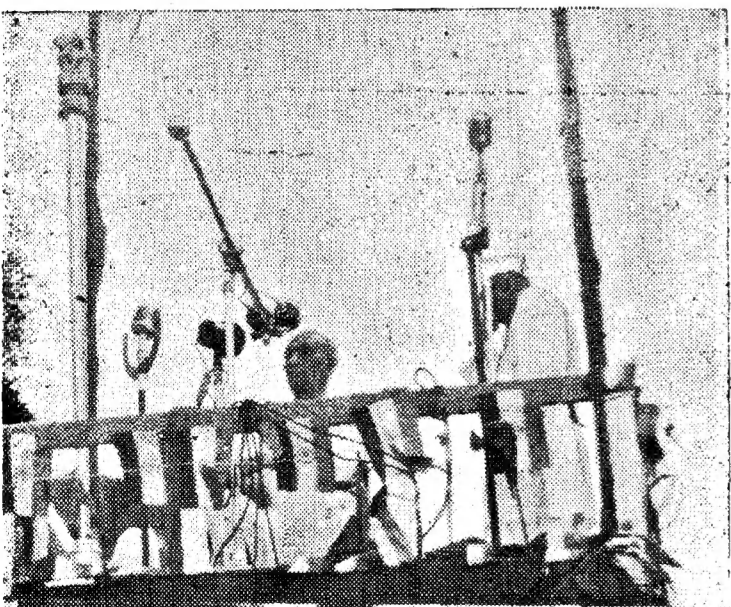
వెల 4 అణాలు

వార్తలు-విశేషాలు

భారత ఉపప్రధాని సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ చౌపతి సముద్రతీరంలో జరిగిన బహిరంగసభయం దుపయోగిస్తున్న దృశ్యం

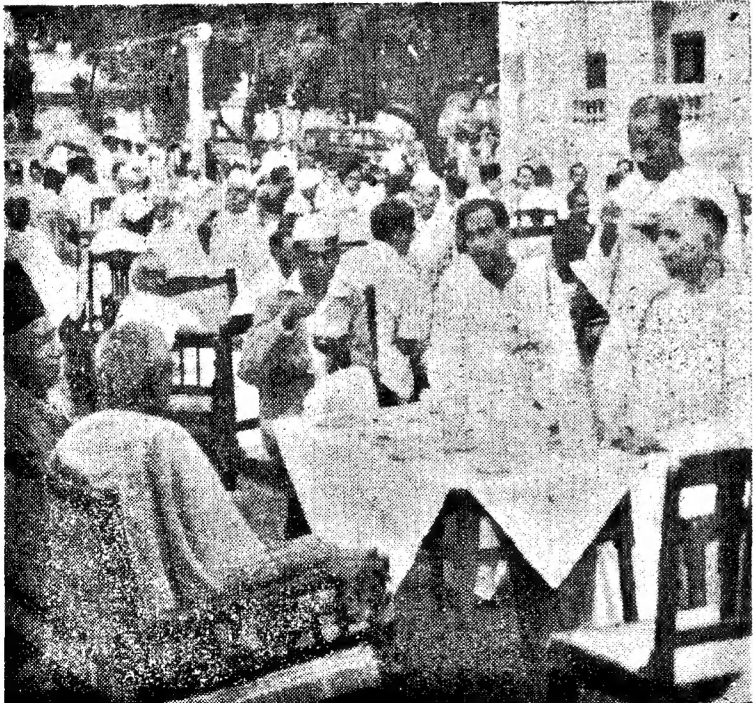
హైదరాబాద్ కాంగ్రెసు కార్యవర్గం: కొద్దున్నవారు. (ఎడమనుండి) డా॥ జి. ఎన్. మేల్బోర్న్, ముకుందరావు పెన్సెంకర్, డి. జి. బిందూ, స్వామి రామానందతీర్థ (అధ్యక్షులు), జమలాపురం కేశవరావు, జగన్నాథరావు దేశాయ్, జే. కె. ప్రాణేశ్వరచార్య; (కార్యదర్శి) నిలుచున్నవారు (ఎడమనుండి కుడికి) ఆర్. కె. నారాయణరావు, కృష్ణమాచారి జోషి, ఎ. కె. వాఘ్మేరి, మానక్ చంద్ పహాడే, ఆర్. వి. వి. దాస్, కె. వి. నరసింగరావు ఎం. రామచంద్రరావు, జి. ప్రాసాద్; రెండవ వరుస (ఎడమనుండి కుడికి): జగన్నాథరావు శంకర్, ఎన్. కె. నైకంపాయక్, వి. ఎస్. మహదేవ్ విల్సన్

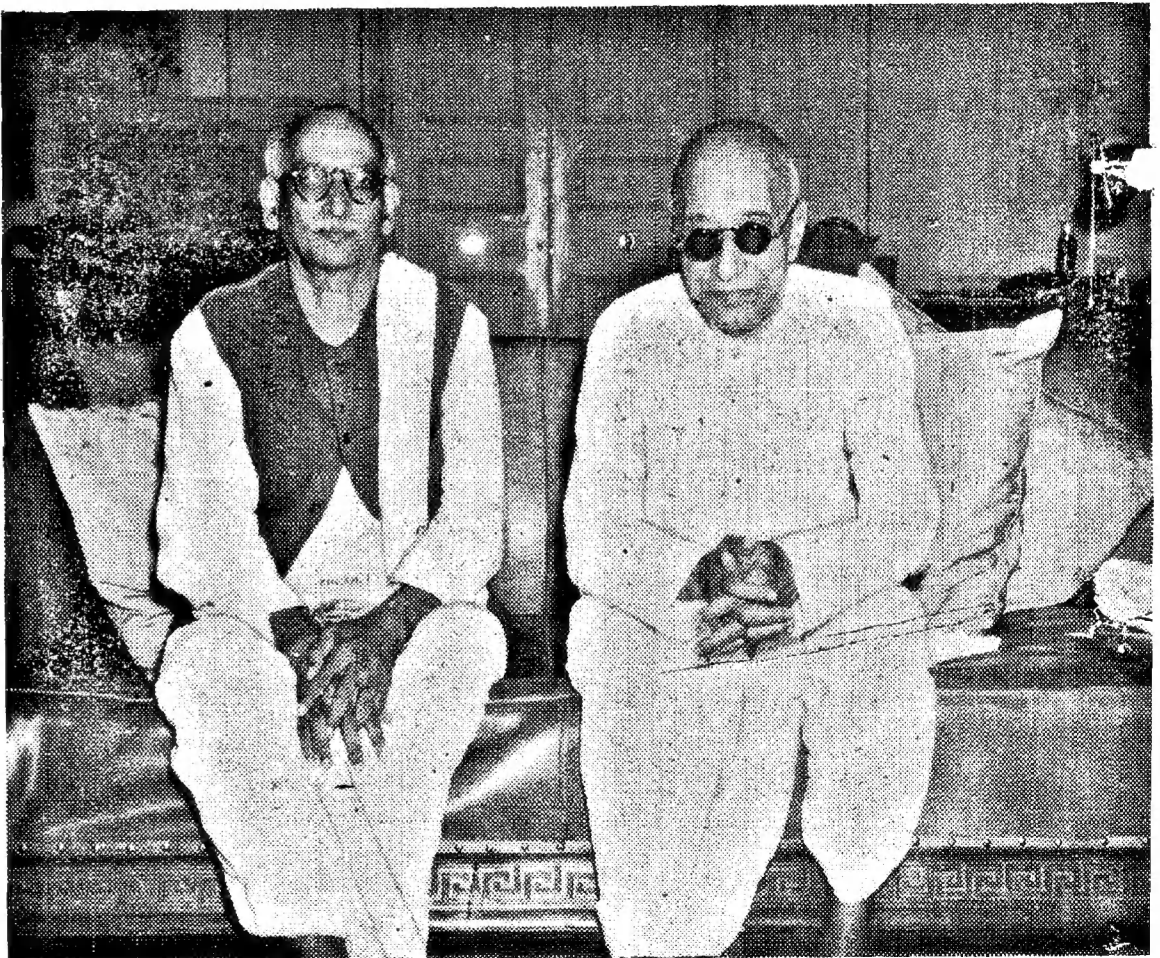
సర్దార్ పటేల్ ఉపన్యసించిన చౌపతి బహిరంగసభలో ఉపవిష్టులైన కె. యం. మున్షీ, వి. పి. మోనక్, ప్రభువులు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగ ఎన్నికైన నరహరి డాక్టర్ పట్టాభిసేథారామయ్యగారు ఢిల్లీ వెళ్లివస్తున్నప్పుడు విమానాశ్రయంవద్ద ప్రరప్రముఖులు వారికి స్వాగత మొసంగిరి

స్వామి రామానందతీర్థగారి గౌరవారం హైదరాబాద్ లో మాధవరామ్ అస్వాథి, మణిక్ లాల్ గుప్తాగారు చేసిన విందు సందర్భంలో తీసిన ఛాయాచిత్రం.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగ ఎన్నికైన డాక్టర్ పట్టాభి సేథారామయ్యగారు ఆక్టోబరు 81 వ తేదీన గవర్నర్ జనరల్ శ్రీ రాజగోపాలాచారిని సందర్శించిరి.

చంద్రమౌళిక

సంవత్సరచందా రూ 12-0-0

విడిపత్రిక అకౌంట్లు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర ! యస్మియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁ (మహాభారతము)

సంపుటము 41

సంచిక 10

Founder : K. NAGESWARA RAO

సర్వధారి సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ నవమి బుధవారము

“అధికా హరో త్పత్తి”

సంయుక్తరాష్ట్రాలలోని, గంగాఖాదిర్ వలసలో అధికాహరోత్పత్తి ప్రణాళికను ట్రాక్టర్లతో, అమలు పరుస్తున్నారు. వలసను సందర్శించటానికి కేంద్ర అహార వ్యవసాయ మంత్రి శ్రీ గా|| జెయరాందాస్ దౌలత్ రాంగారు ఏనుగు నెక్కి వెళ్లినప్పటి దృశ్యం.

ఆంధ్రవత్రిక

1948-వ సం॥ నవంబరు నెల 10-వ తేది బుధవారము

రష్యా కర్తవ్యము

అగ్రరాజ్యములు రెండువర్గములుగ విడివడుటయే గాక, ఉభయవర్గములు ప్రపంచమునందలి ఇతర రాజ్యములను తమ అదుపులో నుంచుకొనుటకు చతుర్విధోపాయములను ప్రయోగించుచున్నట్లు ప్రాక్, పర్షియ యారపులందలి రాజకీయ పరిణామములు స్పష్టము చేయుచున్నవి. ఉభయముల మరొక ప్రపంచ సంగ్రామము నివార్యమనుచు, సంగ్రామమునకు సన్నద్ధమగుచున్నట్లు ఆయా దేశముల సైనిక వ్యయమును పరిశీలించిన స్పష్టమగుచున్నది ఐక్యరాజ్యసమితి రాజకీయ ఉపసంఘము ఆయుధసంక్షేపమునకు సంబంధించిన రష్యాప్రతిపాదనమును చర్చించినపుడు, అమెరికా, బ్రిటన్, రష్యా ప్రతినిధులు ఈ విషయమై ఘర్షణము నిందించుకొనిరి గతవారము పోలియట్ రాజ్యస్థాపన వార్షికసందర్భమున విదేశాంగమంత్రి మాలటావ్, యుద్ధకాలమున రష్యా సేనాని టిమోషెన్కో తమ దేశము శాంతిని కాంక్షించుచు అట్టి స్థాపనకు ఇతరులు విఘ్నములు కల్పించి సాధ్యముగాకుండ చేయుటకు తమ సైనికబలమును వృద్ధిచేసికొనుచుంటిమని ప్రకటించిరి.

బ్రిటన్, అమెరికా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులును ఇంచుమించు ఇదేవిధముగ ప్రకటించుచుండిరి. అగ్రరాజ్యములు అన్నియు తమ యుద్ధనిర్వహణశక్తిని క్రమముగ వృద్ధిచేసికొనుచుండ ననుటకు ఇంతకు మించిన నిదర్శనములు అవసరములేదు. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, అమెరికాకు, రష్యాకు ఇటీవల ఏ ఒక్క విషయముమీదను సమాధానము కుదిరియుండలేదు. గతవారము ఐక్యరాజ్యసమితి సర్వసభ్య సమావేశము “అగ్రరాజ్యములు తమ విభేదములను పరిష్కరించుకొనుటకు ద్వైగుణీకృత శక్తితో పని చేయవలెను” అను మెక్సికో తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించుటవలన అగ్రరాజ్యముల విభేదము లెంత తీవ్రముగ నున్నవో, ఎంత ప్రమాదకరముగ నున్నవో స్పష్టమైనది. కాని, ఆ విభేదములు సమితి తీర్మానములవలన పరిష్కారము కాజాలవు. భారతప్రధానామాత్యుడు పండిట్ నెహ్రూ సమితి

సర్వసభ్య సమావేశమునందు ఈ అంశమును స్పష్టముచేయుచు అసలే దృక్పథములందు మార్పు రావలెననియు, హింసా, ద్వేషముల పరిత్యజించి లక్ష్యములకే గాక, లక్ష్యసాధనములకును అత్యంత ప్రాధాన్య మిచ్చి ఉన్నతలక్ష్యసాధనకు, ఉత్కృష్ట మార్గముల ననుసరింపవలసినదని హెచ్చరించియుండెను.

కాని అమెరికా అధ్యక్ష ఎన్నికల సందర్భమున ట్రూమన్ చేసిన ప్రకటనలను వారి అధ్యక్ష ఎన్నిక ప్రణాళికనుగాని, సోవియట్ రష్యా జన్మదిన ఉత్సవసభలందు మాలటావ్ టిమోషెన్కోల ఉపన్యాసములుగాని పరిశీలించిన ఉభయవర్గములకు నాయకత్వము వహించిన అమెరికా, రష్యాల వైఖరి, దృక్పథము, విధానము మార్పుచెందక, పూర్వపుగాడినె సాగుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ప్రస్తుతము రష్యా అనుసరించుచున్నది, ప్రపంచమంతట వ్యాపింప చేయుచున్నది, కమ్యూనిజం మైనను, లేక ప్రసిద్ధ ఆంగ్ల రచయిత వికాంప్లేట్ వ్యాఖ్యానించినట్లు అది ‘క్రెస్టినిజం’ అయినను, ఆ సిద్ధాంతమును సర్వత్రా ప్రతిఘటించుటకు ట్రూమన్ అధ్యక్షుడు ప్రమాణము తీసికొనెను. కనుక అమెరికా ప్రభుత్వము ఆ ప్రమాణపాలనకు తీసికొను ప్రతి ఒక్కచర్యను ప్రతిఘటించుటకే గాక, అట్టి ప్రయత్నములను భగ్నము చేయుటకు కూడ రష్యా దీక్షతో యావచ్ఛక్తిని వినియోగించి పనిచేయుచున్నది. వీరు ఇదేవిధముగ పనిచేసిన యుద్ధము నివార్యమని ఆశించుట సాధ్యము గాదు.

దురాక్రమణ ప్రయోజన కరమైన రక్షణచర్య యని విశ్వసించి సోవియట్ రష్యా ఈ దశాబ్దారంభమునుండి తన ప్రాపకప్రాంతమును క్రమక్రమముగ విస్తరింపజేసికొనుచున్నది 1939 కి పూర్వము జర్మనీ ఇదే విధానమును అనుసరించెను. ప్రపంచమందలి దాదాపు అన్ని దేశములందును నాజీ పక్షము తన పంచమాంగదళమును ఏర్పాటు చేసికొనెను. అందుకు సామ్రాజ్యవాదము అధికముగ తోడ్పడినది. నేడు రష్యాకు అంత

కంటె విస్తృతమైన, శక్తివంతమైనపంచమాంగదళము అన్ని దేశములందును గలదు. ఇటీవల ప్రాంతాంతర్యధము నందు కమ్యూనిస్టులు సాధించిన విజయములు సోవియట్ పంచమాంగదళ శక్తిసామర్థ్యముల వెల్లడించుచున్నవి. ఇంతటి శక్తి వారికి కలుగుటకు కారణములను చాంగ్ కైషేక్ ప్రభుత్వ పరాజయము వెల్లడించుచున్నది. ప్రజాస్వామికము పేరిట అమెరికా ప్రతిదేశమునందును ఒక వర్గమును—అది అధికసంఖ్యాక వర్గమని నిర్ధారణ చేయుట సాధ్యము గాదు—బలపరచుచుండెను అమెరికా సహాయముతో ఈ వర్గములు ప్రతికూలవర్గముల నణచివేయుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. ధనికవర్గము మాత్రమే యుద్ధమును ప్రోత్సహించు నని బ్రిటిషు కన్సర్వేటివ్ పక్షము, అమెరికన్ రిపబ్లికన్ పక్షము స్పష్టము చేసినది ఉభయముల అధికార ప్రభులగుటవలన, శాంతి ఒడిబడికలు కుదరక పూర్వమే తృతీయ సంగ్రామము ఆరంభము కాగల ప్రమాదము నివార్యమైనది. శాంతిసాధనకు ప్రయత్నించుటకు మరికొంత వ్యవధి లభించినది. రష్యా అమెరికాలు ఈ వ్యవధిని ఎట్లు ఉపయోగించుకొందు రనే విషయము వైసనే ప్రపంచశాంతి ఆధారపడియున్నది. రష్యా ప్రభుత్వముగ తన రహస్య రాజ్యాంగ తంత్రమును వినర్జించి హృదయపూర్వకముగ అభ్యుదయ శక్తులతో సహకరించుటకు సిద్ధము కావలెను.

భాషాసామ్రాజ్య తత్వము

నూతన రాజ్యాంగ ముసాయిదా చర్చ ప్రారంభమైన వెంటనే, పరిషత్తు జాతీయభాష అనునది ముందు నిర్ణయించి ఆ భాషలోనే రాజ్యాంగమును ఆమోదించవలెనని, పండిత బాలకృష్ణశర్మ, సర్ గోవిందదాసుగార్లు చేసిన ఉపన్యాసములు, టి. టి. కృష్ణమాచారిగారిని ఉద్దేశపరచిన ఆశ్చర్యపడ నవసరము లేదు. నాగరలిపితో కూడిన హిందీని తత్క్షణము జాతీయ భాషగా నిర్ణయించవలెనని శ్రీ శర్మగారు, దాసుగార్లద్వారా వాదించిరి అశోకచక్రమునకు బదులు సుదర్శనము, ఇండియా అనుటకు బదులు భారత్ అని ఉండవలెనని కూడ సూచించిరి జాతీయభాష అనునది నిర్ణయమైన తరువాత ఆ భాషయందు రాజ్యాంగమును పరిషత్తు ఆమోదించవచ్చునని, ముందు ఇంగ్లీషునందు ఆమోదించవలెననియు అధ్యక్షుడు రాజేంద్రప్రసాద్ గారు చెప్పిరి. ముసాయిదాను తయారుచేసినవారు ఇంగ్లీషునందే సులభముగా తమ భాషములను వెల్లుబిచ్చగల రను విషయమునేగాక, రాజ్యాంగములోని ప్రతిపదమునకు చరిత్రసంబంధమైన వ్యుత్పత్తి లర్థమున్న దన్న విషయముకూడ గమనింపవలెనని చెప్పిరి. శ్రీ గోవిందదాసు, బాలకృష్ణశర్మగారి సూచనలను

లెక్కచేయక పోవుటలో అధ్యక్షుడు రాజేంద్రప్రసాద్ గారు అత్యంత విచక్షణతో వ్యవహరించి రని చెప్పవలసియున్నది.

అధ్యక్షుడు తెలియజెప్పిన స్వల్ప అంశము, ఈ సభ్యులిద్దరు స్ఫురింపక పోవుట విచిత్రము. హిందీ? ముందు జాతీయభాషగా ఆమోదించవలెననుట అటుంచి, పరిషత్తులో ఇప్పుడు హిందీయందు ఉపన్యాసములు సాగించుట హిందీ రాని రాష్ట్రీయులకు అపచారముచేయుట తప్ప వేరుకాదు. ఉత్తరాదివారు హిందీయెడ చూపుచున్న తహతహ వలన, దక్షిణాదివారి నడ్డు పాయములను గమనించుట లేదని వ్యక్తమగుచున్నది. ఆ అంశము గమనించకుండ ముందుగ హిందీభాషను జాతీయభాషగా నియమించవలెనను పట్టుదల శ్రీ కృష్ణమాచారిగారు వ్యాఖ్యానించినట్లు “భాషాసంబంధమైన సామ్రాజ్యతత్వము”. వీహారు సంయుక్త రాష్ట్రములవారికి తమ గోడు తప్ప ఇతర రాష్ట్రముల ప్రసక్తి పట్టినట్లు లేదు. వారు రాజ్యాంగపరిషత్తును కూడ కాంగ్రెసు సమావేశమువలె పరిగణించుచున్నారు. శ్రీ కృష్ణమాచారిగారు చెప్పినట్లు, ఇంగ్లీషు భాష ఎడ పూర్వమున్న హేయభావము ముఖ్యముగా దక్షిణాదియందు అంతరించిపోయినది. ఇంగ్లీషుభాష యెడ అభిమానము చూపిన దేశభక్తి కాదనుభావము అంతరించవలెను. ఉత్తరాదివారు హిందీని జాతీయ భాషగా స్థాపించుటకు చూపుచున్న తాపత్రయమును గమనించిన, హిందీ స్వభాషగా కలవారి ప్రభుత్వము కేంద్రములో ఏర్పడ నున్నదశ భయమునకు ఆస్థారమీర్పడుచున్నది. పూర్వము, ఇంగ్లీషు నాగరకతకు లక్షణమైనట్లు, ఇప్పుడు హిందీ లక్షణము అగు ప్రమాదము ఏర్పడుచున్నది. ఇదే దక్షిణాదియందు హిందీయెడ వైముఖ్య మేర్పడుటకు కారణము. శ్రీ కృష్ణమాచారిగారు తగు సమయములో హెచ్చరిక చేసిరి. అందుకు వారిని అభినందించవలయును ఇంగ్లీషు 150 సంవత్సరములుగా ప్రభుత్వ వ్యవహారములందు, ఆంతరరాష్ట్రీయ వహారములందు వాడబడుచున్నది. ఆ కారణముగ దానిని ఒక్క పర్యాయము సమూలముగ తొలగించుట సాధ్యముకాని పని గవర్నరు జనరల్ రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పినట్లు ఇంగ్లీషు భాషను వెంటనే తొలగించవలెననుట, పరుగెత్తుచున్న రైలు బండిని బాగుచేయుట ప్రయత్నము వంటిది. ఇదివరలో ఏ భాష మున్నను, ఇప్పుడు ఇంగ్లీషుకు స్వస్తి చెప్పి హిందీని జాతీయభాషగా, నియమించవలెనను విషయమును గురించి తీవ్రముగ ఆలోచించవలసి యున్నది. దక్షిణాదియందు ఎంతమందికి ఇంగ్లీషు వచ్చునని ఒక పరిషత్తుసభ్యుడు ప్రశ్నించెను కాని, ఎంతమందికి హిందీ వచ్చునను మాట ఆయనకు తట్టలేదు.

ఎట్టచెనాలో గుహలో కాపురంచేసే 'చక్రవర్తి'

అమెరికా ఉపాధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడిన బార్క్లే

చీనాలోని 30 లక్షల కమ్యూనిస్టులకు నాయకుడు, తద్వారా కమ్యూనిస్టులు నడిపించి విడిపించిన ప్రాంతాల్లోని 168,000,000 మంది ప్రజలకు నాయకుడు—అయిన 55 ఏండ్ల ముసలి వాడు మావోట్సీటంగు అను నాయన అధికార వ్యాపారానికి ఉజ్వల బాహ్యవాసనల కప్పటికి లొంగిపోయినవాడు కాదు. ఆయన కనిపించే దివ్యమైన భవంతికాదు. కట్టేవి జలుగువలు వలూకావు. ఏనాడు సివారుల్లోని తక్కినవైతూ గుహగృహాలకన్న ఈయన కనిపించే గృహం ఒక్కటి సరేమైనా మారిపోయివుంటుందేమో. అంతే. తనకన్న ఘనత తగ్గిన తన సహచరులవలెనే చేతితో నడికి చేతితో నేసిన (ఖద్దరు) బట్టలనే ఈయన ధరిస్తాడు. మిలిటరీ నాయకుడు, రాజకీయ కృతహారవేత్త, మేధావంతుడు, ఏచి రచయిత అయిన మావోట్సీటంగు వెనుకటి చైనా కమ్యూనిజం తాలూకు చిక్కులనుంచి గడిచి గట్టెక్కాడు. ఎక్కి, తనకున్న ఒక సుగుణంచేత—పాశ్చాత్యుల కమ్యూనిజం చీనాకు ఎంతమాత్రమూ సన్నిహితా దన్న భావన చేతా ఈయన తన ఇష్టటి హోదాను అందుకోగలిగాడు.

రాజకీయ కృతహారాలమీదా, సైనికకృతహారాలమీదా ఆయన వ్రాసిన పుస్తకాలు జపాను, రష్యా, ఇండియా, బర్మా, ఇంగ్లీషు—ఇత్యాది అనేక దేశభాషల్లోకి అనువదించబడినవి. ఆయన ప్రభావవరణ ఇంకా విస్తరిస్తూనే వుంది. సంస్కృతి క్షేత్రంలో ఆయనకు గల ఘనత అత్యున్నతమైంది. ఆయన చేసిన సారస్వత ప్రసంగాలు 'ప్రజలకోసం కళ' అనే ఒక భావాన్ని ప్రచారం చేయడం విషయంలో 'విముక్తప్రాంతాల్లోని' మేధావంతులమీద చాలా ప్రభావం చూపెట్టినవి. నాటక కళ విషయంలోకూడ ఈయన చాలా శ్రద్ధాసక్తులు చూపెట్టుతూ వచ్చినాడు. తన 'సుదీర్ఘప్రయాణ' సమస్తి నాటికి 40 వేల సంవత్సరాలే, 55 ఏండ్ల ఈ వయస్సులో ఆయన కొంచెం స్థూలంగానే కనిపిస్తుంటాడు కాని, శారీరకంగా నమకటి బిగి బిగి ఏమీ సల్లరేదు.

మేధావంతుల్లో కూడా వెనుకటి ఎత్తుల్లోనే విహరిస్తూ వున్నాడు. ఈయన ఉపన్యాసాలు చాలా రంజకంగా ఉంటాయి. వాటిలో ఈయన ఎక్కడలేని సామెతలూ, కట్టుకథలూ, పట్టుకథలూ, కబుర్లూ గుచ్చెత్తి వాటికి ఇంపైన రుచి కల్పిస్తాడు. విద్యార్థులు ఈయన ఉపన్యాసాలంటే విరుచుకు పడతారు.

మనకి మామూలు ఎత్తులోనే ఉన్నానిండుగా ఉంటాడు.

రైతుహృదయ మెరిగిన రాజు

దక్షిణచైనా యందలి హ్యూనాన్ రాష్ట్రంలోని హువోహ్ అనే గ్రామంలో జన్మించిన ఈ పల్లెటూరి మనకి రైతుహృదయాన్ని చాలా ఆంతరంగికంగా ఎరుగును. 100 కి

80 మంది మడిదున్నుక బ్రతికేవారుగా ఉన్న దేశంలో ఇది సామాన్యమైన విషయం కాదు.

ఈయన తండ్రి స్వయంగా ఒక చిన్న బీసరైతు. కాని ఎలాగో కాస్త నిలవ చేసుకొని, తానదివరకే కాలకు దున్నుతూ వచ్చిన ఆ చిన్న మడిచెక్కను కాస్తా కొనివేసి చివరకొక మధ్యరకపు రైతు అయ్యాడు. ఈ మూలంగా మన మావో ఒడికి వెళ్లగలిగే అవకాశం దొరికినందుకు దేవునికి ధన్యవాదాలు. ఎనిమిదవయేట ఓసమాలకు ప్రారంభించిన మావో ఆ తరువాత అయిదేండ్ల పాటు పూర్వచారపు, పాతపద్ధతి చైనా విద్యా వ్యాసంగంలో గడిపి, పురాణప్రబంధాలన్నీ చదివాడు. తరుపరి రాష్ట్రీయ రాజధానియైన చాంగ్ షాలో ఒక నవనాగరికపాఠశాలలో చేరి ప్రకృతి శాస్త్రాల్లోనూ, తత్తిమా పాశ్చాత్య విద్యల్లోనూ మాంచి జ్ఞానం సంపాదించాడు.

అమెరికా అధ్యక్షుడుగా తిరిగి ఎన్నుకోబడిన ట్రూమన్, భార్యా, కుమార్తెలు.

ఈసారి ఈ అగ్రగణ్యపదవికి డెమాక్రటిక్ పక్షం తిరపున ట్రూమన్, రిపబ్లికన్ పక్షం తిరపున థామస్ గుర్వీయా ఇద్దరూ పోటీపడినారు ఇంత తీవ్రమైనపోటీ 1916 తిరవాతి ఇంతవరకూ ఎన్నడూ జరగలేదు అట్లు వర్గాల ఆశయం

భారతీయ ప్రాచీన శిల్ప సంస్కృతి శిశు పాల ఫుర్ కోట శ్రీ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్కేయాలజీ శాఖ వారు గత రెండుమూడు సంవత్సరాలలో చేసేక విషయములను త్రవ్వీ పైకి తెచ్చినారు రతన్సురులోన, కొండాపూర్లోను వీరి సత్వన కృషివల్ల భారతదేశచరిత్రలో కొన్ని మూర్తులు కలిగినవి మైసూరులోని దండవల్ల వద్ద కొన్ని వింతలు బయటబడినవి పుదుచ్చేరి వద్దనున్న అరికమేడులో జరుగుచున్న శోధన ఫలితముగా సింధునాగరకత దక్షిణభారతమున అన్ని నదిముఖద్వారములవద్దకు కన్పించగలదని యెంచుటకు ముఖ్యము ఆధారములు లభించినవి నేడీ శాఖవారు ఉత్కళములోని శిశుపాలఫుర్ వద్దకూడా పరిశోధనలకు సలుపుచున్నారు.

భువనేశ్వర్కు సమీపమున నన్న శిశుపాల ఫుర్ వద్ద క్రీస్తుపూర్వము రెండవశతాబ్దమునకు చెందిన కోట బయట పడినది ఈకోట ద్వారములు విశిష్టముగా పేర్కొనబడవలసినవి ఈ కోట చుట్టును వెనుకటి కాలమున నన్న అగడ్త ప్రస్తుత మొక చిన్న నదిగా కన్పించుచున్నది ఈ కోట నలుచతురమై, ఆరుఫర్లాంగుల పొడవు, ఆరుఫర్లాంగుల వెడల్పు గలిగియున్నది ప్రతి వైపున రెండు ముఖద్వారము లున్నవి చిన్న చిన్న ద్వారములుగూడా మొత్తము ఎనిమిది గలవు. అడుగున నూటనది అడుగుల వెడల్పుగల, ఇరువదియైదు అడుగుల ఎత్తైన మట్టిగోడలు కన్పించుచున్నవి. ఈ ప్రాకారమున లోపల మూడునాలుగు అడుగులుదాకా కంకరతో గట్టి పరుపబడిన టున్నది. అపై బాగుగా కాల్చబడిన ఇటుకలు ఉపయోగింపబడినవి.

ఎనిమిది ముఖద్వారములలో నొకటిమాత్రము ప్రస్తుతము బాగుగా శోధింపబడినది చక్కగా రాళ్లు పేర్చబడినవట ఈ ద్వారము వెడల్పు ఇరువదియైదు అడుగు లున్న ఒకచో పడమూడుగులే కన్పించుచున్నది ఈ ద్వారమున కిరు ప్రక్కల విదారదుగుల వెడల్పుగల చిన్న ద్వారము లున్నవి ఇట్టి నిర్మాణమును అర్ధ శాస్త్రములో కొటిల్లుడు పేర్కొన్నాడు ముఖద్వారమున కిరువైపుల చతురస్రాకారముగా నన్న గోపురములు కలవు. ఇవి అరువదిమూడుగుల పొడవు, ఇరువదియైదుగుల వెడల్పు. వీనికి పెట్టు బాగుగా అమర్చబడియున్నవి.

ఒకేఒక రాతినుంచి తొలచబడిన స్తంభములు పదునారు మాత్రము కోటమధ్యలో నున్నవి. అనగా వెనుకటి రోజులలో నిట పోడోస్తంభ

ప్రాసాద మొకటి గల దని నిర్ధారణచేయ వీలున్నది శరీరరక్షణకు, నగరరక్షణకుపై భూమిలో పడు నేనడుగుల లోతున త్రవ్వీ కొన్ని కట్టడముల నేర్పరచుకొనినారు ఇచటి నీటిని బయటకు పోగొట్టుటకు పంపుల సుపయోగించక తప్పదు.

ఇచట దొరికినవానిలో పగడములు, ముత్యములు కలవు అనేకవిధములగు చెవుల ఆభరణములు లభించినవ 'Carnelian, Chalcedony, garnet, Terracotta' లతో అనేక రకములైనవి. దంతపుసామగ్రి, గాజులు, ఇనుప పనిముట్లు, ఆయుధములుకూడ కలవు. బంగారు, వెండి, రాగి, సీసము మొదలగువానితో చేసిన నాణములు ముప్పదికి పైగా దొరికినవి. వై నాణెములు తయారుచేయు సామగ్రిలుకూడ నున్నవి.

ఈ కోట కట్టడములో సుపయోక్తముగు శిల్పం క్రీస్తు పూర్వము మాత్రమే శతాబ్దము దని విజ్ఞులు అభిప్రాయబడుచున్నారు దీనికి సమీపమున నన్న ఖండగిరి ఉదయగిరి కొండలపైని హత్తి సంఘ శాసనములో చక్రవర్తియగు ఖారవేలుడు తాను రాజ్యమునకు వచ్చిన మొదటి సంవత్సరములో తన రాజధానియగు కళింగనగరము యొక్క కోటను, ద్వారములను బాగుచేయించినా నని చెప్పికొనినాడు అనగా నీ శిశుపాలఫుర్ ఆనాటి కళింగ నగరమై యుండవచ్చును. క్రీ. ప. దేశపు నాలుగవశతాబ్దిలో నీ ప్రదేశము నిర్మాతమృతమైనట్లు సూచనలు కన్పించుచున్నవి.

ఈ కోటకన్న ప్రాచీనములగు కోట లింతవరకు మనకు లభింపలేదు ఈ శిల్పమున విదేశ ప్రాబల్యము లేనేలేదు తత్త శిల వద్ద నున్న సిర్కాప్లోని కోటలు ఇంట్రాగ్రిక్, ఇండో సిథియక్ శిల్పమును సూచించునవి. ఇవి క్రీ. పూ మొదటి శతాబ్దపు బీహారులోని రాజగిర్ కట్టడము లింకను సంశోధింపబడవలెను.

శిశుపాలఫుర్ వద్ద దొరికిన మృణ్మయపాత్రలు (Pottery) మాత్రము Rouletted రకము. వీని రూపమున రోమన్ ప్రాబల్యమును సూచించు లక్షణము లున్నవి. అనగా నీ కళింగులకు రోముతో వాణిజ్యసంబంధము లున్నవి. ఈ శిల్పములను, కోటలను బాగుగా వివేచింపవలసి యున్నది.

విజ్ఞాన విశేషాలు :

వ్యశాస్త్రము : దివ్య దృష్టి

అంధులకు దృష్టి నిచ్చే రాడార్ యంత్రనేత్రం

ప్రాచీన కాలాల్లో ఒక గుడ్డివాడు, ఒక చేతి కట్ట గురించి తోచుకుంటూ వుంటూ, విజ్ఞుల నడుమకుంటూ 20 ఏళ్లనుంచి జీవితం సాగిస్తూన్నాడు. ఐదేళ్ల క్రింద, ఒక "ఆల్ఫ్-యన్ కుక్కను" పెంచుకొన్నాడు ఆ గుడ్డివాడికి నిత్యం సహచరిగా ఉంటూ, అతివిశ్వాసంతో, ఆ కుక్క అతన్ని అంటిపెట్టకొని, అతనికి రెండు సేత్రాలలాగా సేవచేస్తూ అతని గుడ్డి జీవితానికి -లుగుగా వర్తించింది.

ఒకనాడు ఎవరో, ఒక చిన్నయంత్రాన్ని దాదాపు నిష్పవెట్టి అంత 3 రి మాం మున్నయంత్రాన్ని అతని మెడలో కట్టారు అతనికి అకస్మాత్తుగా, అంధకారం నశించినట్లయింది. గుడ్డితనం పోయి చూడగలగడం సాగింది, అతని చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచం, రంగు రంగులతో, సహజరంగాలతో, రమ్యంగా అతనికి దృష్టిలో గోచరమయింది! అతనికి మహాద్భుతంగా దృష్టి చేకూరినట్లు అయింది. గుడ్డివాడైన ప్రాచీనాథ్, తనకు తానుగా స్వయంగా ప్రపంచాన్ని చూడగలిగాడు.

ఇది అభూతికల్పం కాదు భవిష్యత్తుగా ఏనాడు జరగాలని ప్రపంచం అపేక్షిస్తున్న స్వప్నస్వరూపం కాదు. ఇంకేమున్న సామాన్యంగా అవకాశం ఉన్న ఒక నూతన శాస్త్రప్రయోగస్వరూపము.

డాక్టరు ఫ్రాంసిస్ బాప్ట్ అనే తెలియజే విద్యుచ్ఛక్తిపరిశోధకుడు, ఒక చిన్ని నూతనయంత్రం కనిపెట్టాడు ఆయంత్రాలను, విరివిగా తయారుచేసే పాల్వెన్ బయలుదేరితే, ఇంకేమున్న ఈ యంత్రం, త్రి రువానికి అందుబాటులోకి రావచ్చును.

ద్వితీయ ప్రపంచయుద్ధం కాలంలో, శాస్త్రపరిశోధకులు రాడార్ అనే యంత్ర సేత్రాన్ని కనిపెట్టారు. ఈ నూతన "అద్భుత సేత్రం", రేలియన్, రాడార్, యంత్ర విధానాలను మేళవించి పరిశోధనలు చేయబండ్ల, యత్న సాధ్యమయింది. డాక్టరు ఫ్రాంసిస్ ఒక పెంపుడు ఉడుతమీద, ఒక గుడ్డికోతిమీద, ఈ యంత్రంతో ప్రయోగాలు సాగించిచూచాడు. ఈ యంత్రంతో, గుడ్డివాళ్లకు దృష్టి చేకూర్చవచ్చునని, ఆ ప్రయోగాలు జయప్రదంగా నిరూపించాయి.

ఈ నూతన "అద్భుత సేత్రం" అనే యంత్రం, ఒక చిన్ని నిష్పవెట్టి అంత ఉంటుంది. 2 1/2 అంగుళాలు పొడుగు ముప్పాతిక అంగుళం మందం కలిగిఉంటుంది. ఆ పెట్టె అధిక సంఖ్యలో ఈ యంత్రాల ఉత్పత్తిని సాగిస్తే, అప్పుడు ఈ యంత్రం చౌకగా కూడా గిట్టుబాటు అవుతుంది. 18 రూపాయలతో గుడ్డివాడైనా ఈ "అద్భుత సేత్రం"ని కొనుక్కోవచ్చు. ఈ చిన్ని పెట్టెను, వంటిమీద, కోటుకుగాని, చొక్కాకుగాని, కొక్కలతో లోపలికి తగిలించుకోవచ్చును. యంత్రం ఉపయోగించటమూ, మళ్ళీ 2 ఏళ్లకు, వాడుతూన్నవారి దృష్టి పరిస్థితినిబట్టి యంత్రాన్ని కొద్ది మార్పించటమూ, ఈ కౌశల్యంతో, గుడ్డివాళ్లు ఎవరైనా, కళ్లతోడు వాడుకొన్నట్లుగా ఈ యంత్రాన్ని తేలికగా వాడుకోవచ్చునని, డాక్టరు బాప్ట్ బాప్ట్ చెప్పతున్నాడు.

ఈ చిన్ని పెట్టెలో, 40 విడివిడి "ఫోటో ఎలక్ట్రిక్ సెల్లు" (Photo electric cells) లుంటాయి. వీటికి మందు స్టాన్ డిక్సుతో తయారుచేసిన ఒక భూతఅద్దము ఉంటుంది. ఆ భూత అద్దము ఈ "ఫోటో ఎలక్ట్రిక్ సెల్లుల మీద" బొమ్మపడేట్లు చేస్తుంది. ఈ ఫోటో ఎలక్ట్రిక్ సెల్లులు మన కంటిలో రేటినాలాగా పనిచేస్తాయి. మన కన్నుచేసే పనిని మూలంగా జీవితీయించుకొంటే, ఈ ఫోటో ఎలక్ట్రిక్ సెల్లు ఉపయోగము తెలుస్తుంది.

మన కంటిలో కనిపాప భూత అద్దములాగా పనిచేస్తుంది. ఈ పాప మన కెదురుగా ఉన్న వస్తువుల బొమ్మను, మనకంటిలో ఉన్న రేటినా అన్న ఫలకంపై పడుతుంది. ఈ రేటినా అన్న ఫలకము, నరాగ్రాలకూడలి ఈ నరాగ్రాలన్నీ ఆ యంత్రంలో వివిధభాగాలను వరాలభాషలోకి సమన్వయపరిచి, "ఆప్టికల్స్" అనే పెద్ద నరంద్వారా, పెదవకు అందజేసి, అక్కడ బొమ్మరూపకల్పన తయారుచేస్తాయి అంతలో మనం ప్రకృతివిషయాలను చూడగలిగిన జ్ఞానం కలుగుతుంది.

ఇప్పుడు ఈ యంత్రంలో రేటినా చేసే పనినే, ఈ ఫోటో ఎలక్ట్రిక్ సెల్లుల సమాహారం చేస్తుంది అంటే చిత్రస్వరూపాన్నింతనూ, సమగ్రంగా, విద్యుచ్ఛలనం క్రింద, అంటే మన వంటినరాలలో కలిగే చలనం క్రింద మార్పి, విద్యుద్వాహికల కందిస్తుంది.

గుడ్డివాళ్లలో, సామాన్యంగా "రేటినా, చెడిపోతుందికాని, పెదవకు చేత కంటినరాలు సజీవంగానే ఉంటాయి. విల్లులో ముఖ్యమైన కంటినరం, దవడముకుకు కొద్దిగా పైనన్న ఎముకవరసను పోతుంటుంది. దవుడ ఎముకకు పైనన్న ఎముకలో రెండు చిన్నరంధ్రాలు, పొడిచి, రెండు వెండిపుడకలతో, రంధ్రం నింపకంటి నరాగ్ర, ఈ పొడి ఎలక్ట్రిక్ సెల్లు సమాహారానికి విద్యుద్వాహకము, వెండితగల ద్వారా ఏర్పరిచితే, ఎలక్ట్రిక్ సెల్లులు కంటిలో రేటినాలాగా పనిచేసి, ప్రకృతి దృశ్యాల నన్నిటిని, కంటి పెద్దనరం ద్వారా, పెదవకు అందించి, దృష్టిని చేకూర్చగలుగుతాయి. దవుడ ఎముకకు పైనన్న ఎముకలో చిన్నిరంధ్రాలు పొడివటం, చెవులూ ముక్కులూ కుట్టటం లాంటి, అపాయం ఏమాత్రమూ లేని అతి చిన్న ఆపరేషన్, ఈ వెండికావలను ముక్కుపుడకలూ, వెవికముల్లా లాగా ఎప్పటికప్పుడు పెట్టుకొని తీసేవేసుకొంటూ ఉండవచ్చు.

ఈ అద్భుతమైన నూతన యంత్రము, ఈ "దివ్య సేత్రము," రాడార్ పరిశోధనలపల్ల సాధ్యమయింది. భారతదేశంలో గుడ్డివాళ్ల సంఖ్య ఎక్కువ. వీదా బిక్కిలోనే అనేకులున్నారని ఈ పరిశోధన ఉపయోగము ఏనాటికైనా, ఈ వీదవాళ్లకు దక్కుతుందో లేదో, ముందుముందు చూడాలి.

రాడార్ పరిశోధనలు, ఇల్లాంటివే, ఇంకా కొన్ని అద్భుతమైన, పరిశోధనలు, భూ, జల, వాయు, యంత్రాలలో ప్రవీదానికి అవకాశంగా ప్రయోజనకరంగా కనిపెట్టినవి, అనేకం "రాడార్" మూలక యంత్ర రూపాలలో ఉన్నాయి.

"ప్రతిస్పర్శి" అనేది మనమంతా ఎరిగిన విషయమే నిటాలుగాఉన్న కొంపల ముందుగాని, ఎత్తైన నిలువుగోడలముందుగాని దూరంగా నుల్లుని అరిస్తే, మన మంటు మళ్ళీ మనకు ప్రతిస్పర్శిస్తాయి కాస్త చదువుకొన్నవాళ్లు, ఈ ప్రతిస్పర్శినిబట్టి, కొంపకు తా మెంత దూరంలో ఉన్నదికూడా కనిపెట్టగలరు.

ఈ ప్రతిస్పర్శి, శబ్దవాహకమైన వాయుతరంగాల సంచలన స్వభావాన్నిబట్టి మనకు అందుబాటు అవుతుంది. గోడలో కలిసి వాయుతరంగాల్లో వచ్చే శబ్దాన్ని ప్రతిస్పర్శించినప్పుడు, మనము తెలిసికొగలిగినట్లే, రాడార్, ఎలక్ట్రిక్ మాగ్నెటిక్ వేవుస్ (Electro-magnetic waves) అనే రేడియో తరంగాల విషయంలో ప్రస్తుతుంది.

రాడార్ ఒక రేడియో తరంగాన్ని అంత రాశిలోకి పంపిస్తుంది ఆ తరంగానికి, తన స్వభావానికి అడ్డుగా నిలిచి వెనకకు ప్రతిఫలింప చేసే వస్తువు తగిలినప్పుడు ఆ రేడియో తరంగము నూటిగా మళ్ళీ వెనకకు వస్తుంది. రాడార్ యంత్రము, అల్లా ప్రతిస్పర్శితమైన తరంగాన్ని గుర్తించి తెలుసుకోటం లో అడ్డు తగిలిన వస్తువు ఎంత

దూరా న్నుందో కనిపెట్టి చెప్తుంది అయితే శబ్ద తరంగాల వేగంకన్నా రేడియో తరంగాలవేగం చాలా ఎక్కువ. మనము చూస్తూన్న "వెలుగు" కూడా రేడియో తరంగమేనని, శాస్త్రవిద్యార్థులకు పరిచితమే. రేడియో తరంగాలు సెకనుకు 186,000 మైళ్ల వేగంతో ప్రసరిస్తాయి కాబట్టి, ఈ తరంగము పోవటానికి తిరిగి రావటానికి కూడా కలిసి పట్టేకాలము, సెకనులో, ఎంతో స్వల్పభాగంగా ఉంటుంది. ఉదాహరణకు రాడార్ పంపించిన తరంగము తిరిగి రేడార్ అందుకొనేటప్పటికి, ఒక సెకనులో పదివేల వంతుకాలము 1/10000 సెకను పట్టిందనుకొందాము అంటే తరంగము ప్రయాణించేసిన దూరం, 186 మైళ్లు అన్నమాట అంటే రాడార్ యంత్రానికి ఆ వస్తువు దీనికి సగం దూరంలో, 93 మైళ్ల దూరంలో, ఉందన్నమాట.

మన సామాన్యదృష్టికన్న అతి కుశలంగా, రుజువుగా, విషయగ్రహణ మొనర్చగల 3 క్లి ఈ రేడార్ యంత్రాలకు ఉండబట్టి, కంటిచూపు మీదకన్నా ఈ రేడార్ యంత్రం మీదే, ఎక్కువ నమ్మకంతో ఆధారపడగలరు శాస్త్రజ్ఞులు.

విమానంలో ఆరి ఎక్కువ ఎగురుతూన్న వైమానికునికి, భూతలంమీదఉన్న వస్తువు సరిగ్గా తనకు నూటిగా క్రింద ఉన్నట్లు కనబడవచ్చు. కాని నూటికి, తొంద్రయ్యింట్లు, విమానంలోని రాడార్ యంత్రం, అతని దృష్టిలో లోపాన్ని తెలిసి, వస్తువుయొక్క నిజస్థాన్ని నిర్దేశనాంట్లుంది యంత్రసాహాయ్యం తోకుండా, సరిగ్గా 90° డిగ్రీల కోణంలో నడిపెట్టి, ఎప్పుడు ఉన్నామో తెలుసుకోవటం కష్టం నూటిగా తెలియాలంటే రాడార్ యంత్రమే తెలుపాలి. అందుకనే, ప్రతి విమానంలోనూ—యుద్ధవిమానాలలో ముఖ్యంగా—రాడార్ యంత్రంఉండి తీరాలని, బ్రిటన్ ప్రభుత్వ యుద్ధ శాఖామంత్రి వర్గంవారు ఆజ్ఞాపించారు.

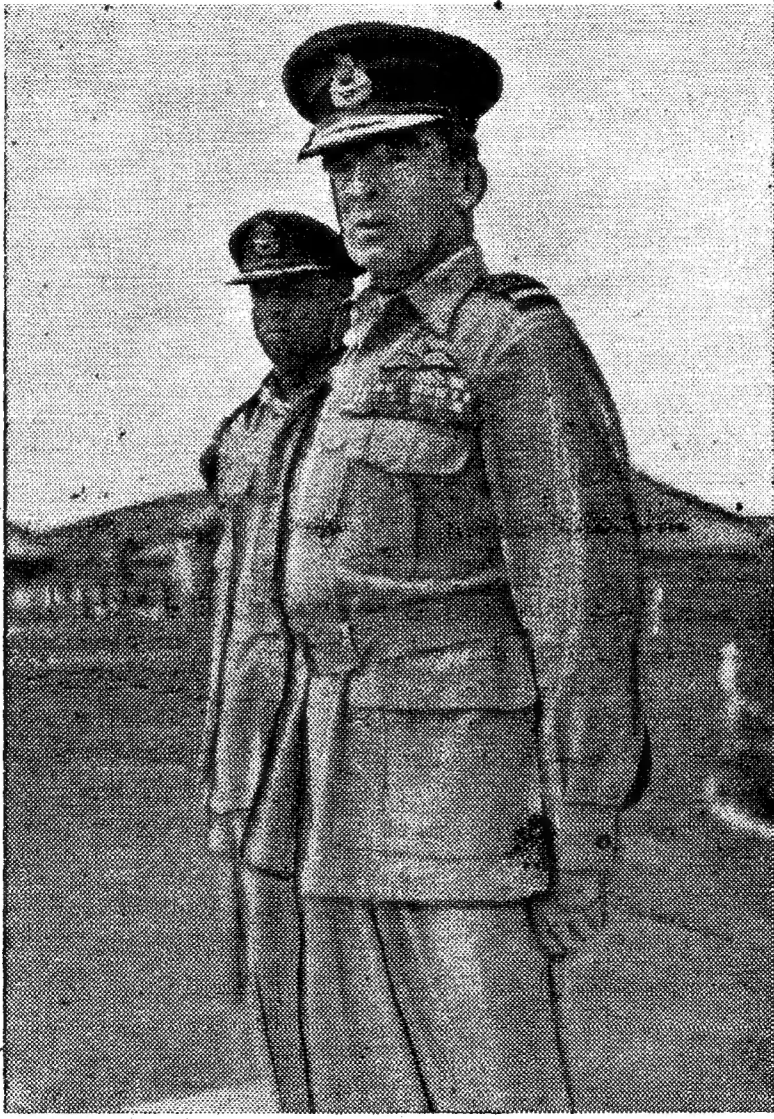
రాడార్ సెట్లులో ముఖ్యభాగాలు మూడు. రేడియో తరంగాలను ప్రసరించే ఒక ట్రాన్సిమిటర్ (Transmitter) రేడియో తరంగాన్ని స్వీకరించే ఒక రిసీవరు (Receiver)—అంటే మన సాదారేడియో పెట్టుబాంటి—కాల విభాగాలకు, మహానూత్నంగా కొలకల ఒక క్షణాంశమాన ఘటికాయరము(Stop watch).

ఇది మూలయంత్ర స్వరూపము దీన్నించి శాఖోపశాఖలుగా అనేక ప్రయోజనాలకు అనేక యంత్రాలు బయలుదేరాయి.

మెడల ఈ యంత్రాన్ని వాడింది, రేడియో ద్వారా, వస్తువులున్న దిక్కు చూరమూ, రెండూ తెలిసికొటానికి వాడారు (Radio Direction and Range). ఆ ఆంగ్ల అక్షర సంకేతాలబట్టి దీనికి 'రాడార్' అని పేరుపెట్టారు.

ఎగిరివస్తున్న శత్రు విమానాలు, ఏ దిశలో ఎంతదూరంలో ఎగిరివస్తున్నది తెలిసికొటానికి ఈ సాధనాన్ని, దాదాపు చాలా దేశాలలో ఒక్కమారే కనిపెట్టారు. కాని దీన్ని ముందు ప్రయోగించినది బ్రిటిష్ వారే. 1935 లో థేమ్సు ప్రాంతంలో, 5 కే డార్ కేంద్రాలను కట్టి, యుద్ధం ప్రారంభమవగానే, బ్రిటిష్ దివులంతటా, వరసగా ఈ కేంద్రాలను నిర్మించారు. రేడార్ తరంగమార్గంలోకి వచ్చి విమానాల, దిశ, దూరమూ, ఆ కేంద్రంలో ఎంతవీక్షణ ఎగురుతున్నది—ఈ విషయాలన్నీ ఆ రేడార్ యంత్రం తెలుపుతుంది.

రేడియో తరంగాల్లో, తక్కువ వేవ్ లెంగ్త్ ఉన్న మెట్ట వేవ్ తరంగాలను వాడటం వలన సన్నని రేఖా మార్గంలో ఈ తరంగాలు ప్రసరించి, ఆ దోవలో ఏదైనా విమానం అడ్డు వచ్చేటప్పటికి వెనక్కి తిరిగి, రాడార్ యంత్రంలోని కాథాడ్ రే గొట్టంలో, ఒక వెలుగుతూన్న చుక్కను ప్రసరింపజేస్తాయి. ఆ చుక్క మాసిపోయేటప్పటికి కాస్తనేపు పట్టుతుంది. ఈలోగా విమానం ఆ రేడియో కిరణం మార్గంలోనుంచి ముందుకు సాగిఉంటుంది. మళ్ళీ రేడియోకిరణాన్ని కాస్త దిశమార్పితే, విమానం మళ్ళీ దోవలో తగిలి, కాథోడ్ రేగొట్టం తెరమీద, ఇందాకటి వెలుగు చుక్కకు పక్కగా ఈ మారు వెలుగుచుక్క పడుతుంది. అల్లా విమానం వెళ్తున్న మార్గమంతా

తాంబరంలో వైమానికదళ ప్రదర్శనమును పరిశీలించు భారత వైమానికదళ సర్వేనాని వర్ థామస్ ఎల్మోహార్ట్. వీరు ఈ నెల 6 వ తేదీ మద్రాసు వచ్చిరి.

వివాహము - జయప జయాల

శ్రీ వావిలాల సోమయాజులు

మానవ వైవాహిక జీవనప్రవాహము గంగా నదివంటిది ఇందు వైజ్ఞానిక (Intellectual) ఉద్వేగ (Emotional), ము లను యమునా సరస్వతుల సంగమమున్నది శారీరకమైన కామము (Physical passion) మూల ప్రవాహము. ఈ త్రివిధములైన నదులకూ ఒకవిధమైన లయ కుదిరినప్పుడే భార్యాభర్తల వైవాహిక జీవనస్రవంతికి ఆనందమహాసాగర సంయోగం కలుగుతుంది

అంటే భార్యాభర్తలకు శారీరకమైన పరస్పరాకర్షణగా, అన్యోన్యమూ ఉండి, ఇరువురూ వైజ్ఞానికమైన ఏకనీతినిపొంది, ఉద్వేగ విషయకమైన ఉన్నత బంధంలో సామ్యత కలిగిఉండవలె నని అభిప్రాయము

స్త్రీపురుషు లిద్దరిలో ఏ ఒకరో వైజ్ఞానిక, ఉద్వేగికానైన మానసిక బాధలను అనుభవిస్తూంటే అది ఆక్ష్మిక సహచర, సహచరీ వైవాహిక సౌఖ్యానికి భంగకలిగిస్తుంది వివాహబంధము కేవలమూ అల్పమైన శారీరక శృంగారబంధము (Sexual Erotic Union) కాకపోవటయే

దీనికి కారణము. అందుకనే మానవజాతి శాస్త్రజ్ఞుడు ఎల్లీస్ మహాశయుడు 'ఉదాత్తమూ ఉత్తమమూఅయిన వివాహము కేవలం శారీరక భోగ తృప్తను తీర్చుకోవటంతో ఆగిపోదు వాటికి భిన్నమైన ఆశీకబంధాలతో' అది భార్యాభర్తలను అనువకులను చేస్తుంది. అందువల్ల ఇరువురికి అభిరుచులూ, ఆదర్శాలూ ఏర్పడుతవి; సహజీవన మర్యాదలు ఏర్పడతవి; మతాపిత్వబంధమూ ఆర్థికబంధమూ ఏర్పడుతవి' అని అభిప్రాయ విచ్చాడు ప్రాచ్య కామ కళావిజ్ఞాని వాత్సల్యయన మహర్షి అదిలో శారీరక ప్రతిపత్తినిగరించి విశేషముగ పలికినాడు గాని త్రిక్షరములలో పరస్పరానుభవ ఫూలంగా కామన్ని సేవించాలనని నిర్దేశించాడు. ఈరీతిగా ప్రాచ్యపాశ్చాత్య జాతి శాస్త్రజ్ఞు లందరూ వైవాహిక జీవితంలోఉన్న ఈ త్రివేదిసంగమాన్ని గుర్తించారు

యావనారంభదశలో భార్యాభర్త లిరువురి మధ్యా ఉండే శారీరక శృంగారభావం కొంత విశేషంగానే ఉంటుంది అది కాలక్రమేణా నశించిపోయినా అశేషులలో వైవాహికబంధం ప్రీతిపాటవంలేదు దీనికి మఖ్యకారణము పరస్పరప్రీతిభావం (Mutual Devotion) వైవాహిక విజయానికి ఇరవురు వ్యక్తులకూ పరస్పర గౌరవాదరణలు (Admiration of Personalities) ఉండితీరాలి

వైజ్ఞానిక, ఉద్వేగ, శారీరకములలో శారీరకానికి విశేష ప్రాధాన్యత లేకపోలేదు వైవాహిక జీవనంలో శారీరకమైన అసంతృప్తి వధూవరులకు కలుగకుండా ఉండటానికినే ప్రాచ్య పాశ్చాత్య లోకాలలో కామకళాకేత్రలూ, వైద్యశాస్త్రజ్ఞులూ మానవ జాతి విభజన మొనర్చినారు, సంప్రయోగిక వైవిధ్య (Modus Sexualis) మును నిరూపించినారు. భావరాగ లక్షణ నిరూపణ మొనర్చినారు పూర్వరతి (Love-play) స్వరూపమును వెల్లడించినారు

వైవాహిక జీవన విధానంలో స్త్రీలు విశేషంగా ఆకాశగంగ అందుకు పొందుతారో చెప్పవచ్చును. వివాహబంధంలో స్త్రీ పురుషుని కంటే కొంత విశేషాన్ని ఆశిస్తుంది ఆమె స్వప్నాదర్శాలకు ఏమాత్రం విభిన్నత గోచ

ఈ వెల్లురుచుక్క కాథోడ్ రేగొట్టం తెరమీద కదలటాన్ని బట్టి విపులంగా తెలుస్తుంది ఎన్నో మైగ్డాలాన ఉన్న విమానం కదలికలన్నీ యథా తథంగా, విమానానికి చిహ్నమైన వెలుగు చుక్కతో కాథోడ్ రే తెర చిత్రీకృతంబుంది యంత్రంలో ఉన్న మరో సాధనం వల్ల, విమానం ఎంత ఎత్తున ఉన్నదీ తెలుస్తుంటుంది. రాడార్ మూలయంత్ర స్వరూప విది

(సశేషము)

రించివా ఆకాశగంగ పొందుతుంది పురుషుడు స్త్రీవలె గృహవిషయాన్ని విశేషంగా పట్టించుకోడు అతనిదృష్టి గృహేతరమైన బాహ్య ప్రపంచం మీద లగ్నమై ఉంటుంది అందు మూలంగా వైవాహిక భద్రాలకు స్త్రీవలె అతడు నిస్పృహ వహించడు.

ఆధునిక స్త్రీ మానసిక స్థితి, దృక్పథమూ, మాతృపాండింది అందువలన నేడు స్త్రీ విశేషమైన వైవాహికాకాశగంగాన్ని పొందుతున్నది. మున్నుడు ఇది ఇంకా విపరీతసిథిని పొందబోతున్నదని విజ్ఞుల అభిప్రాయము. ప్రాచీన కాలంలో భార్యాభర్త లిద్దరికీ వివాహం ఒక పవిత్రకర్మ అందువల్ల స్త్రీపురుషు లిరువురూ వివాహమంటే జంకేవారు కారు ఏ కారణం చేతనైనా వైవాహికచ్ఛిద్రం ఏర్పడితే దానిని కేలం విధివిధానంగా భావించేవారు ప్రాచీన మానవ సంఘాలు ఈ దృష్టితో వివాహాన్ని గుర్తించేవి మతపీఠాలూ, పీఠాధిపతులూ ఈ నిశ్చయంతోనే నాటి వివాహాలను ఆమోదించేవారు.

ప్రాచీన వివాహం మీద మొదట పురుషుడు తిరుగుబాటు ప్రారంభించాడు జీవిత సహచరిని ఎప్పుడుకూ విషయంలో కొంత స్వేచ్ఛను ఆశించాడు. ధర్మశాస్త్రానుసారమైన వైవాహిక జీవనం వలన ఆత్మతృప్తి లేదనీ, వివాహ మూలముగా వైయక్తిక సౌఖ్యము(Personal Satisfaction) లభించకలేదనీ, అదే ప్రాప్తమనీ వారు వాదించారు పురుషులు ఇటువంటి విప్లవ మార్గాలను త్రొక్కిటము ఏనాడో ప్రారంభించినా, స్త్రీలు సాంఘిక శాస్త్రం, ఉజ్వల గృహమూ తప్ప తదితరాలను కోరకుండా వివాహాలు నేటివరకూ చేసుకుంటూ వచ్చారు. అంటే ప్రత్యేక స్త్రీ ప్రణయము కనిపించలేదన్నమాట! 'వేషధారణలో పురుషులతో సామ్యమును ఆశించలేదు కాననభలలో సమాన హక్కుకోసం పోరాడి పొందలేదు' అన్నమాట!!

కేవలం ఇటువంటి స్వేచ్ఛాసౌఖ్యాలను కోరటమే కాకుండా వివాహంవలన కామ తృప్తి (Sexual Satisfaction) ని కూడా వాంఛిస్తున్నారు పురుషునివలె శారీరకమైన వైవాహిక జీవనంలో వారూ కోరికలు పెంచుకున్నారు అందువలన వారికి ఆకాశగంగా అత్యధికంగా కలుగుతున్నది వారిలో ఒకవిధమైన శృంగారిక కారిత్యత (Masochistic Tendency) ఏర్పడినది. అందువలన వారు శుశ్రూషదనము-విస్ఫుట్తి (orgasm) సంబంధమైన సౌఖ్యాన్ని పొందలేక పోతున్నారు నేటి స్త్రీకి ఆదర్శులగు అమెరికా యూరప్ దేశ స్త్రీలు (Euro-American women) నూటికి నలుబదిమందియైనా సంప్రయోగిక సౌఖ్యాన్ని పొందలేకపోవటం జరుగుతున్నది అని వాడ్లెవెర్, డైకెల్, మేరీ స్ట్రాఫ్స్ మొదలగు రచయితల వ్రాతలవల్ల తెలుస్తూ ఉన్నది అంటే ఆధునిక స్త్రీ వైవాహిక జీవనంలో ఎంతటి ఆకాశగంగాన్ని పొందుతున్నదో దీనివల్ల అర్థమౌతుం దన్నమాట.

ఈ రీతిగా స్వేచ్ఛా సామ్యతలను సంపాదించుకొనిన ఆధునిక స్త్రీలో గృహజీవనమును నెరపుటకు పురాతన మర్యాదల సమాసరించు భర్త పనికిరాదు నూతన భర్త కావలసి ఉన్నాడు. పురుషుడు పూర్వవలె ఒక చక్కని గృహాన్ని చూపించి, సాధనసంపత్తి నిచ్చి ఇంతటితో తృప్తి చెందమని చెప్పేది నాలు పోయినవి అతనికి ఏవిధమైన అంగవైకల్యం ప్రాపించినా అది నన్నే వివాహ పెడుతుందని ఇకముందు స్త్రీ తృప్తి వహించదు.

ఇంతకుపూర్వం స్త్రీ పురుష సంయోగం కేవలమూ ఏకపాత్రాభినయం (Solo) స్త్రీ ద్వితీయపాత్ర వహించేది. ఈనాడు అది వాక్యము (Duet). శృంగారిక రంగస్థలంమీద ఇద్దరూ సమానంగా పాత్రనిర్వహణం చేస్తున్నారు. అందువల్ల కలిగే లాభనష్టాలకు ఇద్దరూ సమానబాధ్యత వహిస్తున్నారన్నమాట!

నేటి వధూవరులలో కలుగుతున్న నూతన భావాలు ఒకరీతిగా విజయవంతమైన వివాహ బంధాలను ఏర్పరుస్తున్నమాట వాస్తవము కానీ అంతకంటే అధికంగా విజయరహిత వివాహాలను నిరూపిస్తున్నవి స్త్రీ పురుషులమధ్య కామసంబంధమైన తౌర్యత్రికము (Harmony) కుదరకపోవటానికి ముఖ్యకారణము కామకళా విషయకమైన అజ్ఞానము కేవలమూ అజ్ఞానము కంటే అపమార్గాన్ని అనుసరించే కించిద్ జ్ఞానము విశేషమైన అజ్ఞానము ఇందువల్ల కూడా వివాహ బంధాలు విజయవంతాలు కాకపోవటం జరుగుతుంది

లోకంలో అనేకమంది ప్రణయం సహజమైన అవబోధము (Instinct) అని భ్రమపడతారు పశికిలీపి మానవుడు తినటమూ, తాగటమూ, ఎలా నేర్చుకున్నాడో, అదేరీతిగా కామన్నికూడా నేర్చుకున్నాడు ఇంకా విశేషంగా నేర్చుకోవలసిఉంది కేవలమూ ప్రకృతి ననుసరించటంవల్ల విశేషమైన ప్రయోజనం ఉండదు. దానికి రసన (Taste) అవసరము. కామన్ని పొందటంలో కళామార్గాలను అనుసరించటము ఆరోగ్యానికి భంగమనీ, అది అసహజమైనదనీ కొందరు అమెరికా, ఇంగ్లండు దేశాలలోని భర్తలు భావిస్తున్నారు, ఇది పొరబాటు ఏరీతిగా మాతృత్వమునూ, భర్తృత్వ, భార్యాత్వములనూ కళలుగా భావిస్తున్నామో అదేరీతిగా కామోపాసనమునూ ఒక కళగా భావించటము శ్రేయస్కరమని విజ్ఞుల అభిప్రాయం అటువంటి అభిప్రాయంతో వైవాహిక జీవనం సాగినప్పుడు నేడు విశేషంగా 'విడాకుల' (Divorces) పాలౌతున్న అనేక సంసారాలలో విచ్చిత్తి ఉండదని ఎల్లీస్, యాడ్లర్, వాకర్ మొదలైన మానవజాత్యభిజ్ఞుల అభిప్రాయము

శారీరకంగా వివాహము విజయవంతం కాకపోవటానికి విశేషంగా భర్తలు కారకులు వారికి స్త్రీ పురుషులకు కలిగే విస్ఫుట్తి సుఖంలోని విశేషం తెలియటము అత్యవసరము. వారికి రతాంతమున కలుగు శుశ్రూష రణమున గాని సౌఖ్యం చేకూరదు. ఉపరతి (Tumescence) ఎరుగని భర్తకు రతమున (Detumescence) భార్యను తృప్తము గావించే శక్తి ఉండదు ఇతనికి కలిగే త్వరితస్థలము శారీరకలోపము; వైద్యసహాయ ముపసరము. స్త్రీలో కామం స్తబ్ధస్థితిని (Frigid State) పొందినప్పుడు ఆమె ఎటువంటి కామ సుబంధాన్నీ (Sexual Intimacy) అంగీకరించదు అది గమనింపని భర్త భార్యను ఉన్నద్రుమ చేయటానికి యత్నించి విఫలు డౌతుంటాడు. పురుషుల్లో సంప్రయోగేచ్ఛ హఠాత్తుగా ఉత్పన్న మౌతుంటుంది అది అతిశక్తివంతము. స్త్రీలో నిద్రాణమై ఉంటుంది దీనిని మేల్కొల్పటానికి సమస్తదేశాలలోనూ ప్రాచీనకాలంలోనే కామ తంత్రాలు బయలుదేరినవి ఆధునిక భర్త అజ్ఞానంవల్లనూ, అపవమృతంవల్లనూ, దూర దృష్టి లేకపోవటంవల్లనూ వాటి పాఠపోక ప్రయోగసాధనం చేయలేకపోతున్నాడు ఈ స్తబ్ధకేవలమూ స్త్రీలోనే కాదు; పురుషులలో కూడా ఉంటుంది. ఎల్లీస్ మహాశయుడు 'రెండు జాతులలోనూ నేటి దుష్టమైన విద్యావిధానం వల్లనూ, విశేషమైన వయస్సు వచ్చినతరువాత వైవాహికబంధాలు ఏర్పడటమువల్లనూ, జాత్యజ్ఞానము (Sexual Ignorance) వల్లనూ స్తబ్ధ ఏర్పడుతుంది' అని అభిప్రాయవిచ్చాడు.

ఈ స్తబ్ధతకు వ్యతిరేకమైన కామోద్వేగము (Hyper-aesthesia) కారణముగాను కొన్ని వివాహాలు విజయవంతాలు కాలేకపోతున్నవి. సహజమైన కామన్ని బహిర్గతం చేయకుండా ప్రాచీనులు ఏర్పరచిన నిబంధనలు భంగ్యంతరంగా కామోద్వేగానికి కారణాలుగా పరిణమించినవి. ఈ ఉద్వేగము అధికమైనప్పుడు ఉన్మాదం గా పరిణమిస్తుంది (Sexual Neurosis) అవిమగ్నజాది (Fetishism)

అసహజలక్షణాలు (Abnormalities) ఇందు వల్ల ఏర్పడుతుంటవి ఈ విధమైన కామోన్మాదకల్ల వివాహబంధానికి కొన్ని కాలు కలుగుతున్నవి. ఇటువంటి సిరక జాతుల్లో కనపించుదు నాగరకజ కొంతకాలం ఏకపత్నీత్వమనో, పావిత్ర్య మనస్సులో దాగిఉండి కాలక్రమేణ బయటై తవి వైవాహికమైన ఆనందాన్ని హామిల్లముహాశయుడు పదునాలుగు శ్రేణులలో విభజించాడు అతడు పరిశీలించిన నూరు వివాహాలలో ఏబదివిరుముంది భార్యలు భర్తలలో శక్తి సహజంగా ఉంటుందనీ, నలుబదిఒక్కముంది ఇక భర్తలు వారికి వైవాహికానంద మిచ్చే శక్తిని సంపాదించుకోలేరనీ, ఇరువది ఒక్కముంది దుర్బలులనీ సమాధాన విచ్చారుట 'సహజ వివాహాలు' అనే గ్రంథంలో డిక్సిన్, లారా లీమ్ మహాశయులు ప్రతిముగరు స్త్రీలలోనూ ఒకతెకు మాత్రమే శారీరకానందము కలుగుతున్నదని వ్రాశారు ఔర్బ్ అను జాతి శాస్త్రజ్ఞుడును ఇట్టి అభిప్రాయమునే పలికినాడు వీటి ననుసరించి కెన్సెల్ వాకర్ ఆయన నాగరికతాపరిణామము (Changing Civilization) అనే గ్రంథంలో 'ఇందువల్లనే అత్యుత్తమ స్త్రీలు వివాహజీవనమంటే కొలక్రమాన అయిదువేల వహించి పరపురుషాభిగమనం చేస్తారని చెప్పాడు

వైవాహికమైన అపజయానికి నపుంసకత్వము ఒక కారణం ఇది 90% మానసికమైనది బుగినదిమాత్రమే శారీరకము. దీనికి పెంపకము కారణము సంఘమూ, సంసారమూ కామన్ని ఒక పెనుభూతంగా నిరూపించి చూపటమూ, అపవిత్రకర్మగా బోధించటమూ జరిగిన తరువాత వివాహం జరిగితే వైవాహిక జీవనం చేయటానికి తగిన శక్తి వ్యక్తులలో నిద్రిహతుంది. వారిని జాతిశాస్త్రజ్ఞులు ఊన-కాములు (Intra-Sex) అన్నారు. ఊనకామి వైవాహిక కామన్నీ వ్యభిచారంగా భావించటం సంభవిస్తుంది అందువల్ల కామోద్వేగముగానీ, నపుంసకత్వముగానీ కలుగవచ్చుననీ, స్త్రీపురుష జాతిస్వరూపాభిజ్ఞత (Non-Understanding of Sex), కామభీరుత్వము (Sex-terror) కామేహ్యత (Disgust) కలుగవచ్చునని డౌప్లెస్సీ అనే ఒకానొక జాతిశాస్త్రజ్ఞుడు అభిప్రాయ విచ్చాడు ఇటువంటి నపుంసకత్వాన్ని మానసికవైద్యం మూలంగా పోగొట్టుకొని వైవాహికజీవనాన్ని సుఖప్రదం చేసుకోవచ్చునని విజ్ఞుల అభిప్రాయం.

విజయవంతంగా ఉన్న వసుకునే వివాహ బంధాలు కలిగిన భార్యాభర్తలను స్వేచ్ఛగా మాట్లాడే అవకాశాన్ని కల్పించి అడిగితే వారిలో ప్రతిఒక్కరూ రెండవ వారిలో కామోద్వేగం తక్కువని చెబుతారని వాకర్ మహాశయు డన్నాడు ఇటువంటి సామ్యరహితతను తీర్చి ఆ వివాహాలను పరిపూర్ణంగా విజయవంతం చేసే మార్గమే లేదు అయితే మానసికమైన సామ్యతవల్ల ఈ కొద్ది లోపాలను దంపతులు లెక్కచేయరు. ఇటువంటి లోపాలుకూడా లేకుండా చేయటానికి కొందరు వివాహ పూర్వ ప్రణయ సంయోగము (Pre-Marital Intercourse) మంచిదని అభిప్రాయ పడ్డారుగాని, దానివల్ల అనేక లోపాలుకూడా సంభవిస్తున్నవని శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయిస్తున్నారు.

వైవాహిక జీవనం కొంతకాలం సక్రమంగా సాగిన తరువాత స్త్రీ పురుషులలోని మాతృత్వ పితృత్వ లక్షణాలు బహిర్గతమౌతువల్ల కూడా తరువాత వివాహచ్ఛిద్రాలు బయలుదేరుతుంటవి. కేవలం సంయోగాసక్తి ఉన్న పురుషుడు (Phallic Type) పిల్లలమీద మమకారంఉన్న స్త్రీని (Uterine Type) వివాహం చేసుకోవటం వల్ల ఆమెకు సంసారాసక్తి అతనికి కామేచ్ఛా అధికంకావటం జరుగుతుంది. అదేరీతిగా కామ

(21 వ పేజీ చూడుడు)

నారసింహలేహ్యము

బంగారు చేర్చుందివది. మేనాము. విక్లాక, నిక్కుత్తవ. కుక్షనప్తము హరించి బలమును కాంచి విక్కువృద్ధి కలిగించు వరప్రసాదము—

20 టు 25 రు. 8-4-0 పోస్తే 10 అ. పి. సి. పి. ఓకంపె. పెరిడెన్-నెల్లూరు జిల్లా వ్రాంచి : 7 సీనుమొదటి పిల్లి, మద్రాసు.

భారత రాజకీయాలు :

స్వతంత్రభారతరాజ్యాంగవిధానం

పరిషత్తు ఆఖరు సమావేశంలో అంబేద్కరు గారి సమగ్ర సమీక్ష

స్వతంత్ర భారత రాజ్యాంగమును ఆమోదించు నిమిత్తము భారత ప్రజాపరిషత్తు ఆఖరిదిన రాజ్యాంగ పరిషత్తు 4 వ తేదినాడు ప్రత్యేక పరిషత్తుగా రాజ్యాంగ పరిషత్తు అధ్యక్షుడు సమావేశమైనది. ఫ్రెంచి మానవులు రాజ్యాంగరచనాసంఘము తరఫున అధ్యక్షుడు డాక్టరు అంబేద్కర్ రాజ్యాంగ మసాయిదాను పరిషత్తు అధ్యక్షులకు సమర్పించెను. మసాయిదాను వందలకొలది సవరణలు ప్రతిపాదించబడెను. ప్రధానమైన సవరణ 'రిపబ్లిక్' బదులు 'స్టేట్' అని డాక్టరు అంబేద్కర్ చొప్పున మార్పు. మసాయిదాను చర్చించుటకు 1948 నవంబరు 10 వ తేదీన రాజ్యాంగ పరిషత్తు సమావేశమైనది.

అంబేద్కర్ ప్రసంగం
ఈ రాజ్యాంగవిధానము ఆచరణయోగ్యమైనది, దేశమునంతట ఏకముఖముగా కట్టుదిట్టముచేసి పరిపాలించుటకు శాంతికాలములోను యుద్ధకాలములోను ఈ రాజ్యాంగవిధానము సమర్థమైనది, ఈ రాజ్యాంగవిధానము ననుసరించుటవల్ల ఏ సందర్భములోనైనను పరిపాలనా వ్యవహారములు ఈ రాజ్యాంగము క్రింద చేసిన యెడల, అలాగే ఈ రాజ్యాంగవిధానమువల్ల కానేరదు మానవుడు వక్రముగా, వ్యవహరించువాడగుటవల్లనే వ్యవహారములు కూడా వక్రమైనవని చెప్పవలసియుండును.

ఇండియా ప్రెసిడెంటు అమెరికా ప్రెసిడెంటువంటివాడు కాదు ఇతర దేశాలలోని భిన్న రాష్ట్రాల సమాఖ్య ప్రభుత్వములవలెగాక భారతసమాఖ్య ప్రభుత్వము విస్తృతాధికారమును కలది 91 వ్యవహార విషయములలో కేంద్రాధికారము వహించు దేశమునంతట ఏకముఖముగా వ్యవహరింపజేయు నిమిత్తమై యీ రాజ్యాంగ విధానమును మూడు ముఖ్య లక్షణములు కలవు దేశమున కంతటికి ఒక్కపద్ధతిగా న్యాయవిచారణశాఖ ఏర్పరుపబడినది నీవిలు చట్టములలోని, క్రిమినలు చట్టములలోని ప్రధాన ప్రాతిపదిక కానములు ఒక్క తీరుగా నండగలవు దేశమంతటికి, ముఖ్యమైన ఉద్యోగ పదవులకు ఇండియా సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగవర్గ మొకటి ఏర్పడి వ్యవహరించును

కేంద్ర ప్రభుత్వము
కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారము బలపడెనదిగా నుండవలెను స్వదేశ సంస్థానములకూడా రాష్ట్రముల వలెనే యూనియన్ ప్రభుత్వములలో లీనం కావలెను. ఆ విధముగా సంస్థానములు లీనమైన యెడల, వాటికి ప్రత్యేక రాజ్యాంగ విధానములను నిర్దేశించవలసిన అవకాశములేదు. అట్టి ప్రత్యేక రాజ్యాంగ విధానముల నిర్ణయించుటకు ప్రత్యేక రాజ్యాంగ పరిషత్తులు కూడా అక్కరలేదు. రాష్ట్రాలవలెనే సంస్థానాలకూడా చేరి యున్నయెడల ఈ రెండింటికీ, ఉండే తారతమ్యము వ్యత్యాసము అంతర్ధానము కాగలదు. అమెరికాలో ప్రెసిడెంటును కార్యదర్శులను అమెరికను పార్లమెంటులో సభ్యులుగా నుండరు కాని ఇండియా ప్రెసిడెంటును ఇండియా ప్రభుత్వ మంత్రులను భారత పార్లమెంటులో సభ్యులైయుండురు ప్రభుత్వమును నిర్వహించేది కార్యదర్శులు ప్రజాప్రతినిధి మండలికి విత్తము జవాబుదారి కలది యుండవలెను. అంతేగాక అట్టి కార్యదర్శులు సులభంగా తొలగింపబడునట్టిదిగా నుండక సుస్థిరముగా ఉండి వ్యవహరింపగలదై యుండవలెను ఈ రెండు లక్ష్యములను సమన్వయించవలసియున్నది మన భారత రాజ్యాంగవిధానమును తయారు చేయు

సందర్భములో ప్రభుత్వవర్గము యొక్క సిద్ధి సాయకంఠే ప్రజాప్రతినిధిమండలియెడ వహించవలసిన బాధ్యతయున్నా జవాబుదారియున్నా ఎక్కువ ప్రధానమైన అంశముగా భావింపబడెను ఈ రాజ్యాంగ విధానములో నిర్ణయింపబడిన కేంద్ర ప్రభుత్వపద్ధతి సమాఖ్య ప్రభుత్వ విధానమైయున్నది ఏకాధిపత్య ప్రభుత్వ విధానము మాత్రము కాదు ఏకాధిపత్య ప్రభుత్వ పద్ధతి క్రింద స్వతంత్రాధికార స్వపరిపాలిత రాష్ట్రములు ఉండుట కాని సమాఖ్యక్రింద స్వతంత్రాధికార స్వపరిపాలిత రాష్ట్రములు ఉండుట ఈ రాష్ట్ర సమాఖ్యపద్ధతి అమెరికా ప్రభుత్వపద్ధతిని పోలియుండును సమాఖ్యయనగా కేవలము స్వపరిపాలితరాష్ట్రముల కూటముగాని సమితిగాని కాదు రాష్ట్రాలు అనేవి కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క పరిపాలనా శాఖలుగా నైనను ఉండును. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో ప్రతిపార్లమెంటు ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో పౌరహక్కుల పొందుట యేగాక కేంద్రప్రభుత్వపు పౌరహక్కులకూడా ప్రత్యేకంగా పొందవలెను ఇది ద్వితీయ పౌరస్వత్వము కాని భారత రాజ్యాంగము ప్రకారముగా, ఏ రాష్ట్రవాసియైనను భారతీయ పౌరుడుగానే పరిగణింపబడును ప్రతి భారతీయుడును ఒక్కచేవిధమైన పౌరస్వత్వమును కలిగియుండును రాష్ట్రీయపరిపాలనాధికారము కేంద్రప్రభుత్వ పరిపాలనాధికారము ఇవి రెండును వేర్వేరుగా నుండవచ్చును కాని, పౌరస్వత్వము యావద్భారత జాతికి ఒక్కచే విధముగా వర్తించును.

ఈ రాజ్యాంగ విధానము ప్రకారముగా భారత కేంద్రప్రభుత్వము సమాఖ్యపద్ధతిలో ప్రశాంత కాలముందు వ్యవహరింపగలదు కాని, యుద్ధకాలంలో యీ కేంద్రప్రభుత్వమే ఏకైకాధిపత్యశీరముగా వర్తించగలదు ఈ రాజ్యాంగ విధానములోని 275 నిబంధన ప్రకారముగా భారత ప్రభుత్వపు ప్రెసిడెంటు ఒక ప్రకటన చేయవచ్చును ఆ సెక్షను ప్రకారంగా ఆ ప్రకటన చేయగానే, అన్ని రాష్ట్రాల మీదను కేంద్రప్రభుత్వం సర్వాధికారం చలాయించవచ్చు. ప్రత్యేకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు మాత్రమే సంబంధించిన వ్యవహార శాఖలలో కూడా కేంద్రప్రభుత్వం జోక్యం కల్పించుకొని, కాసనములు చేయవచ్చును అధికారం చలాయించవచ్చును అప్పుడు ఈ సమాఖ్య ప్రభుత్వశీరము ఏకైకాధిపత్య శీరముగా మారును

నిత్యకృత్యపరిపాలనా వ్యవహారములకు సంబంధించిన విషయములు రాజ్యాంగ విధాన చట్టములో చేర్చబడకుండా, కొన్నింటిని మాత్రము యీ రాజ్యాంగచట్టములో చేర్చబడ అవసరమని చెప్పితిమి తత్సంబంధమైన నిబంధనలు 1935 సం॥ ఇండియా ఆక్టులోని నిబంధనలను అనుసరించి ఇందులో చేర్చబడెనదని, రాజ్యాంగ విధానములో చెప్పబడిన అధికారములు ఎందుకొరకు ఉద్దేశింపబడిననో అందుకొరకే సదుద్దేశములతో సంకల్పపద్ధితో సద్వినియోగము చేయవలెను అట్టి సంకల్పపద్ధితో సదుద్దేశముతో ప్రభుత్వవర్గము వ్యవహరించని యెడల అధికారములు దుర్వినియోగము కాగలవు అట్టి అధికార దుర్వినియోగము కాకుండు నిమిత్తమై సదరు అధికారులను ఏవిధముగా చలాయించవలెనో నిబంధించుట కూడా అవసరమగుచున్నది సదుద్దేశములతో కూడిన అధికార సద్వినియోగమే రాజ్యాంగనీతి అట్టి రాజ్యాంగనీతి సాధకముగల సంపాదించబడవలెనేగాని, సహజసిద్ధంగా ప్రాప్తించేది

కాదు భారతదేశము నిజంగా ప్రజాస్వాతంత్ర్య తత్వవిధులపై నది అటువంటి యీ దేశంలో ప్రజాస్వాతంత్ర్య ధర్మమును సాధకము చేయవలసియున్నది అధికారవినియోగము ప్రజాపరిపాలనయందు వీరితిగా చేయవలెనో కాసనపథతే నిర్ణయించగలవని విడిచిపెట్టుట తేమ కరము కాదు అందువల్ల యీ రాజ్యాంగ విధానముందు అధికారవినియోగ నిబంధనలుకూడా చేర్చబడెను

గ్రామపంచాయితీ విధానం

వర్గ మయినది
ప్రాచీన హిందూరాజుల ప్రభుత్వములందు గ్రామపంచాయితీల ఏర్పడి గ్రామాలు స్వపరిపాలితమండలములుగా నుండెననియు, అట్టి స్వతంత్ర గ్రామజీవితమునే ఆధారముగా గ్రహించి భారతరాజ్యాంగ విధానమును రచించి యుండవలసిన దనియు కొందరు ఆక్షేపించిరి అనేక శతాబ్దములనుండియు గ్రామ స్వపరిపాలనము యీ దేశములో కొనసాగుచు అంతరించకుండా ఉండుటవల్ల అది యీ దేశమునకు సమర్థమైన దివ్యమైన పరిపాలనా విధానమని వాదించుచున్నారు ఈ గ్రామ పంచాయితీలను గూర్చి మెట్రాఫ్ యీ క్రిందిరీతిగా వ్రాసెను: "అనేక రాజవంశములు హిందూరాజులు, మొగలులు, మహారాష్ట్రీలు, ఆంగ్లేయులు యీ దేశాన్ని ఒకరితర్వాత ఇంకొకరుగా పాలించిరి. సామ్రాట్లు మారినప్పటికి, గ్రామ పంచాయితీలు మాత్రము చెక్కచెదరకుండానే చిరకాలంగా ఉండున్నవి శత్రు సేనలు దాడి వెలుచున్నప్పుడు అట్టి ఆపత్కాలములో గ్రామాలలోని ప్రజలు ఏకమై తమ పసువులను, తమ సొత్తును భద్రపరచుకొని శత్రువును ఎదిరించుకొనగా, శత్రు సేనలను తమ గ్రామాలమీదుగా తమకు అపాయం కలుగకుండా పోనిచ్చిరి "

ఈ గ్రామ పంచాయితీలు ఈ విధంగా తమ సొత్తు, తమప్రాణం తాము కాపాడుకొనుచు స్వగ్రామ స్వార్థక్షేమమును చూచుకొనుచు ఇంతకాలమువరకు అట్టి సంకుచితస్వప్రయోజనం కొరకే అవి నిలిచియున్నవి ఏ గ్రామానికి ఆ గ్రామం అట్టి సంకుచిత స్వగ్రామ లాభమును మాత్రమే చూచుకొనుచు వ్యవహరించుటవల్లనే దేశమునకు అనర్థము సంభవించినది ఈ గ్రామ పంచాయితీలే దేశాన్ని పాడుచేసినవని నా అభిప్రాయము సంకుచిత రాష్ట్రాభిమానము, స్వకుల, స్వమత స్వసంఘాభిమానము, ఇటువంటివి అనర్థదాయకములని వాదించెడివారు గ్రామస్వపరిపాలనా సంకుచిత భావమును సమర్థింపజూచుట వింతవిషయముగా నున్నది గ్రామజీవితము పూర్తిగా స్థానికాభిమాన మర్వాసనా పూరితమై, అజ్ఞానశాపమై, సంకుచిత దృష్టి కలుషితమై, మత విద్వేషభరితమై అధ్యాత్మముగా నున్నది ఈ రాజ్యాంగ విధానంలో గ్రామపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యమును పునాదిగా స్వీకరింపక, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునే ప్రాతిపదికగా స్వీకరించడమైనది

అస్పృశ్యుల వర్గముల హక్కు రక్షణలు

అస్పృశ్యుల వర్గముల హక్కు రక్షణలకు సంబంధించిన నిబంధనలగూర్చి యీ రాజ్యాంగ పరిషత్తు ఇదివరలో చేసిన నిర్ణయములనే అనుసరించితిమి అస్పృశ్యుల వర్గముల హక్కు రక్షణ నిబంధనలు ఉండవలెనని ఈ రాజ్యాంగ పరిషత్తు నిర్ణయించుట విచేకముగల పని ఈ దేశములో అస్పృశ్యుల వర్గములను

లక్ష్యముచేయకుండా వ్యవహరించుట అధిక సంఖ్యాకవర్గముల తప్పు అస్పృశ్యుల వర్గమునది సిరంగా అస్పృశ్యుల వర్గముగానే ఉండవలె నన్నట్లుగా కృషిచేయుట అస్పృశ్యుల వర్గముల తప్పు అస్పృశ్యుల వర్గములకు అసంతృప్తిని కలిగించేయెడల, అవి రాజ్యాన్ని బీభత్సం చేయగల అగ్నివర్షమును కంటివి ఈ భారతదేశంలో అధిక సంఖ్యాక వర్గముల అధికారమునకు లోబడియుండుటకు అస్పృశ్యుల వర్గములు అంగీకరించినవి ఈ రెండు విషయములను పూర్వాచార పరాయణులు గ్రహింపగోరెదము

అధిక సంఖ్యాక వర్గములవారు అస్పృశ్యుల వర్గములను ప్రత్యేకించి వ్యత్యాసభావంతో చూడడం మానేవేస్తే అధిక సంఖ్యాకలలో అస్పృశ్యులకు కూడా మిళిలిమై పోయెదరు. అప్పటికి అస్పృశ్యులకు లనేవారు ఉండనే ఉండరు

ప్రాతిపదిక హక్కులు

ప్రజలందరికి ఉండవలసిన ప్రాతిపదిక సార్వజనిక హక్కులు 18 సెక్షన్లలో నిర్వచింపబడెను ఈ సార్వజనిక హక్కులను ఏవిధముగా కాపాడవలెనో భారతకాసనపథకు నూచన పూర్వకముగా కొన్ని అంశములను యీ రాజ్యాంగ చట్టములో నిర్వచించితిమి అయిర్లండు రాజ్యాంగ చట్టములో కూడా అట్టి నూచనలు కొన్ని చేయబడినవి గవర్నరులున్న గవర్నరు జనరలున్న తమ అధికారములను వీరితిగా చలాయించవలెనో వారికి నూచించుటకై ఉపదేశపత్రములు వారికి యివ్వబడవలెనని, 1285 సం॥ ఇండియా ఆక్టులో బ్రిటిషు గవర్నరు మెంటు నిర్ణయించెను అదేరీతిగా యీ రాజ్యాంగవిధానము ప్రకారముగా కాసనపథకున్నా, ప్రభుత్వ కార్యవర్గమునకున్నా యివ్వబడిన ఉపదేశము లివి కాసనపథంలో ఏదో ఒక పార్టీకి సంఖ్యాప్రాబల్యమేర్పడవచ్చును. ఏ పార్టీవారు అధిలోంలోనికి వచ్చినప్పటికీ సార్వజనికములైన హక్కులను భంగపరుచుటకై పూనుకొని చట్టములను కాసింపవలెదు అట్టిపని చేసినందుకు న్యాయసభలో నేరవిచారణ జరుగకపోవచ్చును కాని, అట్టి సార్వజనిక హక్కులను భంగపరచినందుకు ఎన్నికల కాలములో వారు ప్రజలకు జవాబు చెప్పవలసిన వారగుదురు ప్రజలహక్కుల సంక్షోభకై ధర్మపక్షమునే అవలంబించిన పార్టీలవారు ప్రభుత్వాధికారమును వశపరచుకొన్నప్పుడు, యీ చట్టములోని ఉపదేశ పూర్వకములైన అంశముల ప్రయోజనము విశేషము కాగలదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యిచ్చిన అధికార పరిమితి

కేంద్రప్రభుత్వమునకు హెచ్చు అధికారము యీ చట్టములో కల్పింపబడెనని కొందరు ఆక్షేపించిరి ఆధునిక ప్రపంచములో అధికారము కేంద్రీకరించుట తప్పనిసరి యగుచున్నది కాని కేంద్రమునకు మించిన తలబరువు అధికారము కూడా కల్పించకూడదు

ఈ రాజ్యాంగ చట్టంలోని సమాఖ్య సమయోచితమైనది

ఈ రాజ్యాంగ చట్టంలోని సమాఖ్య ప్రభుత్వ పద్ధతి సమయోచిత సంస్కరణావకాశం కలది. ఇందులో న్యాయశాస్త్ర పద్ధతుల ప్రతిబంధకములు లేవు. ఆస్ట్రేలియా రాజ్యాంగ విధానమునే అనుసరించితిమి కాని, దానికంటె ఇది మిన్నగా రచింపబడినది ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంటుకు 81 వ్యవహార విషయములలో మాత్రమే రాష్ట్రాలపై అధికారం కలదు కాని యీ భారతసమాఖ్య ప్రభుత్వానికి 91 విషయములలో అధికార మివ్వబడినది

ఇతర రాజ్యాంగ విధానములలోనుంచి అనుకరణములు ఎక్కువగా చేయబడెనని కొందరు ఆక్షేపించిరి కాని, యీ రోజున కొత్తగా మనము సృష్టిచేయదగిన రాజ్యాంగ నూత్రములే యున్నవి 100 సంవత్సరముల కిందట మొట్టమొదటిసారిగా రాజ్యాంగచట్ట మొకటి లిఖితంగా ఆధునిక ప్రపంచములో రచింపబడెను. దాని తర్వాత అనేక దేశాలు రాజ్యాంగచట్టమును (17 వ పేజీ చూడుడు)

గొప్పవారితో గుసగుసలు-3. కలియుగ చక్రవర్తులు:

సామంతాదులను సామంతాదులుగా పరిగణించి

సముద్రగుప్పుడు

కి॥ శే॥ వారణాసి శ్రీనివాసరావు

[పాటలీపుత్రప్రాంతంలో శోణానదీ తీరానున్న ఒక విశాలరమణీయమర కతకాద్వలమధ్య వలయాకారంగా నేర్పడున్న యిసుకపట్టుమీద నానీ నుణ్ణయి ఉపాసిస్తూన్న నన్ను మనుష్యుల్లో సూర్యుడా అనుపించే కాంతి మయమూర్తి, ఆజానుబాహుడు, పీతాంబరధరుడు, చక్రవర్తులంకారాభరణుడు, తామ్రవర్ణుడొక మహావ్యక్తి ఎడంచేతివేళ్లు వీణ వాయిస్తున్నాయా అన్నట్లు కదుల్తూంటే కూసరాగాలు తిస్తూ నమిపించి, ఆనీ నుడై, లేచి నమస్కరిస్తూన్న నన్ను కూర్చోమని సంజ్ఞ చేసి—]

వ్యక్తి ఏమిటయ్యా కళ్యాణాకా! దేవి వాళ్ళరంగంగా ప్రత్యక్షం చేసుకున్నట్లున్నావో ప్యామీ, అని మా చేరుకు చక్రవర్తి? నుదు నంటించి ఆహ్వానించావో, లేదో నెంబనే వారి బారిక వచ్చి సముద్రగుప్పు, తక్షణం వెళ్ళిరావల పించని నెలనైం దనె, అనడం తరవాయిగా విమానం సిద్ధమయ్యే—దా న్నెవరున్నా చూస్తూ లేమా నని గిరివ్రజభిల్లాల్లో తెట్టి జన్నట్లో నిట్లా వచ్చాం నిన్ను, నీ క్షేత్రాని చూస్తే ముచ్చటేస్తుంది చక్రవర్తులంతా అట్లాగే నమస్కరిస్తూను.

నే మా తల్లికి, తమకు నామీద నున్న అనుగ్రహానికి నే నెన్నటికీ కృతార్థుణ్ణి. కొన్ని సందేహాలు—

స ఆ, ఆమాట విన్నాం వారిబారికవల్ల మేం తీర్చగలిగినవాటికి లోప ముండదు, దాచుకో ముండా అడుగు

నే మహాప్రసాదం తమ యెడంచేతివేళ్ళలా ఆడుతుంటాయో, ఏదో రాగాలాపం జేస్తూ దయచేసారు పూర్వకంపం వదల్లే దన్న మాట

స (చిరునవ్వుతో) అన్నమాటే మీ కంతా చూచిన నాజాలపై ముద్రే సూచించుంటుందిగా మా క్షణాగానభిమానం? కొంచెం కవిత్యంగానా నేర్పొంగని స్వర్ణ ముతా ప్రతీది కవిత్యంగా గాన్పించడంలో దానివ్యవసాయం మానాం

నే అదేం స్వామీ, స్వర్ణంలో ప్రతీది పంగిలంలాగూడా కనుపిస్తుందిగా? దిని భారణి పోలేదే?

స నీ ఉద్దేశం దీ న్నక్కడ సాగిస్తున్నా చునా? అక్కడ మనసంగిత మేం పనికొస్తుం డోయో, అప్పరసల దివ్యగీతాలమాధురిముందు! పంగిలకళ కున్న తెగులుచాత వేల్గొందాయో, శో రాడుతుంది

నే కళిత్యరుసుటు కే శోకాన్నో మననం జేసుకుంటుండరాండీ? లేదా క్రొత్త జెన్నా వుండరాండీ?

స అదంతా భేషజమని యెవడైనా గిట్టక వెళ్ళిరిస్తాడనే జెంక వారి కన్నంత సంగతి విద్వాంసుల కుండే దనుకుంటాం

నే చిత్తం కవితాసంగీతవిషయ మెచ్చింది కాబట్టడుగుతున్నా—ఆదేశతాళలకు, ముఖ్య ముగా కవిత్యసంగీతాలకు, మన కళలకూ భేష మేమండీ?

స గొప్ప చిత్తైన ప్రశ్నే వేళావేళ ఎట్లాగబా! (కొంచెం మాలోచించును) కవిత్య విషయంలో మనం తెలిసిందాన్ని బట్టి తెలిం డిట్లా వుంటుందని ఆలోచించి

చెప్పాం వాండ్లు విషయం తెలిసిందో, తెలిందో కనుక్కోవాలనే కోరికకూడా మన క్కలకుంటా మనస్సు నడతుణం జల్లు గొట్టేట్లు చెప్తారు. సంగీత మన్నావో, మనది స్వరలక్షణా న్ననుసరిస్తూ సంగతిచెంకమణాల్లో మార్చనల్లో ప్రాణాల్ని సామ్యునిలక్షేసుంది వాళ్ళది మిగతా విషయా లేవీ తోచకుండా నాదచాలనమీద ప్రాణాల్ని తెప్పలాడిస్తుంది నే (చిరునవ్వుతో) ప్రభువులు చెప్ప కుండా కవిత్యం జెప్పారు! అమరావతిలో ప్రతీది ఆందంగా వుం దంటారు సత్యమే నాండ్డి?

అంద మేమిటయ్యా నీరసపదం? ఆనం దంగా వుంటుంది

నే ఆనందమంటే బ్రహ్మసందమాండీ?

స బ్రహ్మసందానికి బ్రహ్మలో కాని క్లౌలి గంధర్వానంద మంటాకే అట్లా నుంటుంది

నే దానికి దినికి భేద మేమిటండీ?

స అనుభవభేద్యమైన విషయాలు వర్ణించె డ్ల్యాగోయో! వాటి అర్థమన్నావో, ఏ వేదాంత గ్రంథమన్నా చెబుతుంది, చదువుకో.

నే చిత్తం తమవంశంవారికి చివర గుప్త శ్లోం తెప్పకుండా వుంటుంది, మాకాలంలో వైశ్యులు గుప్తశబ్దాన్ని వాడుకుంటారు, తమ రంతా వైశ్యులాండీ?

స (చిరునవ్వు నవ్వుచూ) మేము స్వచ్ఛమైన క్షత్రియులమాయో! మీ కోమల్లుగుప్త శబ్దం వాడుకోదానికి వాండ్లకు ధనం దాచడ మలవాటుండడం కారణ మేమో, వాండ్లలో నెవరైనా పెద్దవాణ్ణిడికి కనుక్కోవయ్యా

నే చిత్తం తమవంశంవారి కాంధ్రభృత్యు లిరుద మున్నట్లుండే, ఆ డిరుదు కర మేమండీ?

స అభృత్యుడిదాన్ని శ్రీ సూర్యచంద్ర గుప్తలవారు చాణక్యరాక్షసమంత్రుల ఏకగ్రీవమైన కోరికకు గారవించి సృష్టించింది ఆ వరు లిద్దరూ దేశం విడదీయులపాలు గాకుండా ఆర్యధర్మానుసారంగా బరిపాలితం గావాలని అందుకోరకే సామ్రాజ్యనిర్మాణం జరగాలని, ఆ నీతిని పాలించ గంకణంకట్టుకొన్నవారేనే ఆ సామ్రాజ్యంలో సామంతులుగా నుంచి వారికా డిరు దియ్యాలని కోరారు నాల్గుండీ వచ్చిన సామ్రాట్లులు తమ సామంతులచేత తగిన ప్రతి నలు పట్టించి ఆ భృత్యుత్వభిరుదు నిచ్చి పరిపాలించారు మార్కులతర్వాత వచ్చిన ఆంధ్రరాజు లందువల్ల మార్కుభృత్యు లైనవారు, వారి తర్వాత వచ్చిన మేము ఆంధ్రభృత్యుల మైనాం

నే మాంధ్రాచక్రవర్తులకు సామంతులం

నే ఎక్కడా తెలిసింది తమ దిగ్విజయం— అదిరుదరిత్యాకాకాకి ముఖ్యాంగమైన సామ్రాజ్యస్థాపనకోసం జేసిందే తూర్పున హిమవంతండాకా జయించి, దక్షిణాన చోళ రాజ్యం వరకు జయించి, రాజుల్ని సామంతుల్ని జేసుకొని ఆ రాజ్యంలో బ్రహ్మచర్యోత్సాహంగా మా వేగొచ్చి ఎవరో విదేశీయు లొస్తున్నారని, సింధు లోయలో బ్రహ్మచర్యంట్లున్నా గని చెప్పగానే వెనక్కు తిరిగి గోదావరిని సమావించి అనది కుత్తరా నున్న దేశం మహాబలసమేషుడు చతి పొరుషవంతుడైన వ్యాఘ్రురాజు దని విని, వానితో జెనుగులాట కది సమయం కావను కుని, తూర్పుకు తిరిగి వచ్చిందార్ని కలుసుకుని పాటోపుత్రం జేరాం అప్పటికి విదేశీయులైన యువకు ల్రావడం మగగవారి బలసామగ్రికి రుడిసిపోవడం, వారు సంపాదించిన రాజ్య మంతా కురునకియుడైన పురుషోత్తమ మహారాజు కొప్పగించడం విన్నాం ఆ భాగం తగిన సాంప్రదాయక రాజవంశవశమై యుండిగదా

కుని గంగకు దాటి ఉత్తరాన హిమవంతం గాకా వానువ్యాసుని నాగరాజ్య పశ్చిమ సరిహద్దు గాకా, అనగా పారియాత్రందాకా ఆక్రమించు కుని ఆ జయించిన దేశాన్నంతా మా వంశం జేరిట సామ్రాజ్యంగా నిర్మించాం.

నే బహుకృష్టసాధ్యమైన కార్య మే న రావురు ప్రభూ! దుర్గమార్యమగ్గా లనక, 2ల వచ్చుత్రురాజ్యా లనక తమ కాలంలో నున్న స్వల్పసదుపాయాల్లో సంతపని చేశారంజే మహాక్షేపము లనవలసుంటుంది—తమర్ని తమవారిని! తమ వంశంవారు ధర్మశాస్త్రానుసారంగా రాజ్యాన్ని క్షేపపుత్రున కియ్య కుండా కొడుకుల్లో నెవరు గట్టివాడై లే వారి కిచ్చే ఆచార మనలంబించా రెండుకనండీ?

స జరిగిన సమస్తం ఒరుగుచున్నది మాచె కొద్దీ మాపెద్దలకు కేవలక్షేపానుపూర్వత్యం పుత్రుల్లో వైరపేరుతుగా, కుటుంబానికి దుఃఖ భాజనంగా గమపించింది అందుకని మునుగండే సంతానంలో దగినవానిని గురురాజపదవికి నిర్ణయించి, తగిన శిక్షణ విప్పించి సింహాసనాలో హాతు సర్వవిధములా అర్హుణ్ణిగా జేసేవారు మా తండ్రిగారు మమ్మల్నిట్లా చేసారు; వారి తండ్రిగారు అట్లాగే చేసారు. మేము అట్లాగే యెవర్యాం

నే అయితే యువరాజు నేర్పర్పితర్వాత సంతకన్నా ఘను లుదయిస్తే!

స సరే, ఏర్పరచినవానికి ఒచ్చిపడితే— ఇదా, ఏకా ఆక్షేపించాలని ఆక్షేపించడం తప్ప విసవవుడు చేసే యే వ్యవహారం శాశ్వతఫల వాయకం? మన స్వల్పజగు లెప్పడైనా నుండి బెత్తెడెడంగా నాకగూడెమా?

నే తమకాలంలో వచ్చిన యువను లెవరు, వారు మనమీద కెందు కొచ్చారు?

స వారు యవనదేశంవారిట, ఆదేశం పార సేకసామ్రాజ్యానికి సుద్రమవతల పశ్చిమా నుండుట అదంతా చిన్నచిన్న రాష్ట్రాల దేశ మట, మన రాష్ట్రాల్లో కొన్నిటికంజే ఆ రాష్ట్రాలు చిన్నవట ఆ చిన్నచిన్నరాష్ట్రాలన్నీ స్వతంత్రరాష్ట్రాలట సుఖితుంగా నుండే వట—

నే తమకు వారి చరిత్రంతా చెబున్నట్లున్నారే?

స చెప్పకుంటే నీవు మళ్ళీ మళ్ళీ అడగవో? విను. అట్లా వుంటావుంటాండగా వాళ్ళలో మానవజా న్ననుసరించి అన్నిట్లో జయించి మన మేలాలనే దుర్వాంధ్ర పుట్టెండు అడన్ని రాష్ట్రాలకు గలగడంతో కొన్ని మాటున తేర్ప డ్లాయట కొంతకాలాని కా కూలువులకు సరి పడక సంఘర్షణ బయల్దేరి దేశంలో శాంతి నశించిందట అదంతా చూచి ఒకరాజ్యాని కధిపతియైనవా డందర్ని అచ్చి తాను దేశాధిప తయ్యుడట అతడు 'మాసిడకో' అనే దేశానికి రాజుల

ఆయన కెన్ని యెండ్లత్రెతె పారసీకు దేశాన్నాక్రమించుకో యత్నించి వారి వీరాని

చేకొమ్మం వాగలేక సంతేనుచుకున్నారట— నాల్గుండీ యవనలను వీలైనప్పుడల్లా పార సేకు ఏకించేవారట కాబట్టి యవనులందరికి వారిసీకుల్ని జయించి కని తీర్చుకోవా లని వుండేదట

యవనదేశా న్నంతా ఒక్క యేల్పడిక్రిందికి తెచ్చిన మాసిడకో ఒ వారసీకసామ్రాజ్యం మీద దందయాత్ర కంతా సిద్ధంచేసి మరణించా డట ఆయన కుమారుడు సికందర ఆయన ఆ రాణువతో 2యల్దేరి వారి సామ్రాజ్యాన్ని పడమర్నుండి తూర్పుదాకా, అంతే మన వాయువ్యహిమవంతం డాకా జయించి, ఆ సామ్రాజ్యాన్నంతా ఆక్రమించుకున్నా డట ఆయన మన వాయువ్యసరిహద్దుగ్గురుండగా మన సప్తసంధ్యదేశంలో చిన్న రా జొకడు ఆంధ్ర అనేవాడు తన కున్న శత్రువును, కురు పురుషోత్తమని, జయించడాని కొ యవశ ఙ్గాత్రయించాడట అందుకోసం వచ్చి సికందర పురుషోత్తము నొడించి, అతని ద్వైర్యసాహసాలకు మెచ్చుకొని, తన్ను దేశంలోకి తెచ్చిన వాణ్ణి దిగద్రాసి, తా నిందు సంపాదించిన రాజ్యమంతా అతని కిచ్చాడట అక్కడ్నుండి మన దేశంగూడా జయిద్దా మనుకుంటే మన వారి బలకార్యసంపదనుగురించిన కథలు వినున్న యవనసైనికులు తాము రామని తిరగబడ నెండ్లై పృటికి వెనక్కు తిరిగి సింధు ముఖద్వారా పరకూ దేశా న్నాక్రమించుకుని తననీనల్లక్క డక్కడా ఒట్టి వెళ్లాడట

మేం కొంతకాల మేం జేద్దామని విచారించి పురుషోత్తమనకు రాయబార మింపి ఆతడు "స్వామీ, వానిఆగడ మాపరానికి తమమీదికి సంపుదామని మే మప్పు డాలోచిస్తే, కుది రిందికాదు వాని సేనల కాండికతచేత, ఇప్పుడు తగిన సహాయం జేస్తే ఏం జెయ్యాలో అని చెప్తా" మని ప్రత్యుత్తర మియ్యగా, ఆ సమాచార మా యవనులకు డరిసి వారాయన్ను సంహరించారు. మే మప్పుడు తగిన విప్లవశిథి లేదగ్గు సహాయ సంపద నాడజలకు గల్పించగా వారాగ్రికు పైన్యాల నెక్కడవాట్లుక్కడ సంహరించారు నామరే మాచక్రవర్తిత్వ మొప్పుకొలే జాల, మీ తిప్పులు మీ గు పడం డన్నాం—

మే మక్కడిరాజుల్ని, చంద్రుల్లవారేర్పర చిన పశ్చిమసరిహద్దే సరిహద్దన్న పెద్దభావంతో

నే చిత్తం దీనివిషయం తమ ప్రయాగ ప్రశస్తిలో నేమాత్రం లే దేమండీ?

స ఆప్రశస్తి ఎక్కడసంధంమీద పోతే పోయించి తర్వాత జరిగిందీ యవన సైన్యసంహార విషయం అది మన సామ్రాజ్యంలోది కాదు కగా, ఆభూభాగంమీద మన అధికారం వద్దని వదలుకొంటమి కదా, దాన్నిగురించి ప్ర శస్తి మళ్ళీ యందుకని మే మాసంగతి ఎవరతె లెత్తు కోలా

నే చిత్తం వారొకప్పుడు మనవాండ్లని (18 వ పేజీ చూడుడు)

రు. 22/8- ఖరీదుగల రిస్టువాచి ఉచితము

అది హజా కెన్నెషన్-15 రోజులు మాత్రమే మొదటిసారిగా 10 ఏళ్లకేం దరలకు యా వాటిలను ఆఫరు చేయించుము అన్ని వాటిల గొప్పవీర పరితనముగలవి. వెర్వెడ్ కేమర్. స్టాన్లికాండ్ అమర్చినవి ప్రతిది 3 ఏళ్ల గ్యారంటీ

నెం 122 రెకాం షేపు.
5 రాత్రి క్రోం 32/- రోల్టగోల్డ్ రు 38
7 .. మేరి రు 44 రోల్టగోల్డ్ రు 55
15 .. రు 58 రోల్టగోల్డ్ రు 72

నెం 121 (టాన్యూ లేక వంకర)
5 రాత్రి క్రోం రు 37 రోల్టగోల్డ్ రు 44
7 .. మేరి రు 48 రోల్టగోల్డ్ రు 58
15 .. రు 60 రోల్టగోల్డ్ రు 75

నెం. 123 ప్లాడ్ షేపు 4 రాత్రి రు 28
7 .. క్రోం రు 35 రోల్టగోల్డ్ రు 48
15 .. రు 37 రోల్టగోల్డ్ రు 60

నెం 124 (13 నైజా)
క్రోం కేసు రు 18.8 రేడియం రు 20
నెంబర్ వెకండ్ రు 22-8 .. రు 24

అలాంరైంపేసు రు 16/- మేరిరకం రు 20/- డెప్తు రు 25/- పోస్టేజి. ప్యాకింగు ఆ 12 అదనము ఒక్కసారిగా ఏ 3 వాటిలకొన్నా రు 22-8 ఖరీదుగల వాచి ఉచితము.
H DAVID & CO Post Box No. 11424, Calcutta

“నా టేబిల్ దగ్గరని నీతో ఎన్నిసార్లు చెప్పాను. ఇప్పుడు చూడు, ఏది చూడమన్నా కనబడదు

“ఆ టేబిల్ గాం ఏది? ఎక్కడ పాతకాపు? దయచేసి నెతికి పెట్టు. నిన్నటి రేదీని, కబాసు నుండి వచ్చింది” అని డాక్టరు నికోలొ ఎవ గ్రాఫీన్ దానదానిమీద ఎగిరిపడ్డాడు సన్నం గానూ నిరీనంగానూ ఉండే ఆపడుతు తనకు కాదన్నట్టుగా టేబిల్ కింద నన్ను చెత్త కాగితాల బుట్టలోంచి టేబిల్ గాయుని తీసి డాక్టరుకి అందించింది నిశ్శబ్దంగా కాని అసన్నీ రోసుల దగ్గర్నుంచి వచ్చినవి అక్కడ్నుంచి ముందు సావిడి అంతా వెలికారు ఆ తరువాత ఓర్గా మిడైవనా గదికూడా కలయజూసారు

అరరాత్రి అయింది తన భార్య ఇంకా ఇంటికి చేరలేదు తెల్లవారుజూమున ఐదంటికి గానీ ఆమె రాను డాక్టరుకి తన భార్యమీద చాలా అపనమ్మకం ఆమె చాలాసేపటివరకు కంటబడకపోయేసరికి అతనికి చిరాకు పుట్టుంది నిద్ర రాదు తన భార్య, ఆమె వస్తవులు—ఎంత అసహ్యం ఆ మంచం, ఆ ఆద్దం, ఆ చాకలిట్టు పట్టెలు, ఆ పువ్వులు

ఇలాంటి సమయంలో డాక్టరుకి కోర్కెను, అనూయ ప్రజ్వరిల్లుతాయి ఇప్పుడు తనకా టేబిల్ గాయు మళ్ళీ చూడాలని వుంది అది తన అన్నగారు పంపిన క్రిస్మస్ సందేశం సాధారణమయినదే అయినా మళ్ళీ చూడాలనిపిస్తోంది తనకి

తన భార్య గదిలో టేబిల్ మీద కాగితాల మధ్య ఒక టేబిల్ గాం కనిపించింది తన భార్యకు తన అత్తగారి యడ్రాసన వచ్చింది, మాటకాగ్లో నుండి ‘మైకేల్’ కేరుతో ఉంది అదేదో పరాయిభాష బహుశా ఇంగ్లీషు

ఎవరి మైకేల్? అత్తగారి యడ్రాసుకి పంపడం ఎందుకు? మాటకాగ్లో ఎవరున్నారు? తన గదిలోకి వెళ్లి సెమ్యడిగా ఆలోచిస్తే డాక్టరుకి తాను తన భార్యతో, ఒకప్పుడ ఏదాడైచివుకు పీటరుబర్గ్ లో ఉన్నప్పుడు సంగతి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది ఒకనాడు తన స్నేహితుని ఇంటి విందు కేరే, వచ్చిన వారిలో ఇరవై రెండు ఇరవై మూడేళ్ల యువకుడు మైకేల్, ఇవానోవీచి తనకు, తన భార్యకు తన స్నేహితుడు పరిచయంచేశాడు నాని కులగోత్రాల విషయం, విచిత్రమైనదిగా కూడా విన్నాడు. గండుమాసాల కిందట ఆ అబ్బాయిదే స్టేషన్ తన భార్య ఆలయంలో ఉండగా చూశాడు ఆ స్టేషన్ కింద క్రెంచి బాషలో “ప్రస్తుత జ్ఞాపకాలకి, భవిష్యత్తు ఆశలకి” అని వ్రాసి వుంది.

తరువాత ఆ అబ్బాయి తన అత్తగారి ఇంటి దగ్గర ఒకమారు కలిశాడు ఆ రోజుల్లోనే తన భార్య ఇంటికి రావడం మానేసి రాత్రులు చాలాసేపటివరకు విలాసాలతో కాలం గడుపు తూరి ఏ నాలుగింటికో ఐదింటికో ఇంటికి చేరుకుంటూంది విదేశాలకి వెళ్లాలని పాస్ పోర్టు సంపాదించిపెట్టమని తనని నిత్యమూ వేధించు తున్నది అందుకు తాను సమ్మతించక పోవడం వల్ల ఇంట్లో అవ్వడంవల్ల చిన్న చిన్న తుపానులు రెగుతూన్నాయి ఆ కారణంగా అతనికి కాళ్ళర మొహం చూడడానికి సిగ్గువుతూంది

ఆరు మాసాల క్రిందట తన స్నేహితులు పరిక్షించి చెప్పారు తనకు క్యాన్సరు ప్రవేశించింది ఇంక ఉద్యోగానికి కేటపుపెట్టి కొన్నాళ్లు క్రిమియాలో ఉండిరావాలి ఈ మాట చెప్పి నవ్వుడల్లా ఓల్గామిట్రనా చాలా ప్రమాదావస్థలో పడిపోతుంది తన భర్తమీద ఎక్కడ లేని ప్రేమా ప్రకటిస్తూ క్రిమియాలో ఎక్కువ చాలిగా ఉంటుందనీ, ఏమీ ఊసుపోదనీ అంత కన్న ‘నైస్’ వెళ్లితే చాలా బాగుంటుందనీ సహాయస్తుంది అక్కడికి అయితే తాను తప్పకుండా వచ్చి భర్తసేవ చేస్తుంది ఇప్పుడు డాక్టరుకి బోధపడింది తన భార్య నైస్ ఎందుకు వెళ్తా నన్నది అక్కడికి మాటకాగ్లో దగ్గర మైకేల్ ఎప్పుడూ తన దగ్గరే ఉండి వచ్చు

ఒక ఇంగ్లీషు డిక్ సరి సహాయంతో ఆ టేబిల్ గాంలో మాటలు తేరుమాచేసుకుంటూ ఆ మాటలకి అర్థాన్ని ఊహించుకుంటూ సారాంశం తేల్చాడు డాక్టరు.

“నా ప్రియురాలికి అభిసంధనాలు ఆమె

సహధర్మచారిణి

రచన అంటోనీ షెకోవ్. అనువాదం ‘ఫల్గున్’

ఉండరమృదుపాదాలకు వేసవేలు ముద్దులు ప్రియురాలి ఆగమనాన్ని ఎదురుచూస్తున్నావ’ తను తన భార్యతో నైస్ స్టేషను అంకి కరిస్తే తన స్థితి ఎంతో కోవరయంగా ఉండేది? ఎంత హేళనకు పాత్రమయేది? ఉహిస్తున్నాడు డాక్టరు ఆ ఉహనకు ఎంతగా నడించి పోయాడోగానీ, డాక్టరు కంటసీరు క్రమియిసి గదిలోనున్న కిటికీలు అన్నిటి దగ్గరకు పరుగెత్తాడు ఎంత విపరీతం సుప్రసిద్ధుడైన ‘ప్రిస్టు’ పుత్రుడు చక్కనితనం ఎంచినద్య వృత్తిగా సర్దుకు తాను ఈ కుట్ర హీన, నీతిహీన ‘లంజ’ బంధంలో పడి ఈ విధంగా కృశించడం ఏమి విధి?

“ముద్దుపాదం—నీ న్ని తెగ్గోసిరి!” చేతుల్లో ఉన్న టేబిల్ గాం సలిపవేస్తున్నాడు ఆ రోజుల్లో—తాను కొత్తగా ఓల్గామిట్రనా ప్రేమలో పడ్డప్పుడు—ఆమెను పైకి చేసికో దలచినప్పుడు ఈ ఏడేళ్లుగా ఈమెతో కలిసి నివసిస్తున్నప్పుడు, తనకు ఆచార్యమూ, ఆనంద దాయకమూ ఆ వెజెట్యుల్ లో న్ని త్యమూ వివసం చేసిన న్ని జాతి వాసనలు తీరరా న్నంతటికీ నిండియుండే మెత్తని లేసు ఆ చిన్ని పాదాల నిజంగా అవి ముద్దుల పాదాలే అర్థపు కాగితంతల జ్ఞాపకాలు ఆ మెత్తని లేసు తన తీరరానిది తాకిన స్పర్శ ఆ నిల్కు తనచేతికి తగిలిన స్పర్శ అంతే ఇక ఇప్పుడా, అలకలకు, ఏడ్పులకు, ప్రార్థనలకు, బెదిరింపులకు, అబద్ధాలకు, మోసాలకు లెక్కలేదు తన జీవితంలో నిజంగా సుఖపడకలసిన రోజులు సరకప్రాయమై పోయినాయి సర జీవితం ఎక్కిరింతలకు వీలయింది నవ్వుపాలయిపోయింది తా ఆరించే పది వేలలో సంవత్సరాని ఒక దమ్మిడీ అయినా గ్రామంలో ఉన్న రెనెలికి పంపలేకపోయాడు తన కిక్కిన 15 వేలరూపాయల అప్పు ఇంతకన్న ఈ ఇంట్లో గూతాయి వసిస్తున్నా ఇంత హీన ముగ ఉండేదాకా ఈ ప్రేమ గూతాయి ఎంచినోయింది ఇంటి వివాహానికి గాని తిన్నాం దగ్గతో ఊరిరావక అవసరమేదాడు డాక్టరు ఎదు గంట లంచేసరికి బాగా అలసి పోయాడు తప్పంతా తనది తనకుగాక ఇంకొక కణ్ణి పెట్టేచేసుకొని ఉంటే, ఆమె అన్ని కట్టు బాట్లకు గొంగి యుండేదేమో! ఎంతకూ ఆమె సాహసవంతురాలు

స్వక్రమంగా ఉంటుందని సమ్మత మేమిట? ఏమో, స్త్రీల హృదయాల తనకు అరంకావు తనకు మనస్తత్వశాస్త్రంలో పరిచయం తక్కువ అదీగాక, తనకి ఆలోచన అనవసరం, అఖరేదు “ఇంతకూ, నేను ఇంకా అట్టేకాలం జీవించు చచ్చిన వాళ్లలోనే లెక్క నే నెందుకు? ఆమెదారికి అడ్డం రావాలి ఇప్పుడు నా అధికారాలకోసం ప్రాకులాడడం అవివేకం ఆమెను వదిరించుకోవడమే బావ్యం ఆమె తను కోరిన నాని దగ్గరకే వెళ్లిపోవచ్చు ఆమెకు విడాకు లిస్తాను దోషం అంతా నా మీదే నేను కుంటాను”

ఓల్గామిట్రనా వస్తూనే భర్తీలో కూలబడింది—తెల్లగొన, పేటు, ముట్టు అన్నిటితోనూ

“అబ్బా, ఆ అబ్బాయితో గట్టిచిక్కు! అని విసుగుకుంటూంటే “ఎంత అసందర్భం! ఎంత అవివేకం! ఎవరు సహించగలర? నేను సహించలేన, నేను సహించలేను” అని వల్లించు కుంటూంది

“ఏమిట సంగతి?” అని అడిగాడు డాక్టరు ఆమెకు దగ్గరగా వచ్చి

“అబ్బో అబ్బాయి నన్ను దిగవిడవడానికి వచ్చాడు నా ‘వేగ్’ పాతకాడు అందులో 15 రుబెల్లు ఉన్నాయి కూడ, అవి

నా అమ్మదగ్గర బదులడిగి తెచ్చాను’ నమ్మకం కలికేలాగ చిన్న పిల్లలా రాగాలు తీయడం ఆరంభించింది చేతిరుమాతే కాదు, చెలి ‘స్లవ్స్’ కూడా ఆ కన్నీటతో లడిసిపోయాయి

“ఎందుకు ఏవ్వడం? పోయినదేది మనది కాగక నాన్ని గురించి విచారించడం మేమిట ఇంతగా ఇంకా శాంతిస్తావా! కాస్త నీతో మాటాడుగా? మనకుంటున్నాను”

“నేనేమీ భాగ్యవంతురాలనుకాను, డబ్బు ఈభింంగా పోయిపోయింది అతడు నాకు డబ్బు తిరిగిస్తానన్నాడు కాని నాకుమాత్రం ఎమ్మకంలేదు అతిథి దగ్గర వెళ్తున్నాను”

“సరేలే అలావ ఎక చాలించు నీకు పాతిక రుబెల్లు నే నీస్తానుగాని రేపు, ఇంక ఆ ప్రసంగం చాలించు”

“నా దుస్తులు మార్చుకోలేదు” అంది ఏడుపు స్వరంతోనే “ఈ దుస్తుల యెత్తులో క్రంగి పోయా నేను మరేం మాటాడగలను అయినా ఇప్పుడు చర్చించకలసిన అత్యవసరం ఏమొచ్చింది, విడంతా ఒక వింత ప్రవర్తన!”

తన గదిలోకి వెళ్లి తుణుణులో దుస్తులు మార్చుకొని వచ్చేసింది తేనుగానుతో వచ్చి భర్తీలో కూర్చున్నది ఆమె భర్తకు తన తలకట్టూ, చిన్ని పాదాలకున్న బోగ్గా తప్పితే ఆమె గూప మేమీ కనబడలేదు ఆ వెలుగులో

“మీ రేమిటి మాటాడడంలాగా వచ్చింది?” అన్న దామె స్పిర్టింగు రిచ్చిలో అటునిటు ఊగుతూ

“నే నిది మాడడం తటస్థించింది” అని ఆమెకు టేబిల్ గాం అందజేశాడు డాక్టరు

ఆమె గాన్ని చువుకొని ఒక చిరునవ్వు విప్పింది

“ఇందులో ఏమింది? ముగ్గురు క్రిమెయి సందేశమే, మరేమీ రహస్యాలు లేవు ఇందులో”

“నాకు ఇంగ్లీషు రాదన్న సమ్మతంతో నవ్వు న్ను మోసగించాలని చూస్తున్నావు నాకు ఇంగ్లీషు తెలీదు నిజమే కాని నాదగ్గర ఒక డిక్సరీ ఉంది ఆ టేబిల్ గాం నీకు రిస్ మైకేల్ దగ్గర్నుంచి వచ్చింది అతడు నీ ఆరోగ్యాన్ని సదా వాంఛిస్తున్నాడు తన క్రేయసిఅయిన నీకు వేసవేల ముద్దులు కురిపిస్తున్నాడు సరే అదంతా అలా ఉండనీ నేను నీకు చెప్పదలచిన సగ ఒక్కమాట నిన్ను నిందించాలనిగానీ, ఈ విషయంలో పెద్ద గొడవచేసి నలుగురినోటిలో పడవలెననిగానీ నాఅభిమతంకాదు మనం అప్పుడే చాలా నిష్కార లాడుకున్నాం ఇప్పటికే మన సంగతి మన నాకర్లకు కులాసాసమయాల్లో చర్చనీయాంశంగా మారిపోయింది ఇంక దిని క అంతం రావాలి. అందుకే నేను నీ కిమాట చెప్తున్నాను నీకు సంతకమైన స్వేచ్ఛ ఉంది నవ్వు నీకు తోచినదేదైన చెయ్యవచ్చు”

కొంతసేపు మాటలులేవు ఆమె సెమ్యడిగా ఏడుపు ఆరంభించింది

“అబద్ధాలు చెప్పడం, ఆతర్వాత పశ్చాత్తాప పడడం ఈ అవసరంలేకుండా ఉండేందుకు, నిన్ను నీ స్వేచ్ఛకు విడిచిపెట్టున్నాను నవ్వు ఆ అబ్బాయిని కోరితే తప్పక క్రే మించు అతనితో విదేశాలకు వెళ్లదలచితే నా అభ్యంతరము ఏమీ లేదు నవ్వు వెళ్లవచ్చు నేనొక రోగిని నవ్వుకొ యోవ్వనప్రాదుర్యవంలీ ఉన్న లలనపు ఆరోగ్యవంతురాలవు నేనింకా అట్టేకాలం జీవించేవాణ్ణి కూడా కాదు తెలిసింది కదా!”

ఆపైన మరి మాటాడలేక ఆగిపోయాడు డాక్టరు ఆమె ఏడుస్తూనే మాటలు అందుకుంది తన అవ్వకు తానే జాలిపడుతున్నట్టు, అందులోనే తనకు మైకేల్ మీద ప్రేమ మరలిన పశ్చాత్తాపం కాకుండా అయినట్టు, అతనితో

కలిసి విహరించడానికి తాను విదేశాలకు వెళ్లదలచినట్టు ఆమె స్పష్టపరిచింది

“మీ దగ్గర నే నేమీ దాచలేదు నా జీవిత మంతా మీ చేతిలో ఉంది తుంచుతే మీ చే మయినా చెయ్యగలరు అందుకే మీ మృత్తి ప్రార్థిస్తున్నాను—మళ్ళీ నాకు ‘పాస్ పోర్టు’ సంపాదించి పెట్టండి” అన్న దామె ఒక రిట్టూర్ను విడుస్తూ

“నీకు చెప్పానుకదా నువ్వుకా స్వేచ్ఛానిహో రిణివి అని! నీ కొకరి ప్రాధేయత అక్కర్లేదు”

ఆమె అతని దగ్గరగా వచ్చి అతని ముఖకళ వళికను సరికొల్పింది ఆమె అతని మాటలను విజమైనవిగా ఇంతవరకు అర్థం చెసుకోలేదు. అందుచేత ఇప్పుడతని మనస్సులో ఏ మున్నదో తెలుసుకుందా మని ఆమె ప్రయత్నిస్తూంది ఆమె ఎన్నడూ ఎవరికీ నమ్మలేదు, (వారు ఎంత అభిమానము గురైనా సరే!) ఆమె శోకించేది వారిలో ఏదో అప్పమైన స్వార్థచింత లేకుండా ఉండదని ఆమె భావించేది అతని ముఖంలోని భావాన్ని పరికిలించడానికి ఆమెకుళ్లు వెతుకు తున్నాయి ఆ కళ్లలో పిల్లికళ్లలోని పచ్చని గీతలు కనిపిస్తున్నాయి

“అయితే పాసుపోర్టు నాకప్పుడు లభిస్తుంది?”

“నీ కని లించు” అని వెళ్ళానీ ఆయనకు తోచింది కాని, కాస్త శాంతించి జవాబు చెప్పాడు

“నువ్వప్పుడు కోరితే, అప్పుడే”

“అలాగయితే ఒక నెలలో విదేశం వెళ్ళాలని ఉంది?”

“నువ్వు ఇక మైకేల్ దగ్గరకే వెళ్లిపోవచ్చు. నేను నీకు విడాకులు ఇస్తున్నాను దోషం నా మీదనే ఆరోపించుకుంటాను రిస్ నిన్ను పెట్టావవచ్చు”

“నా కలాగయితే వద్దు విడాకు లిమ్మని ఎవరు మిమ్మల్ని అడిగారు—నాకు పాస్ పోర్టు కావాలి అన్నానుగాని?”

“విడాకులు ఎందుకని అట్టేలేదు?” అని అడిగాడు డాక్టరు స్వరం కొంచెం హెచ్చించి.

“నా కిప్పుడు తెలిసింది. నేనంటే మీకు ఇష్టంలేదు అందుచేత నన్ను విడాకులు యిచ్చి విడిచించుకోవాలని చూస్తున్నారు చాలా సంతోష మయింది మీ ఆలోచనకి మీరు చేసే పని ఏమిటో తెలిసికోలేనంత ముగ్గురాలను కాను” అంది ఆమె ముఖంలో తీవ్రత కనబడుతూ మౌనంగా లేచి వెళ్లిపోయింది

“నేను విడాకులు పుచ్చుకోను నేను మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టను ముమ్మటికి వదును నాకు సంఘంలో పరువుప్రతిగలకు భంగం రాదూ? అదీగాక నా కప్పుడే ఇరవై ఏళ్లు. నివసింకా ఇరవై ఒకటి ఇంక ఒకటి రెండేళ్లలో అతడు నన్ను వదిలేయవచ్చు అప్పుడు నా బ్రతుకు ఏం కావాలి? నా కిప్పుడు కలిగిన మోహం చిరకాలం నిలుస్తుందని నమ్మకం ఏమిటి? అందుచేత నేను మిమ్మల్ని వదలలేను” అని గబగబా అనేసి జబాబుకొడా అనకాశం ఇవ్వకుండా చరచరా వెళ్లిపోయాంది

“అలాగయితే నేనే నీన్న ఇంగ్లీషు చెప్పి గంటిస్తాను!” అని అరిచాడు డాక్టరు

“నిన్ను తరిమివేస్తాను నవ్వు లంజవు. నిన్ను తరిమివేయకపోతే నాకు మనశ్శాంతి లేదు?”

“అలాగే చూద్దారెండి!” అని గదిలోకి మాయమయింది ఆమె

బాగా పొద్దెక్కింది డాక్టరు ఇంకా టేబిల్ దగ్గర కూచుని పెన్సిల్ తో ఒక కాగితం ముక్కమీద ఏదో రాస్తున్నాడు “ముద్దు పాదాలు” కొంతసేపు పదారు చేస్తాడు గోడ

(17 వ పేజీ చూడుడు)

నెరసిన వెంట్రుకల బాపదము

రంగుపూయనక్కరలేదు ఆయుర్వేదచికిత్స తెల్లనిరంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్రుకలకు వలపేయిచ్చును గుణం కానివో డబ్బు వాపమచేయబడును తెలుపు కొంచెమైయుండిన రూ 2-8-0 మద్యరకమై యుండిన రూ 3-0-0 పూర్తిగాయుండిన రూ 5-0-0

గమనింపు — ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు బాపదము

Dinrakshak Aushadhalaya, No 214 P O. Rajdhanavar (Hazariabagh)

ప్రయాణికులు మరిచిపోయిన, పోగొట్టుకొన్న వస్తువులను బాగ్రత్తపరచే గది

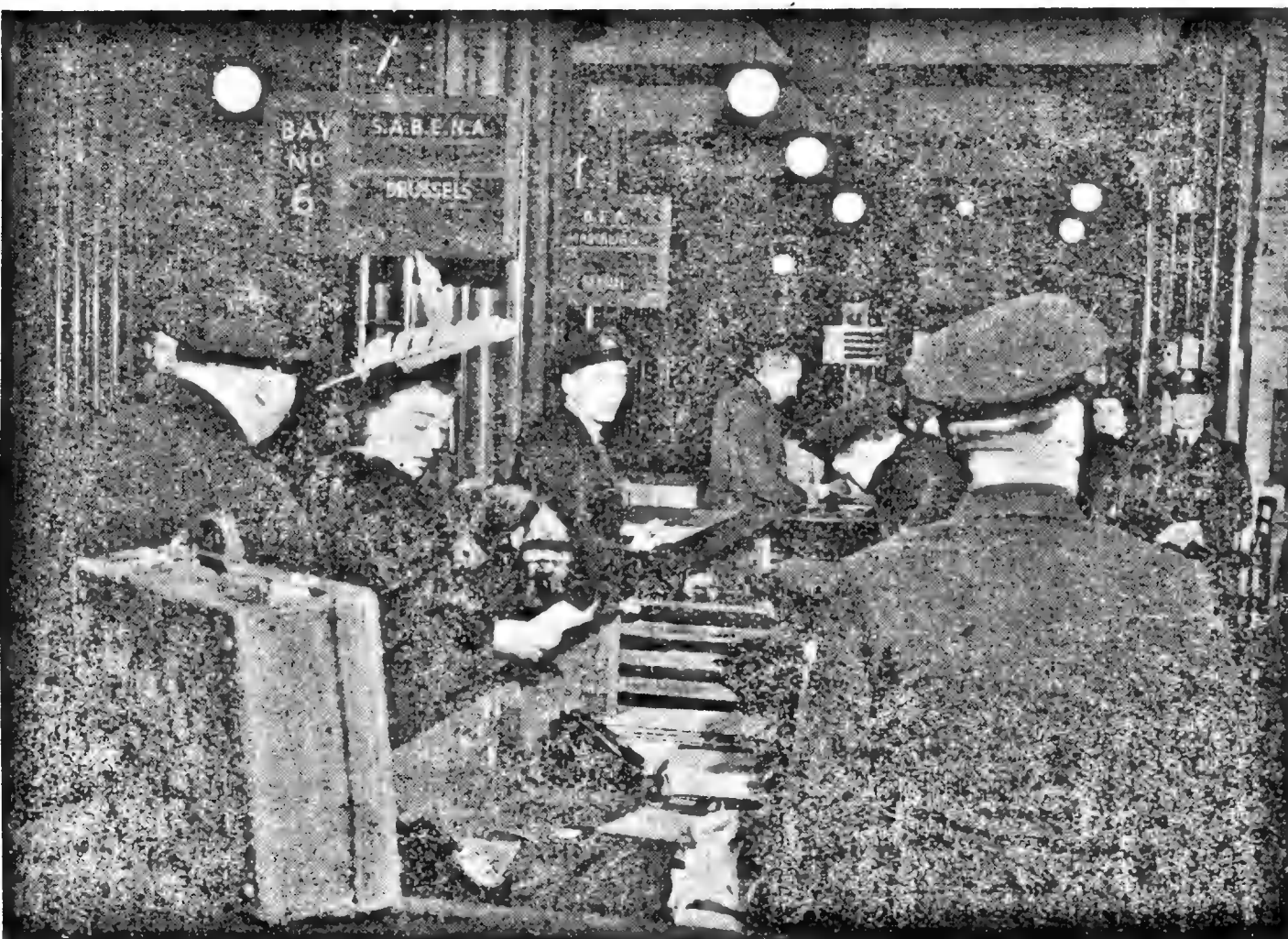
ప్రయాణనమయందాకా, ఒక్కొక్క కుటుంబమూ విడిగా

ఒక్కొక్క రాధారి విమానమార్గానికి ఒక్కొక్క బుకింగ్ ఆఫీసు ఉంది. ఆ ఆఫీసులన్నిటిని కలుపుతూన్న మందువాణిసారి

ప్రయాణికులు "ఇన్నస్"

బ్రిటిష్ రాధారి విమానాశ్రయంలో ప్రయాణికుల సౌకర్యాలు

టిక్కెట్టు కొన్న ప్రయాణికులను వరుసగా
చెక్కింగ్ చేసుకొనే కార్యాలయం

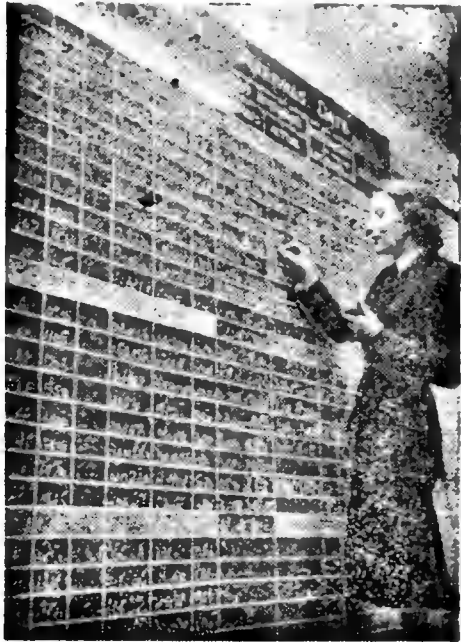
బుకింగ్ ఆఫీసులలో గుమాస్తాలు ఒక్కొక్క
పదిలే ఆ నిధులు

నిద్ర తరుకొనందుకు ప్రత్యేకంగా గదుల్లో సౌకర్యాలు

విమానాల రాకపోకల వేళలను విమానాశ్రయ భవనమం దన్ని భాగాలకు
శాశ్వత కర్మాచారం తెలపడానికి మైకవద్ద కూర్చోన్న ఉద్యోగి

శుభ్ర వయస్సుకొనే కృషి దూరదూరాలకు బయలుదేరుతున్న అక్కడినుంచి వస్తున్న
విమానాల రాకపోకలను ఎప్పటికప్పుడు పేరికే చేస్తూఉంటారు

శుభ్ర వయస్సుకొనే కృషి దూరదూరాలకు బయలుదేరుతున్న అక్కడినుంచి వస్తున్న
విమానాల రాకపోకలను ఎప్పటికప్పుడు పేరికే చేస్తూఉంటారు

విమానాశ్రయ ముఖభాగాన ఉన్న శిల్పాలకింద నిలిచి, వచ్చేవిమానాలను
జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తున్న ఉద్యోగి

అనేకరోజులక్రితం ఒక గ్రామంలో ఇద్దరన్నదమ్ములు యుంటుండే వారు. వాళ్ల తల్లిదండ్రులు చిన్నతనం లోనే చనిపోవటంవల్ల అన్నదమ్ములు వేరుదిక్కులేక వకళ్లనువకళ్లు ప్రేమించు కొని కాలక్షేపం చేస్తూయుండేవారు. కాని పెద్దవాడికి వివాహమయి భార్య కాపురానికి రావటంవల్ల, చిన్న వయస్సులోనున్న మరిదిని ఎంతో హింసించేది. ఎన్నో కష్టములు పెట్టేది. ఇంటియందు పనేగాక తమ పశువుల నన్నిటిని పచ్చికబయళ్లకు తీసుకొని మేత మేయించవల్సిందని చెప్పేది.

పాపం, ఆ పిల్లవాడలాటి పనులెన్ని అయినా కష్టంతో చేస్తూనేయుండే వాడు. అతడల్లా చేసినందుకు ఆమె సంతోషము చూపక పోవటమే కాకుండా, తిన్నగా తిండినయినా పెట్టేదికాదు. పాడయిపోయిన ఆహారములు—మితముగా అతనికి పెట్టేది—ప్రతి రాత్రి పాపం పిల్లవాడు ఆకలితో నిద్రించేవాడు.

సరియైన ఆహారము, తగిన నిద్ర లేకపోవటంవల్ల ఆకుట్టువాడు నానాటికి చిక్కి, బలహీనుడయిపోయాడు.

అందువల్ల ముందునకు పోతున్న పశువుల నాపుచేయుటకు కావలసిన శక్తి అయినా లేనివాడయ్యాడు.

పశువులు యితరుల బీళ్లలోనికి పోయి మేతమేస్తూ యుండేవి. అందు వల్ల ఆ పొలముల యజమానులవల్ల ప్రతిదినం ఆ పిల్లవాడు దెబ్బలు రుచి చూచేవాడు.

ఒకదినం ఆలా దెబ్బలు తిని అలసి పోవటంవల్ల ఒక చెట్టుక్రింద కూర్చుని బావురుమని యేడ్చుసాగాడు. ఆ సమయంలో ఒక అందమైన గోవు అతని ముందుకు వచ్చి 'ఏం నాయనా, ఎందు కేడుస్తున్నావ్?' అని ప్రశ్నించింది.

బాలుడు సహేతుకంగా తన చరిత్ర చెప్పాడు. ఆ గోవుకు జాలి కట్టుటవల్ల, యిలా అతనితో చెప్పింది.

"నేను నీమేలు కోరే గోమాతనని తెలుసుకో నాయనా! ఇంద్రుని సంపద మైన గోవును నేనే. నీ ఔషధముకొరకు నేను నీతోనే యుండి, మీ అన్నగారి పశువుతో కలసియుంటున్నాను. నీకు యీ ఆకలిబాధ విముక్తిచేస్తా. నేను కావలసినన్ని పాలు యివ్వగల పశువురాలిని. నువ్వు పాలుమీద జీవిం, నీకు రుచించని ఆ మలినా హారము నా కిచ్చుతాయుండు."

అందుల కిరువురూ వడ్డకున్నారు. ఆ పిల్లవాడు కామధేనువుపాలు త్రాగి తన ఆహారమును ఆమెకు బడలుగా యివ్వసాగాడు. కొన్నిదినాలు జరిగిన తరువాత ఆ పిల్లవాడు తాను కోల్పోయిన బలమును సంపాదించుకొన్నాడు.

ఇది వరకు అస్థిపంజరములతో యివతలకు కప్పించే అతని శరీరము రక్తమాంసాదులతో నిండిపోయింది. ఇది అతని వదినగారిని ఆకర్షించింది. తమ అప్రపాలను అతడు త్రాగుతున్నా

అదృష్ట దురదృష్టాలు

శ్రీ ఓగేటి శివరామకృష్ణ

అధారం పోషనాశేషి వ్రాసిన 'ది బ్రావ్స్ ఆఫ్ 'సామ్యు' అండ్ 'మిస్ సామ్యు'

దశ, ఏమీ ఆధారము దొరకక పోయినా ఆమెకుతోచింది అందువల్ల తమ పశువుల నన్నిటిని, అతడు తిరిగి తన జవనత్వములు గోల్పోవటంకోసం అమ్మించివేసింది.

అందువల్ల కామధేనువుతో సహా అన్ని ఆవులూ కిటికవానికి అమ్మివేయ బడ్డాయి. వాడు వాటిని యెరవేద్దామని వచ్చేసమయంలో కామధేనువు తాడు త్రెంచుకొని వానిమీదకు లంఘించి, మిగిలినవానికి మార్గదర్శిని అయింది. మిగిలినగోవులూ అదే పని చేసాయి. ఒకదాని తరువాత వకటిగా అన్ని గోవులూ పరుగిడసాగాయి. ఆ పిల్లవాడు కామధేనువు తోకనహాయంతో దాని వీపు యెక్కి ముందుకు సాగిపోయాడు.

కామధేనువు స్వర్గమునుంచి వచ్చేటప్పుడు వంటరిగా రాలేదు కూడా యింద్రునికి చెందే కొన్ని గోవులను కూడా తీసుకొని వచ్చింది.

ఇప్పుడా కామధేనువు నేరుగా నది వడ్డునఉన్న తన స్నేహితులవద్దకు వెళ్లి ఆ పిల్లవాని చరిత్ర మంతా చెప్పింది. ఆ పిల్లవాడుగూడా వానిని మంచి పచ్చిక దొరికే చోటుకు తీసుకొనిపోతూ వాటి అభిమానాన్ని అతిత్వరితంగా సంపాదించుకో కలిగాడు..

ఈ పశువులు మేతమేనే ప్రదేశ మునకు దగ్గరడా ఒక పెద్దపాముల పుట్ట ఉంది ఆ పుట్టనుంచి పాములరాజు వాసుకి నివాసమునకు సొరంగమార్గ మున్నది. ఒకదినం యీ బాలునితో కామధేనువు యావిధంగా చెప్పింది.

"నీకు కావలసినన్ని పాలు త్రాగుతూ యుండు, కాని వక విషయం మాత్రం మరచిపోకు. అదేమంటే, మిగిలిన పాలుమాత్రం తీసుకొనిపోయి ఆ పుట్టలో పోస్తూయుండు.

కామధేనువు చెప్పినవిధంగా ఆ పిల్ల వాడు చెయ్యసాగాడు పాముల రా జయిన వాసుకి ప్రతీదినం రాత్రి వచ్చి ఆ పాలుత్రాగి వెళ్లిపోతూయుండేవాడు. అతడికి, ఈ పిల్ల వాడు చేసే పని సంతోషదాయకం అయింది. ఒకదినం 'అబ్బాయీ, నువ్వు చేస్తున్న యీ పనికి నాకు సంతోషం. నీకు ప్రతిఫలం ఏమీ కావాలో కోరుకో. యిస్తా' నంటూ ప్రశ్నించాడు వాసుకి.

ఆ పిల్లవాడు దానివిషయం కామ ధేనువుతో ఆలోచించి ఒక బంగారపు

దువ్వెన, ఒక బంగారపు మంచము, అదృష్టము దురదృష్టము తెలియజేసే రెండు పిల్ల నగ్నపు లా కోరాడు పాములరాజు బాలుని కోరికప్రకారము ఆవస్తువుల నిచ్చి వెళ్లిపోయాడు.

ఆ పిల్లవానికి వాటి సుపయోగించే విధానము తెలియదు. అందువల్ల ఒక పిల్లనగ్నవిని ఉదాడు వెంటనే ప్రతీ దినం వచ్చే వేళకు ముందుగానే యేదో ఆపద సంభవించి యుంటుందనే యుద్దేశంతో గోవులన్నీ తిరిగివచ్చాయి. బాలుడు దురదృష్టం తెలియజేసే పిల్లనగ్నవిని ఉడటంవల్ల అది సంభవించింది.

కామధేనువు వెంటనే జరిగిన సంగతి తెల్పుకొంది. ఇతర ఆవులు, బాలుడు యీ తెలివితక్కువ పని చేసినందుకు, కోపించుతాయనే యుద్దేశంతో (తమను అపనరములేకుండా తీసుకొని వచ్చినందుకు) అతడితో ఏ పిల్లనగ్నవి యే సమయంలో ఉడవలెనో చెప్పి, వెంటనే 'అదృష్టమును' తెలియపరిచే పిల్లనగ్నవిని ఉడమని అన్నది ఆలా జరిగిన వెంటనే ఆవులు.. తిరిగి పచ్చిక భూములకు. బాలుని వదలి చేరాయి.

బాలుడు వ్రాద్దుటికాలంలో, అదృష్టమును తెలియపరచే పిల్లనగ్నవి, సాయంకాలమందు, దురదృష్టమును తెలియపరచే పిల్లనగ్నవి ఉడేవాడు వ్రాద్దుట సంతోషముతోనూ, సాయం కాలమందు అదృద్ధాతోనూ తిరిగి వెళ్లి వచ్చేవి. ఈలా చాలా రోజులు గడిచాయి. బాలుడిప్పుడు యుక్త వయస్కు డయ్యాడు. అతడు వకదినం నది వద్దకు స్నానం చేయుటకోసం వెళ్లాడు.

స్నాన మయినతరువాత, దుస్తులు మార్చుకొని, పాములరాజుచ్చిన దువ్వెనతో తల దువ్వకొంటున్నాడు ఏమని వ్రాయనూ!.. ఒక ఆశ్చర్య కరమైన విషయం జరిగింది. అతని జాటులంతా బంగారుఛాయ కల్గినదయి పోయింది కొన్ని వెంట్రుకలు, (దువ్వ కొన్న సమయంలో ఉడికినవి) ఒక ఆకు తెప్పలో వేసి, నదీప్రవాహంలో కొట్టుకు పోయేటట్లు చేశాడు.

ఆ నదీప్రాంతాన్నే ఒక పట్టణ రాజుగారి కుమార్తె స్నానంచేస్తున్నది. ఆ కొట్టుకొని వస్తూఉన్న తెప్పను చూచింది. వెంటనే తన చేతులు చాచి వానిని తీసి పట్టుకొంది. అవి ఆమె

అదృష్టంకొలది బంగారు వెంట్రుక అయినాయి.

ఆమెలో కలిగిన భావ నలవల్ల యువరాణి, తన యింటికి వచ్చి, తలుపు వయచుకొని, ఆహారము తినుటకూ త్రాగుటకూ నిరాకరించింది. రాణి తన భవనమంతా కుమార్తె కొరకు వెదకి చిట్టచివరకు ఒకచోట విచారముతో బాధపడుతున్న కుమార్తెను చూచినది.

'నిన్ను యెవరయినా బాధపెట్టే మాట లన్నారా? అల్లాంటి వాడెవడయినా ఉంటే చెప్పి. కన్నులు ఊడదీయించుతా ఎవరయినా చేయి నీ ముందు యెత్తుతే, వాళ్ల చెయ్యి కొట్టించివేస్తా. ఎవరయినా నీకోసం పాదం కడిపినట్లయితే కాలు ముక్కల్లా చేయించివేస్తా.'—రాణి అన్నది.

'నన్ను చెడ్డగా యెవరూ చూడ లేదు. ఎవరూ నాకోసం చేయి మెదప లేదు' అంటూ చెబుతూ ఆ బంగారపు వెంట్రుకలు తెచ్చి తండ్రి ముందు పెట్టింది.

'అమ్మా'— కుమార్తె చెప్పసాగింది, యీవిధంగా 'ఈ వెంట్రుకలు కల్గి యున్న వ్యక్తికి నన్నిచ్చి వివాహం చేయనట్లయితే నే నీ గది నుంచి కదల్చు. ఆ హారమునూ, నీటి నీ మట్టను'.

కుమార్తె కోర్కె తీర్చుటకు రాణి యిష్టపడ్డది. రాజభవనం మంగలివని చేసే, నేర్పుగల పనివానిని, యీ విషయం తెలుసుకొనడానికి నియమించింది.

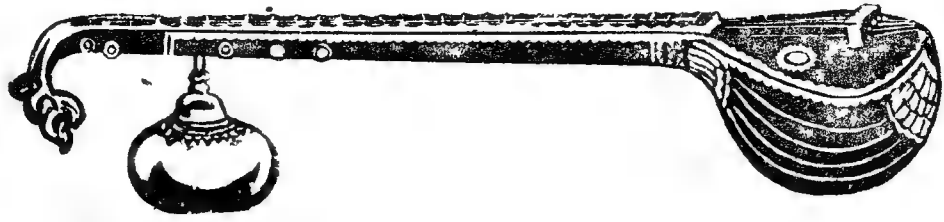
■ మంగలి అంతా తిరిగి వృధా ప్రయత్న విఫలమైతూంటే. చాలా కష్టపడిన తరువాత అతడి ప్రయత్నం ఫలించింది. ఒక చెట్టునకు కట్టబడిన (16 వ పేజీ చూడుడు)

బాలగేయాలు

చందమామ పాట శ్రీమతి పర్చి సీతాదేవి

[సంపాదకురాలు]

వియ్యాల వారేమో చందమామ మేడలేమో కట్టిరంట చందమామ వెండిది వెన్నుకర్ర చందమామ పమిడివి వాసాలు చందమామ మేడకూ ఎదురుగా చందమామ మందినీళ్ల బావి వుండే చందమామ మంచినీళ్ల బావిప్రక్క చందమామ మంచుమల్లె చెట్టు పుట్టె చందమామ కోనేనా రెవ్వరులేక చందమామ కొండలెత్తు పెరిగిపోయె చందమామ కోయించు కృష్ణమూర్తి చందమామ గోరుగోరు కందకుండ చందమామ పంచిపెట్టె యెవ్వరులేరు చందమామ ప్రజలకెల్ల మెప్పుగాను చందమామ ప్రజలకెల్ల మెప్పుగాను చందమామ పంచిపెట్టు రుక్మిణీదేవి చందమామ

తాళ్ళపాకవారి పదములు

శ్రీ రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ

[తాళ్ళపాకవారి కృతులు, అందులోను మూలపురుషుడైన అన్నమాచార్యుల పదములు, తెలుగుసారస్వతిములో అన్ని విధాలా అపూర్వమైనవి ఇంచుమించుగా నానూత్రండ్లకు పైబడి, రాగిరేకులలో తిరుపతి శ్రీ వేంకటేశ్వరుల ఆలయములో గర్భవాసము చేసినవి లాక్షగణిత లోక దిద్దలు వారి సాహిత్యగ్రంథముల పరిచయము నూచించినారు కాని వారి ప్రధానరచనలైన పదాలు సాహిత్యమువారుగాని సంగీతమువారుగాని ఎక్కడను కేర్పొన్నట్లు తెలియదు మొన్న మొన్నటిదాక శయరచనలు సాహిత్యభండారములోనికి చేర్చు వాడుక మనలో ప్రాచీనలకుగాని ఆధునికులకుగాని లే దనవచ్చును

వారు రచించిన పదాలు చెక్కిన రేకులు సుమారు 2000 కు పైబడి కలవట ! ఒక్కొక్కరేకులో నాలుగో ఐదో ఆటో పదాలు !! అనగా మొత్తము పదివేలకు మించినది ! వాటిలో అన్నమాచార్యులనే ఇంచుమించు ఎనిమిదివేలకు మించిన పదాలు !! ఈ సంఖ్య ఒకటి చాలును నన నుండెలు జల్లు మనిసింతుటకు రేకుల కెక్కినవి ఇంకెన్ని అనంతాకాశములో లీనమైపోయినవో ! ఇంకను దొరకని రేకు లెన్నో !

తిరుపతి ప్రాశస్త్యపరిశోధనశాలవారు వీని నన్నిటిని ముద్రింప మొదలైతిదనారు ఏ కారణముచేతనో మొదటి, రెండ, మూడు, సంపుటల శోధనము చాలా అసహజంగా జరిగినది కాని వారి పుణ్యము, మన భాగ్యము, నాల్గవంపుటమునుండి శోధనకార్యమునకు శ్రీ వేమూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారంగీకరించి చేయుచున్నారు 'ఎంత త్వరగా చేసినా పది సంవత్సరాలైనా లేనిని ఈ పని పూర్తికాదు' అని వారు నాడు వ్రాసిరి వారితో ఆ పనిని నిర్వహింపజేయుట, మొదటి మూడుసంపుటలలో అలక్ష్యపుటలోపాలు సవరించి పునర్ముద్రించుట—తిరుపతి దేవాలయ కర్తవ్యము, కర్తవ్యము, భగవద్వైంకటేశ్వరము

ఆ పదాల సాహిత్యము మహాకవిత్వగర్భాలకు గని వాట గాంభీర్యము ఆద్వితీయము రసభార ములుగులేనిది వైవిధ్యము వింతగొప్పనది తెలుగు వారి కిదివరకు పరిచితిముగాని పీర్వులు శేర్వులు ఎన్నో అందు గలవు కాని చక్కగా శోధించిన కూర్పు రాకముందు నాని చెప్పించుట కొంతవరకు కష్టము కనక అందుకై ఆత్మములో జేచియుండము

ఇక వారి సంగీతరచన యెట్టిదో తెలిసికొను మాగ్గమే లేదు రాగిరేకులలో రాగాలుమాత్రము కేర్పొన్నారుగాని తాళ్ళపాకవారు ఒకటి రెంటికి తప్ప, చూపలేదు ఇక చిట్టి వ్రాసిపెట్టుట గాయకులకు చాలా ఇటీవలి విద్య నే నెగిగినంతలో ఆ నుహాసభాపుడు ఎట్టియపురం గుబ్బు రామ దీక్షితులే మొట్టమొదట 1903-4 సంవత్సరాలలో రచించి ప్రకటించిన 'సంగీతసంప్రదాయ ప్రదర్శిని'లో, 'తాళ్ళపాకం చిన్నయ్య'వని, 'శ్రీహరిపాదతీర్థ మే', 'నామోరాలింపజే' అను రెండు కీర్తనలు సంప్రదాయానుసారము స్వరపఱచి నెలువరించెను తెలుగువారిలో 'తాళ్ళపాకవారి కవిత్వం కొంత, తన పైత్యం కొంత' అను సామెతమాత్రము ఆ సాహిత్యమునుగూర్చి వారికి గల గౌరవాన్ని ఇంకా నూచించునే యున్నది కాని ఆ సంగీతము ఏ వృద్ధులనోటిలో ఎక్కడనైనా బ్రతికియున్నదేమో యని ఊహించుటకుగూడా వీలులేనట్లున్నది కర్ణాటకపదముల సంప్రదాయానికి నుహాభక్తకోమణి పురందరదాసులు ప్రవక్తగా అందిటు పొగడుచున్నారు కాని ఆయనకు గురుప్రాయుడైన అన్నమయ్యపే రత్నవారు కానరారు. తాళ్ళపాకవారు చూడలను స్తుతించినకాని అన్నమయ్యను స్మరించనైనా లేదు! ఈ వింత విచారణీయము

ఈ పదాల కవిత యెంత ఉదాత్తమైనా గేయముగానే వెలువడినదిగాన, రాగతాల వాకట్టులేనిది నాని యందము పూర్తిగా మన మను భవింపలేము అసలు పదార్థము లభింపనప్పడు ఊహించియైనా పాడుకొనకపోతే తృప్తిలేదు తాళ్ళపాకవారి కవిత్వానికి ఇప్పుడు నేను ఆ 'వైత్యాన్నే' కొంత అంటగట్టి ప్రయత్నము చేయుచున్నాను.

ఆ కాలపు రాగాలలో ఎన్నో నశించిపోయినవి. ఉన్నవి ఎంతో మారిపోయినవి ఇప్పటి సంగీతవిద్వాంసులలో ఎవరుగాని గాత్రండ్ల వాకటి రాగస్వరూప మిట్లదని ధైర్యముగా చూపి చెప్పగలరా యని సంజేహించే స్థితిలో నున్నది కర్ణాటకరాగచరిత్ర దినదినమును మారుచుండుట సంగీతకళస్వభావము ప్రాచీన లక్షణగ్రంథాలలోని రాగనిర్వచనపద్ధతి పరస్పర విరుద్ధముగా—అనేక స్థలములలో అయోమయంగా—ఉన్నది నేనెరిగి నంతవరకును రాగవిభోధకారుడు సోమనాథుడే ప్రాచీనులలో రాగలక్షణములను వివరముగా లక్ష్యసహితముగా చెప్ప బ్రయత్నించినవాడు అతడు సలత్తులక్షణముగా చూసిన 20 రాగములలోగూడ ఎన్నో కేరకుమాత్రం నిలిచి తారుమారైనవి మిగిలినవి నిర్నామమైనవి అతనికి తిరునాథ గుబ్బురామదీక్షితులే ఇంకా విపులంగా లక్ష్యలక్షణాలు నిర్వచించినవాడు ఆయన గ్రంథం ఇప్పటి కర్ణాటకసంగీతకళకు నిధి. దానివంటి నింకొకటి పుట్టలేదు సరిగదా దాని పునర్ముద్రణానికైనా ప్రయత్నం జరుగలేదు నాకుగల అల్పరాగపరిచయమునకు పై రెండు ముఖ్యాధారములు భాష పంపకాన్ని యతి ప్రాసలతో గుర్తించి, తాళ్ళ నిర్వచనం చేసికొని, నాకు పరిచితమైన రాగాల పదాలలో నిస్సందిగ్ధంగా ఉండేవాటిని ఏఱుకొని, ప్రాచీన పద కీర్తనల సంప్రదాయము చేతనైనంతవరకు ఊతగా గొని, మెట్టులు వేయ బ్రయత్నించినాను అనుభవముగల పండితులు ఈ నా స్వరరచ నలో ప్రాయశః అంతా ఏ త్యాగరాజుల కీర్తనలలోనో శ్రేయపురందరారుల పదాలలోనో గుర్తించగలరు ఇందులో గమనింపవలసినది నా ఉపన్యాసాదు, ఉత్సాహము. దీనిని ప్రకటింప సంగీకరించి దయచూపిన ఆంధ్రపత్రికాధిపతిగారికి నా ధన్యవాదములు

ఇందులో అధ్యాత్మశృంగారపదములు రెండు తెగలూ యథాసంభవంగా కలిసినవి వాటి ముద్రిత భాషలో నా గీతచ్ఛందస్సు కనుగుణ ముగా, అర్థభావాల కనుకూలముగా, చిటుమాడ్చులు చేసికొన్నాను నా చేసిన మార్పులు అందందు నూచింతును. పదముల కెవరు కర్త అను విషయ మున శ్రీ ప్రభాకరశాస్త్రిగారు సంశోధించిన వాల్గవంపుటపు పేరిక నాకు ప్రమాణము అందు వారు చూపని కర్తృత్వమును అట్లే వదలినాను ఇకముందు వారి శోధనవల్ల వేలవలసిన విషయ మది నా ప్రయత్నిపు విలువను రసికులగు సంగీతసాహిత్యకోవిదులు కట్టగలరు]

శంకరాభరణం - ఆదితాళం

(అన్నమాచార్యుల రచన, తాళ్ళపాకంకపుల కృతులు సం 3 ప 28)

[రాగం సుప్రసిద్ధమైనది మేళముల పట్టిలో 28 వది చ 3, అం గా, శు మ, చ ధ, కాని స్వరములుగలది. కాని స-పలు, కొంత వరకు గాంధారము తప్ప, తిక్కిన యే స్వరముగాని స్వస్థానంలో నిలుకడగా నుండదు తమ పైస్వరాల స్థానాలను ఆక్రమించుకొనియే తూగుచుం డును. దీని భావోన్మీలనవటము అంతా ఇందులోనే యున్నది మధ్యమం మాత్రం ఒకవారు మోడి శ్రుతిని, మణికమాను క్రింద శ్రుతిని, ఆక్రయించి ఆడుచుండును ఇది గమనింపక వీణమెట్లనుగాని హామ్యోనియం-పియానో మొదలైనవాని పలకలకుగాని నమ్ముకొని శుద్ధమేళస్వరాలతో పాడితే ఈ రాగం కర్గారంగా వినిపిస్తుంది కంపితం, వళి, ఆందోళితం, ఒరయిక—ఈ గమకాలే ఈ రాగానికి జీవ మిచ్చేవి. 'ఈ శంకరాభరణము సకలరాగముల కును శ్రేష్ఠతరమైన రాగ మని పూర్వాచార్యులు నుడివినారని సంప్రదాయప్రదర్శినిలో గుబ్బురామ దీక్షితులు వ్రాసిరి (పు 507) కాని, రామా మాత్యుడు దీనిని మధ్యమరాగ మనెను (స్వ మే క పు) సోమనాథుడు అధమరాగ మనెను! (రా వి ర వివేకం ర పద్యవ్యాఖ్య) నంకట సఖిమాత్రం 'శంకరాభరణాఖ్యానరాగరాజస్య' అన్నాడు (చ-ప్ర మేళ ప్ర. 1080) ఇది ఈ రాగజీవితంలోని ఛిన్నావస్థలను నూచించును ఇప్పటి కమో ఇది రాగరాజమే కాని శ్రుతిభేదాలతో దీనిని పామరరంజనకై పాడి ాయించే వర్మల్యానిక కొందరు పెద్దలుగూడా లోగు చున్నారు నకు మళ్ళీ దీనిని అగ్రనుస్థితికై త్రోసే అపాయం ఇప్పుడు కొన్నేండ్లుగా కావస్తూ వున్నది]

[పల్లవి]

- (1) , గ మా ప వా గ రి స స . సా ధ నీ స సా ,,
అ ల రు లు గు రి య గ నా డే న దే
- (2) , గ మా ప ధ ప గ మ గ రి స స . గ రి స ని స ధ నీ సా ,
అ ల రు లు గు రి య గ నా డే న దే
- (3) , గ మ ప సే పా గ మ ధ ప వా గ రి సా . గ రి స ని స ధ నీ స రి స సా
అ ల రు లు గు రి య గ నా డే న దే

[అనుష్టుప్]

- (౧) , గ మా ప పా మ మ మ మ | పా ధ ని పా మ గ గా మ ప గా
అ ల క ల కు లు కు ల న ల మే లు మం గ
- (౨) మ రి గ మా ధ పా మ మ పా ధ ని | సా ధ ని పా మ గ గా మ ప గా
అ ల క ల కు లు కు ల న ల మే లు మం గ
- (౩) మ రి స సా స సా సా స ని ధ ప ధ ని | స ని గ రి స ని ధా పా ప మ గా ప మ
అ ల క ల కు లు కు ల న ల మే లు మం గ
- (౪) గ రి గ మా ప ధ ని సా రి గ మ గ రి స | స గ రి స ని ధా పా ప మ గ మ
అ ల క ల కు లు కు ల న ల మే లు మం గ
- గ రి (అలరులు గురియగ)

[చరణం]

- , గ మా స పా ప ప మ మ | , మ సా స ధ ప ప మ గా గా ప మ
అ ర వి రి సా బ గు ల న తి వ లు మే చ్చ గ
- గ రి గ మా ప ధ ప గ మ గ రి స ని | సా గ రి గా ,,
అ ర తే ర మ ము గు న నా డే న దే
- (౧) , ప పా గ మా పా ధ ని స స ని | సా గ రి స స సా ధ ని స స
వ రు స న లూ ర్వ దు వా శ పు తి రు పు ల
- (౨) , ప ధ ప మ గా మ ప ధ ని స స ని | స రి గా మ గ రి స సా ని ప ధ ని స స
వ రు స న లూ ర్వ దు వా శ ప తి రు పు ల
- , స సా స సా స ని ధా పా ధ ని | స స రి స ని ధా ప ప మ గా ప మ
హ రి గ ర గిం పు చు న ల మే లు మం గ
- గ రి (అలరులు).

ఈ క్రింది రెండు చరణాలు సైవలె.

- (౧) మట్టపు మలపుల | మట్టెల కెలపుల
తట్టెడి నడపుల | దాటెనదే;
పెట్టిన వజ్రపు | పెండెపు తఱుకులు
అట్టిటు చిమ్ముచు | సలమేలు మంగ ||
- (౩) చిందుల పాటల | శిరి పాలయాటల
అంచెల మోతల | నాడే నదే;
కందువ తిరువేం—కటపతి మెచ్చగ
అందపు తిరుపుల | సలమేలు మంగ ||

లఘుటీక

అర తేరమటుగు ఈ నాట్యం ముఖ్యంగా నాయకునికై చేయవలసి. రహస్యము, అంతరంగానికి చేరిన అదృష్టవంతు లెవరైనా చూచే భాగ్యునికై 'అర తేర'.

అపూర్వదువాళపుతిరుపులు క్రొత్త క్రొత్తగా రెండుకాళ్ళతో కుప్పలించి యెగిరి నేల తాళలోపల ఒక చుట్టు తిరిగి దిగుట నాల్గు కాళ్ళ కుప్పలంత చాకలింపు రెండుకాళ్ళది దువాలింపు దీనికి కబ్బరత్నాకర మిచ్చిన అర్థము విచార్యము.

మట్టపుమలపులు లయబద్ధమైన గతులు, కెలపులు ధ్వనులు; తట్టెడినడపులు; అంటే సకేంద్రంగా అడుగులు వేయుటలు కెలపు కన్న డంలా ఇదే అర్థంలో 'కెళు'గా గలదు.

చిందులపాటలు రాగభావములకంటే లయం ప్రధానంగా ఉండే ప్రబంధాలు

శిరిపాలయాటలు అర్థంకాలేదు

౧ వ చరణంలో ముద్రిత పాఠం పరుసపూర్వం

బాలానందం

(14 వ పేజీ తరువాయి)

బంగారపు మంచమీద కూర్చున్న ఆబాలుని చూచాడు.

తల్లిదండ్రులూ, పెనుకదిక్కులేని యీబాలుడు, ఆ మంగలిని చూచి క్రాపు కత్తిరించుటకు వచ్చాడనే యుద్దేశంతో ఆలోచించి, వెంటనే దురదృష్టమును తెలియచేసే పిల్లన గ్రోవిని ఊదాడు. వెంటనే అన్ని ఆవులూ తమ నెలపులనుండి తిరిగివచ్చి మంగలియెదుటకు వచ్చి, కొమ్ములతో డి కొన్నాయి.

'బతుకు జీవుడా' యని మంగలి యెల్లాగో తప్పించుకొని తమ పట్టణం చేరుకొన్నాడు. అదృష్టం తెలియజేసే పిల్లనగ్రోవి నూది, వాటిని తిరిగి పంపించి వేశాడు మేతకు.

ఎంతో శ్రమతో మంగలి యెల్లాగో తమ పట్టణం చేరుకొని, తన ప్రయత్న ఫలము తెలియపరచాడు. రాణి తిరిగి ఆతగాడ్ని బలంగల ఒక యేనుగుతో పంపించింది.

బంగారపు జుట్టుతో నున్న ఆ బాలునివద్దకు వచ్చినతరువాత, తొండుము నెత్తి అతగాడ్ని పట్టుకొందా మను

కొంది—కాని అంతలో చట్టమై కెక్క, ఆ బాలుడు ఆడద తెలియజేసే పిల్లన గ్రోవిని ఊదాడు. వెంటనే కన్ను మూసితెరిచే కాలంలో అన్ని ఆవులూ తిరిగివచ్చి, ఏనుగును అన్నివయపుల నుంచీ ఎదుర్కొని చంప సిద్ధపడ్డాయి. బాధతోనూ, మంగలివానితోనూ ఏనుగు తమ పట్టణం చేరింది.

ఏమీ పని జరగకపోవటంవల్ల రాణి మరింత ఆలోచనచేసింది. ఒక పెంపుడు చిలుకను, అతడివద్దనున్న పిల్లనగ్రోవిని దొంగలించుకొని వచ్చేటట్లుగా తయారుచేసింది. దానితో తిరిగి మంగలివాని పంపింది.

ఇదివరకుమాదిరిగానే! చట్టుకు శ్రేణాడగట్టిన మంచముమీద అతను కూర్చుని ఉన్నాడు. చట్టు క్రింద గిన్నెలో పాల గిన్నె, దానిమీద మూతవేసిన గుడ్డా ఉన్నాయి. చిలుక పోయి వైగుడ్డ తిసి పాలు త్రాగు తున్నట్లు నటించసాగింది. పారిపోతుం దనే యుద్దేశంతో బాలుడు భయ పెట్టాడు. కాని చిలుక కదలేదు. ఆలోచింపకుండా చేతులోయుండే పిల్లన గ్రోవిని విసిరాడు. చిలుక పిల్లన గ్రోవితో పారిపోయింది.

పిల్లనగ్రోవి పోవటంవల్ల బాలుడు కొంచెంకాలం విచారించాడు. కొంచెం కాలం గడచింది.

రాజభవనం చుట్టూ ఆవులమందలు తయారయ్యాయి! తమ వాడియైన కొమ్ములతో గోడలు తవ్వ నారంభించాయి. రాజభవన మంతా భూకంపం సంభవించినట్లుగా అల్లల్లాడి పోతోంది.

ఇదంతా చూచి రాజకు భయం కల్గింది. ఒక వార్తావాహకుణ్ణి, బంగారు జుట్టుగల ఆ బాలునివద్దకు, 'ఈఆవులను తిరిగి పంపించివేసినట్లయితే తమ కుమార్తె నిచ్చి వివాహముచేయుటయే కాకుండా అర్ధరాజ్యం బహుమానంగా యిస్తా'మని వార్త పంపాడు.

అది నిరాకరించటం అతనికి యిష్టం లేకపోవటంవల్ల, అదృష్టమును తెలియ పరచే పిల్లనగ్రోవి నూదటంవల్ల, అవి అన్నీ తిరిగి మేతకు నిశ్చింతతో వెళ్లి పోయాయి. తరువాత గొప్ప హంగామాతో రాజకుమార్తె నిచ్చి, ఆ పిల్ల వానికి వివాహం జరిగింది.

కాని ఒకరాత్రి రాజకుమార్తెతో అతడు నిద్రించుతూంటే ఒక పాము నేలమీదకు వాలియున్న అతని జుట్టు

సహాయంతో మంచము యెక్కి కరచి అతని ముక్కులో దాగుకొని యుండి పోయింది. మరుచటిప్రాద్దుట యువ రాజు మంచముమీద చచ్చి పడి యున్నాడు. ఆవులన్నీ తమ స్నేహితుని వద్దనుంచి ఆజ్ఞకోసం బయట యెంతో కాలం నుంచి నిరీక్షించుతున్నాయి. కాని... ఎంతకీ ఏవార్తా తెలియటం లేదు. వాటి ఆదుర్దా హెచ్చిపోతోంది.

చిట్టచివరకు 'యువ రాజునకు పామువల్ల మరణము కల్గిన'దన్న వార్త తెలిసింది. కామధేను నేరుగా వాసుకి వద్దకు వెళ్లి 'ఓ వాసుకీ, ... నిన్ను పాలతో పోషించిన మాయువకుడినే... మీపామే చంపివేసింది' అని చెప్పింది.

సర్పరాజు యెంతో కోపగించాడు. కామధేనువుతో సహారాజభవనమునకు వచ్చి తెలివితక్కువ పని చేసిన పామును యువరాజు నోటినుంచి రావలసిందనీ, యెక్కిన విషం తిరిగీ తీసుకోవలసిందనీ ఆజ్ఞపించాడు.

సర్పరాజు ఆజ్ఞాపించటంవల్ల, అది జరిగింది. యువరాజు నిద్రనుంచి మేలుకొన్నట్లుగా లేచాడు. తరువాత యువ రాణితో సుఖంగా చాలా కాలం జీవించాడు.

కులాసాకబుద్ధు :

“దక్షిణాయనం”

శ్రీ జి. యన్. సూరి

భారతదేశపు రాజకీయాలలో దక్షిణాయనం ఇప్పటికీ ఆరంభమయింది. సాధారణంగా ఋతువుల విషయంలో ఎట్లా ఉన్నా, అయినా నాలలో మాత్రం తక్కినవి ఎప్పుడూ రావటం లేదు. అలాంటప్పుడు పరిమితిని అతిక్రమించి ఇంతకాలం ఉత్తరాయణం ఎందుకు నడిచిందో సిద్ధాంతాలు సంజాయిషీ ఇవ్వాలి పంచాంగాలను సవరించవలసి ఉన్నదేమో పరిశోధించి చూడాలి. రెఖప్రకారం మనకు జరిగిన అన్యాయానికి నష్టపరిహారంగా కూర్చున్న మన ప్రాంతంలో ఆదనంగా సంచరించేట్లు నిర్ణయించాలి.

ఇన్నాళ్లు ఉత్తరహిందూస్థానంవారికి పల్లెకీలు మోసిమోసి మన నాయకుల భుజాలు కాయలు కాచినవి సవారికీలు వేసి వేసి గొంతులు వెలుగురాచిపోయినవి. పరుగులు తీసి తీసి అరికాళ్లు బొబ్బలెక్కినవి వాళ్లు మన మీదకదంతొక్కుతుంటే అదే మహాభాగ్యమని పోలిపోయినాము తైళ్లకు పోయేందుకు, లారీ డెబ్బులు తీసేందుకు, సర్వస్వం అహుతిచేసేందుకు, అందరం అన్నదమ్ముల మని వారు అనేటప్పటికీ ఉచ్చి తట్టిబుల్లెనాము అధికారంగాని, ఆదరంగాని, అనుభవించవలసినప్పటికీ “మీకు తెలియదాగాని, వైదొలగ” మనివెనక్కు వెట్టితే ఇకరించుకుంటూ దిగజారిపోయినాము గాంధీమహాత్ముణ్ణి అడం పెట్టుకుని, ఆయనకు అంతుపట్టకుండా ఇంతవరకూ మనమీద సవారి చేయగలిగారు—మనకంటే ఏ విధంగానూ అధికులు కానివాళ్లు అదంతా ఈనాటికి తల్లక్రిందులయింది. అల్లావా డిల్లాహ్, ఇల్లావా డిల్లాహ్ అని మీసంమీద చెయివేసి పాడుకోవచ్చు. ఒకప్పుడు శంకరాచార్యుడనే దాక్షిణాత్యుడు కామయగ్ధులు కట్టుకుని, స్వాములవారి దండం చేతులో పట్టుకుని, తత్వవిత్కాలలో, ఉత్తరహిందూస్థానంలో మతపీఠాలు స్థాపించాడుట ఈనాడు రాజగోపాలాచార్యుడు అనే

దాక్షిణాత్యుడు ఖద్దరు గుడ్డు కట్టుకుని, చేతి కట్టుకు పట్టుకుని, అపాయంలేని ఉపాయాలతో ఢిల్లీ పీఠాన్ని ఆక్రమించాడు ఒకాయనది మతాధ్వరణ అయితే మరొకాయనది దేశోద్ధరణ. వేదాంత తత్వజ్ఞుడు శంకరుడు; మనఃస్తత్వజ్ఞుడు రాజాజీ. ప్రతిఘటించినవాళ్లను పాదాక్రంతులను చేసినవాడు మొదటివాడు; కాదన్నవాళ్లను నచ్చచెప్పి తనవాళ్లనుగా మార్చినవాడు రెండవవాడు.

రాజాజీని, సరిపడనివాళ్లు జిత్తులమారినక్కతో పోలుస్తారు; అభిమానులు ఆయనను చాణక్యుడితో పోలుస్తారు కాంగ్రెసు హైకమాండుతో ఏకీభవించనివాళ్లందరూ రాజకీయంగా ఆత్మహత్య చేసుకున్నవాళ్లయినారు కాంగ్రెసు హైకమాండుసేగాక మూలవిరాలునుగూడ ఢిల్లీరించి, కొంతకాలం అజ్ఞాతవాసంచేసి, ప్రథమ భారతీయ గవర్నరు జనరల్ అయినాడు రాజాజీ. లాక్యంలో ఆయనకు దీక్షనవాడు దేశనాయకులలో మరొకడు లేడు హైదరాబాదు విషయంలో ‘పోలీసు చర్య’కు మార్గం చూపినవాడు ఈ దాక్షిణాత్యుడేనని అభిజ్ఞవర్గాల అభిప్రాయం. ట్రిటివ్ వారితో పూర్తిగా తెగ తెంపులు చేసుకోకుండా పీఠై నంతవరకు ఉపయోగించుకునే పథకాన్ని కుదర్చగలవాడు ఆయన ఒక్కడే.

శతగోపం చేతిలో పుచ్చుకుని ప్రధాన పరిపాలకుడుగా గద్దెమీద ఒక వైష్ణవుడు కూర్చుంటే, ద్వైతంపట్టుకుని రాష్ట్రపతిగా తోడు బయలుదేరాడు, ఒక కరణంగారు. పుట్టి నన్నాళ్లకు పురుషుడు యజ్ఞంచేకాడన్నట్లు ఆంధ్రుడొకడు ఈనాటికి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు కాగలిగాడు దాక్షిణాత్యుడు రాష్ట్రపతి కావటం ఉత్తరాదిపరుకుకు గిట్టదు ఇరవై యేళ్లక్రింద శ్రీనివాస అయ్యంగారనే మహి రావణుడు సామదానభేదదండోపాయాలవల్ల ప్రెసిడెంటు పదవిని సాధించాడు ఏళ్లక్రిందనే

గాంధీగారి ముద్రపొందిన పట్టాభిగారు కేవలం స్వయంకృషివల్ల ఆ స్థానాన్ని దాక్షిణాత్యులకు తిరిగి లభింపజేశాడు ఈనాడు అంతంతమాత్రాన మకుటం లభ్యం కాలేదు పోటీ లేకుండా ఏముకోబడడం మనోవర్తి అన్నాడు డాక్టరు పట్టాభి అందువల్లనే కాబోలు గడచిన రెండు పుష్కరాలలో జరిగిన రెండు పోటీ ఎన్నికలలోను ఆయన అభ్యర్థిగా ఉండడం తటస్థించింది కొద్దికాలంలో ఒకసారి ఓడాడు; కొద్ది కాలంలో ఒకసారి గెల్చాడు

రాజాజీ చాణక్యుడు అయితే, డాక్టరు పట్టాభి యుగంధరుడు. జిత్తులు రాజాజీ సామ్య అయితే, యుక్తులు పట్టాభిగారి సామ్య తియ్యని మాటలతో విరోధులను స్నేహితులుగా మారుస్తాడు రాజాజీ; కుండ పగలగొట్టినట్లు మనసులో ఉన్నది బయటపెట్టి స్నేహితులను రెచ్చగొడతాడు పట్టాభిగారు ఉన్న సంస్థలకు జీవంపోయటములో రాజాజీ గట్టివాడు శాస్త్ర సంస్థలను సృష్టించడంలో పట్టాభిగారు మొనగాడు ఎటువంటి ప్రతిపాదనయినా అవకతవకలు వ్యక్తము కాకుండా సభికుల అంగీకరించేట్లు న్యాయవాదిగా ఉపన్యసించగలిగినవాడు రాజాజీ ఎంత క్లిష్ట సమస్యనయినా డాక్టరుగా విడగొట్టి తొలించి, పరిశీలించి తన అద్వితీయ వాగ్విరోధి పాలను ఉసిమివేయగలవాడు పట్టాభిగారు. కేంద్ర మంత్రివర్గంనుంచి మణుఖం చెట్టిగారి నిష్క్రమణకు పార్టీ మిటింగులోను పట్టాభిగారి గంభీరపన్యాసమే కారణమని విన్నవారు అంటారు.

దాక్షిణాత్యులు ఆక్రమించుకున్నది ఈ రెండు ప్రధానస్థానాలేకాదు. ఢిల్లీ మంత్రివర్గంలో ముఖ్యమైన ముగ్గురుమంత్రులు మనవాళ్లు. డాక్టరు జాతీయమతాన్ని ఆధిక్యమంత్రి; గోపాల స్వామి అయ్యంగారు రైల్వే మంత్రి; సంతానంగారు ఉపమంత్రి. పీఠికాక ఢిల్లీ సెక్రటేరియేట్లో ముప్పాతిక మాడుపాళ్లు మన ప్రాంతీయులే రాజ్యాంగశాఖ సలహాదారు సర్ బి. యన్ రావు కన్నడుడు; ఆరికశాఖ సలహాదారు సర్ వ్యాకరణం నరహరిరావు ఆంధ్రుడు. సంస్థానశాఖకు సలహాదారు శ్రీ పి. వి. మినక్ మశాయ శరణేశ్వరుడు భారత రాజ్యాంగ పరిషత్తులో ప్రధాన చట్టానిర్మాణంలో సారథ్యం వహిస్తున్న వాళ్లు అధికంగా దాక్షిణాత్యులు

ఇన్నాళ్లు తక్కిన వ్యవహారాలలో మన వారిది వై చెయ్యగా ఉంటున్నా వై నిక శాఖలో మాత్రం మనవాళ్లకు అగ్రస్థానాలు లభించలేదు ఇప్పుడు ఆలోచించుకోవలసింది. జనరల్ కరియప్ప, జనరల్ తిమ్మయ్య మొదలైనవాళ్లు ఉన్నత మైన హోదాలను నిర్వహిస్తున్నారు తక్కిన పూర్తిగా తల్లక్రిందులయింది సులభంగా మన కోపును ఎవ్వరూ దిగతొక్కలేరు

అయితే దండధరుడు పటేల్ అనే ఉక్కుతునక ఒక డున్నాడనే విషయమాత్రం మరచిపోకూడదు. రాష్ట్రీయ అభిమానాలు, విద్యమాల ఉండకూడదని గంభీరంగా ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నా, తాను ఉత్తరహిందూస్థానం వాడినని, అందులో గుజరాతీవాడినని కలలోకూడ మరచిపోలేదు బొంబాయి ఎక్కడ గుజరాతీలకు తప్పిపోతుందేమోనని భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ప్రమేయం ప్రస్తుతం పనికిరాదని బల్ల గుడ్డిచేతున్నాడు. అందువల్లనే మహారాష్ట్రలన్నా, ఆంధ్రులన్నా ఆటే సరిపడదు. శాక్తరు పట్టాభిగారి ఎన్నికల సందర్భంలో ఓటింగు వివరాలను చూస్తే ఈ విషయం బోధపడుతుంది పటేల్ గారి పలుకుబడి ఉన్న చోట్ల పట్టాభిగారికి వచ్చిన ఓటు వేళ్లమీద రెక్కపెట్టవచ్చు. వైగా ఆయన అనుచరుడైన ఎ కే పాటిల్ ఎన్నికల ముందు కోజాన పేపర్ లోచేసిన ప్రకటన ఇందుకు నిదర్శనం. అదిగాక కాంగ్రెసు సంస్థకు ఉండవలసిన ప్రస్తుత కర్తవ్యాలను గురించి ఉపన్యాసం ఇస్తూనే పటేల్ వింత అభినందనల సందేశం పంపించాడు. “మీకు మా అభినందనలకంటే, సహకార సహాయాలే ఎక్కువ అవసరం” అన్నాడు ప్రభుత్వనిర్వహణ విషయంలోగాని, రాష్ట్రవిభజన విషయంలోగాని నేను గీచిన గీటు దాటితే ఏమో నన్నట్లు ధ్వనిస్తుంది.

అయితే మన పట్టాభిగారు ఎటువంటి ఐదరింపులూ లొంగేవాడుకారు కేవలం నిస్సహాయత్వో కేంద్రమంత్రివర్గానికి పక్కతాళం వేస్తున్న కాంగ్రెసు సంస్థకు ఉద్దరించి బలవంతంగా చేయగలవాడు ఆయన ఒక్కడే. చేయలేకపోతే పదవిపై నా త్యజిస్తాడూగాని ఉత్తరాదివాళ్లకు మడుగు లాల్తడు రాజాజీ ఈయనకు అండగా ఉండగల డని విశ్వసించవచ్చు. వీరి ఉభయుల నాయకత్వా దక్షిణాయనం సులభంగా గడవగలదని నిస్సంశయంగా చెప్పవచ్చు

భారత రాజకీయాలు

(9 వ పేజీ తరువాయి)

తయారుచేసిన వీని కన్నీంటికి పోలికలు కలవు. నాటిలో ఉండే లోపములను పరిశీలించి మన రాజ్యాంగ చట్టమును మన దేశానవసరమునకు కలిగినట్లుగా రచించిపెట్టితిమి

కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంస్థానాల మీద పైనికవ్యవహారమునందును, విదేశాంగవ్యవహారమునందును, రహదారిల విషయములను మాత్రమే అధికారము వహించుటకు అవకాశమున్నది. ఆయా సంస్థానములు తమ సొంతరాజ్యాంగ పరిషత్తులను ఏర్పాటుచేసుకొని సొంత రాజ్యాంగ విధానములను నిర్ణయించుకొనవచ్చునని అవకాశమిచ్చుట చాలా అధ్వాన్నముగా నున్నది నాటి రాజ్యాంగ విధానములకున్నా ఇండియా రాజ్యాంగ విధానమునకున్నా వ్యత్యాసములుండే యెడల ఈవ్యత్యాసము దేశానికి ప్రమాదకరము ఇండియా ప్రభుత్వానికి గల అధికారము కొన్ని చోట్ల చలాయించబడవచ్చుననియు, మరికొన్ని ప్రాంతాలలో చలాయించ బీలులేదనియు నిశ్చయించెడిదల దేశంలో యుద్ధముకూడా సంభవించగలదు స్వదేశ సంస్థానాలు తమ సొంత సేనను కూడా ఉంచుకొనవచ్చునని యీ రాజ్యాంగచట్టముసాయించాలో అవకాశమివ్వబడినది. ఇది యింకా ప్రమాదకరము ఇందువల్ల దేశైకమత్యమునకే భంగము కలుగగలదు కేంద్రప్రభుత్వము కూలద్రొందుబడవచ్చును. రాజ్యాంగపరిషత్తు చేసిన నిర్ణయములనే యీ రాజ్యాంగ రచనాకమిటీ అనువదించవలసినదై విధిలేక ఇట్టి అసంబద్ధ నిబంధనలను ఇందులో ఈ రాజ్యాంగ రచనాకమిటీ యిచ్చుమరేకపోయినను చేర్చవలసినవైన సంస్థానాలతరపు కమిటీ యున్నా రాజ్యాంగపరిషత్తు తరపు కమిటీ యున్నా రాయబారాలు జరిపి వ్రాసికొన్న

ఒడంబడికను రాజ్యాంగపరిషత్తు అప్పగింపు సరించెను

1870 సం లో జర్మనీ రాజ్యమందు 25 సామంతరాజుల మండలములు కలిపి మాత్రము ప్రజాపరిపాలిత మండలములు ఉండెను అవి అన్ని క్రమేణ తొలగిపోయి జర్మనీ ఆంతా ఒక్కటే రాజ్యమయ్యెను మన దేశంలో 15-47 లేదీ నాటికి 600 సంస్థానాలు వెలసి యుండెను కాని నాటిలో చాలా సంస్థానములు ఇండియా యూనియను ప్రభుత్వంలో చేరినవి ఇంకా 20 లేక 30 సంస్థానాలు మాత్రమే విడిగా మిగిలి యున్నవి ఇన్ని సంస్థానాలు ఇంత వేగంగా యూనియనులో సమీకరించుకుట, చాలా ప్రశంసనీయము. మిగిలియున్న సంస్థానాలు కూడా యూనియనులో చేరవలె ననియు రాష్ట్రములవలెనే అవి కూడా యూనియను ఏలుబడిక్రింద నుండవలె ననియు కోరుచు ఆ సంస్థానాధీశులకు విన్నవించుచున్నాను. మా సంస్థానాలు కూడా యీ రాజ్యాంగచట్టము కాపనమయ్యెలోపుగా చేరగలవని తలంచుచున్నాను అంతేగాక, సంస్థానాలకు రాష్ట్రాలకు గల ప్రతిపత్తిలో వ్యత్యాసము తొలగిపోగలదని నా నమ్మకము.

రాజ్యాంగచట్టసంస్కరణావకాశం

ఈ రాజ్యాంగచట్టమును ఉత్తరేతరా సవరించి మార్పుచేయుటకు విశేషమైన చిక్కులు కల్పించలేదు రెండు ప్రత్యేకవిషయములలో మాత్రము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ కాపన సభల చే నిర్ధారణచర్యవలె ననే నియమ మొకటి ఏర్పరుపబడెను మిగిలిన వ్యవహారములకు సంబంధించిన నిబంధన లన్నియు ఇండియా పార్లమెంటు వల్లనే మార్పుచేయబడవచ్చును మూడింట రెండువంతులమంది అంగీకరిస్తే మార్పు జరుగగలదు. ఈ రాజ్యాంగచట్టమును తయారుచేసి కాసిం

చెడి యీ రాజ్యాంగపరిషత్తులోని సభ్యులు ప్రజలలో కొద్దిమందికి మాత్రమే వోటింగు హక్కుఉన్న పరిస్థితిలో ప్రజాప్రతినిధులుగా నున్నారు ఇట్టి ప్రజాప్రతినిధి పరిషత్తులోని అధికసంఖ్యాకులు ఆమోదించుటవల్లనే ఈ రాజ్యాంగచట్టం కాసింపబడినదగుచున్నది అట్టి సందర్భంలో వయోజనవోటింగున్న సార్వజనిక వోటింగున్న ఏర్పడి ఎన్నుకోబడు ప్రజాప్రతినిధులు గల భవిష్యద్భారత పార్లమెంటు, యీ రాజ్యాంగచట్టమును మార్పుచేయుటకు అర్హతకలదై యుండును.

సహధర్మచారిణి

(11 వ పేజీ తరువాయి)

మీదనున్న ఒక ఫోటోదగ్గరకువచ్చి ఆసకాడు. అది ఏతేళ్లకింద తీయించుకున్నది పెల్లిఫోటో చాలాసేపు దాన్ని చూశాడు. కుటుంబమంతా అందులో ఉన్నారు మమగారు, అత్తగారు, తన భార్య, అప్పటికి ఇరవై ఏళ్లదే. తాను పెల్లికొడుకువేదంలో; తన మామగారు నున్న గ్రామమునకున్న గెడ్డాం, బిలువైన దుస్తులతో ట్రీని కాన్సిలర్. తన అత్తగారు లావుగాఉండి, పొట్టి చేతులు, పొట్టికాళ్లు వికారంగా ఉండి ఆమె చూపులో అంతకన్న వికారం. తనభార్య కూడా అంతే. తల్లికన్న సాహసవంతురాలుగా కనిపిస్తున్నా ఆమె చూపులోనే అదే వికారం. అది పెద్దవిత్తన పశుత్వం. ఇంక తాను వట్టి అమాయకుడుగానూ, దయాస్వరూపుడుగానూ ఉత్తముడుగానూ, మాయామర్మములు ఏవీ తెలియనివాడుగానూ, సరళహృదయుడుగానూ కనిపించాడు. డాక్టరు ముఖంలో మందహాసం చిగిర్చింది. తాను విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడు ఏ విచారము లేదు; ఏ అనుమానమూ లేకుండా ఈ పశువులలా

తనను అనందపరుస్తారనే నమ్మకంతో, ఆశతో వీరి నోటికి చిక్కిపోయాడు వారు తననే క్రమంగా భక్షిస్తూ తమ అనందాల్ని అనుభవిస్తున్నారు. తన ఆశలన్నీ, ఆశయాలన్నీ, ప్రేమలన్నీ మంటకలిసిపోయాయి అప్పట్లో తను పాతేవాడు “యస్వ మేముంది, జీవితమేముంది, ప్రేమలేక, అనందములేక!” అని. మరీ తనకు తానే ఈ అనందప్రస్థించుకున్నాడు సుప్రసిద్ధుడైన ‘ప్రీట్స్’ పుత్రుడు చక్కని శిక్షణలో పెరిగాడు. మంచి విద్య సభ్యసించాడు వృత్తిగా సరస్వ. మాయామర్మములు లేకుండా జీవించగలిగే తాను ఇంత నిస్సహాయంగా ఒక సీత, హీన, వ్యర్థ, నీతిమాలిన, కుద్రజీవితంలో చిక్కిపోవడమేమిటి? ఏవిధంగానూ సహించడానికి వీలులేని దుర్గుణపుజానికి లొంగిపోవడమేమిటి? పదకొండు గంటలయింది. కొంటేమేముకొని హాస్పిటల్ కి బయలుదేరబోతుంటే నాఖరు ఎదురుగా వచ్చాడు

“ఏమిటి సంగతి?”

“అమ్మగారు ఇపుడే లేచారు. నిన్నరాత్రి మీరు ఇస్తానన్న పాతిక రుబెల్లు ఇప్పుడు ఇచ్చించుకున్నాడు” అన్నాడు

శ్రీ మహామునినిఘంటితయోగ

శాస్త్రము	5-0-0
గీతాబోధ-	0-4-0
ప్రార్థనగీతావళి	0-4-0
మానేజరు, ఆంధ్రగ్రంథమాల,	
7, తంబుకెట్టి పిథి — జి. టి. మద్రాసు	

గవర్నర్ క్వెట్

శిక్షానిగ్రంథ గుంటూరు గురుము

ఈశ్వర సారస్వతి రాజమండ్రి

సముద్రగువుడు

(10 వ పేజీ తరువాయి)

చాణక్యలవారి మతం, వారు తమకాలంలో నే మాత్రం వారని తమ వినికి?

స. రూపవంతులని, విజ్ఞానవంతులని, మహా శూరులని నూలంగా ప్రజ్ఞావంతులని వాంఛలో గొందరు వచ్చి మన రాజ్యంలో నివాసా లేర్పరచుకుని తమకు కొగ వడ్డ విజ్ఞానసంపాదన మారంభించారు

నే ఏ బుద్ధితో వచ్చారో, తమ రద్దుపెట్టక పోయినారా?

స ఏం అపరబుద్ధియే నీది? విజ్ఞానం కోసం వచ్చా మనేవాండ్ల ననుమానపడమ? ఎక్కడో టైప్ రాయ్, మీ పీఠిని? వాండ్లదో ద్రోహం సంకల్పించుకొన్న దాన్ని కనుక్కోలేని మన నే నందుకు, మన రాజ్యతంత్ర మెందుకు? మా కెప్పుడూ అల్ల తోచేది కాదాయ్? మన విజ్ఞానానికంతా 'జగదీశాయ కృష్ణాయ', 'సత్య జనా సఖినో నమః' ఈ రెండేనాయ్ మూలకంగాలు!

నే అగమేంద్రుడాయ్, తమ నీతి అర్థమైంది ఆ ఉక్కుస్తంభ మెట్ల పోయించారాయ్? మాకాలంలో విదేశీయులు, అంటే ఉక్కు పోతల్లో నట్లాటవాల్లో వాహాసమర్థు లనుకునే వాళ్ళుకూడా, "అహ! ఆనాటి భారతీయుల కీ ప్రజ్ఞ యెక్కడిది, ఇప్పుటికి త్రుప్తపట్టడే, ఇంత స్తంభా న్నెట్లాపోతా" రని ఆశ్చర్య నిమగ్ను లాతున్నారు

స (కపక నవ్వి) ఏమిటి, ఆ స్తంభా నప్పుడా రెట్లు దోశా? నా ఆశ్చర్యం! (మళ్ళీ నవ్వి) ఎలా? ఆకాలంలోనా రెట్లా భోంచేశారా, బట్టకట్టారా అని కూడా నవ్వి తారా? ఓరి శారాగ్యగోళోమణులారా!

నే చిత్తం! (ఆశ్చర్యంతో) ఎవరండీ?

స ఇంకా యే వర్షం డీ అని అడుగు తున్నావ్? మీకాలపు భారతీయుల్లే!

నే మే మేం జేతామండీ?

స చేశారు కాదు, చెయలే దని! ఎట్లా పోకారేమిటి, అట్లాటి పోత దేశంలో ననుశ్రు తంగా వుంటే?

నే నిజంగాండీ?

స నీ నిజంగా బంగారంగా వుండా? లాకపోతే మే మంతి ఆశ్చర్యచకితులం గావలసిన కారణ మేమింది?

నే అయితే అట్లాటి వింకా కనబడేం?

స ఇంకా అడుగుతున్నావ్ కూడానా?

అంతా అట్లాట స్తంభా లేందుకని పోయినారు? ఈ మహాదేశంలో ప్రతిమూలా తిరిగి చూచిన పాపా నెవడైనా పోయినాడా మీకాలవాడ? ఉన్న పనిముట్ల నెవడైనా పరిక్షించాడా? పోతపని చాతైనవాండ్లకు పోయించే నాథు డుంటే ఎంత పెద్దదైనా యెం దుకు పోయలే దని తోచిందా మీ వాండ్ల కెవరికైనా?

నే మాకు తోచలా!!

స ఎందుకు తోస్తుం దోయ్? నిష్కమ వదిల్చి అభాజనడి కేం దోస్తుందోయ్? సాంప్రదాయాన్ని వదిలిన కుండ కేం దోస్తుం దోయ్? సుఖలోలుడై ఆత్మకృపని చప్పగా విస్మించి పెద్దలసంపాద న్న సుభవించే వ్యర్థుడికి ముందూ, వెనుకా గన్పిస్తుందోయ్? ఆ సుఖా లెడకుండా వుండే మార్గం ప్రభు నెవ్వడెతేనో, మన కోరి కిడేలే చాల్చునకునే మహమ్మడి కితర మేం దోస్తుండీ?

నే స్వామీ, తమభావం బోధమైంది

స బోధమైందంటావా, సిగ్గు లాక? ప్రపంచంలో నన్ను దేశా లన్నిట్లాకీ మిన్నైన దేశా నితర్ల కప్పు గించిన వాండ్లు మీరు! మీ కేం తెలుస్తుందోయ్?

నే దానికి మన వర్ణ బేదమే కారణం?

స ఛీ, మీరంతా మూర్ఖుల్లా నున్నారు! ఇదోటా? వర్ణ భేదాన్ని తీకేయ్ చూస్తా? మనవంశంలో నేడో అట్లాటి భేదం లాకుండా నెట్లా గుంటుంది? ఈ మహానీతి నెత్తావే నీ వందరో కలుస్తావా? పక్షపులా, పక్షులూ అన్ని పక్షపుల్లో, పక్షుల్లో గలిసి వ్యవహరిస్తున్నాయా, మ ను ప్యులు వ్యవహరించ దానికి?

నే అందువల్ల మన కైకగృహం నశించి దని, అందుచే మనదేశ మితర పాలైందని విదేశీయులూ, మనవారూ ఏకగ్రీవంగా వాదిస్తూంటే? స. మైదాని కిది తోడా? ఎడటివాడ లోప మెంచడాని కేజో దొర క దూ, విచారి న్నే యెప్పుడూ దొరుకుతూంటుంది? ఎట్లా, అందు కని మనదేశ మన్యుల పాలైందా? అందుక నైందా, వాండ్ల యుద్ధసాంప్రదాయం మనదాని కన్నా దిట్టమైంది కౌబలైందా? అట్లానే మాకాలంలో, అంతకన్నా మన పూర్వుల కాలంలో వ కమైంది కాదేం యెంతమం దొచ్చినా? భారతం ఉదాహరణం ఎవరికీ అర్థనసంహారం సాధ్యమైంది కాదేం, అని అస్త్రబలమేగా కారణం? ఎడో వచ్చి యేదో కూస్తాడూ మీ రవి నేర్పిపోతారేమో నని ఈ కారణంచాత మీగ తిట్లా పట్టెం దంటాడు, దాన్ని సోమరిపోతులైన మీరంతా నమ్మి లోపల "వాగ్దాదిరా స్వామీ, ఎవరో— అంటే యిప్పుడొచ్చి బౌడ, గా దనలేని మన పూర్వుల్నూ—అనొచ్చు అవకుని సిగ్గులాక ఆ విదేశీవిమర్శకాధమలపాటుకు దరువేస్తారు! ఎందుకురా మీరం తా? చిన్న శ్రయమైనా రాజేమిరా, కలి యింగా మూడుపాదాలపై బడున్నప్పుడు? ఆ మాటనే అ వివేక వల్ల కొందరి మదగరకు పంపితే మేం వాండ్లకు దగ్గ సమాధాన మిస్తాంగా?

నే అ దట్లాగండీ జరిగేం?

స సాధనాలుకూడా యెవరన్నా పాపాలి-చరిత్ర చూచుకో కాలతుంది, మనపూర్వుల మాటలు పనికిరావుగా?

నే స్వామీ, తమ కౌగ్రహం వస్తూంది!

స ఆగ్రహంంటే, నీవన్నమాటకు సత్యం పట్ల పట్టద లంటే అంగీకరిస్తాం గానీ, కోప మంటే మీకు నిజంగా కోపమే వస్తుంది మేం రాజులం మా కంత లేటిగా కోపా ల్రావు

నే చిత్తం, అర్థమైంది. తమ మతం?

స వైష్ణవం

నే అంటే?

స ఏమి టంటే, కైక మంటే యేమిటి? శివు డెవిమానదేవుడని వైష్ణవ మంటే విష్ణువభీ మాన దేవుడని—మిగతా దేవుళ్ళు వినా అని దాక్కో నెక్కడా లేదు

నే చిత్తం తమబాట్లటా వుండేం?

స (పకపక నవ్వి) మాకాలంలో దేవు ల్లేకూ, వారి అనుచరులూ పం నామాలు పెట్టే సాంప్రదాయం మింకా బయల్దేలా మామతాలు దేవాభిమాన ల్పించించే గాని పుంజిభవించిన దురభిమానసూచనలు కావు

నే స్వామీ, ఆ వ్యాఘ్రరాజవంశీకరణం కోసం తా మేమి చేసారు తర్వాత?

స ఏం జెయ్యకోయ్? యుద్ధం చేస్తేమా అంటే ప్రజ్ఞావంతుడైన సరిసమానుడితో ననవ సరంగా దిగ్విజయాత్ర చే రెట్టుకుని పోరాడడ మన్యాయమి డంజేపించుకున్నాం. వారు వశ్యులు కాకుంటే మన సామ్రాజ్యాని కెప్పు డే ముప్పు వస్తుందోనని మంత్రిస త్రములు తరిమి తరిమి చెప్పడంచాత, వార్షే సాధన మే దని మందలించగా వారు, "ప్రభో, యవరాజు గారికి వారి కుమార్తెను చేసుకునే రాయబారం నడుపుదా" మన్నారు దాన్ని మనమే చెయ్యి మ్మనా అంటే, మేము వారయ్యాదానికి తగ్గ విధానా న్న సుసరించకుండా మా యవరాజుకు మీ కుమారిమణి నియ్యం దని అడిగించం దని మంత్రాంగం జేప్పి అనుమరులమా మే మని, ఈ డంభావణ జరిగిన నెదిరిల్లా వ్యాఘ్రరాజు మంత్రులలో నొక డా వివాహపురాయణారాన్ని తెచ్చే పద్ధతి నడిపారు వివాహమైంది నాటి నుండి ఆచలవంతుని మై త్రమిరిందిమాకు

నే అహ! నాటి మనవారి ప్రజ్ఞ ఆప్రతి మాన మైంది! నేనుకూడా నిట్లా గుంటేయెంత బాగుండును

స ఎట్లా గుంటుందోయ్ రాజులు ప్రజలూ, అంతా కలిసి జన్మభూమి పరాధీనం జేసిన తర్వాత?

నే ఏం జెయ్యమన్నార, మా కర్మలో నట్లా గుంది.

స చివర కంటేగా! మ హాచతురు మన పూర్వులు ఆప్రతిమానప్రతిభాధారిణులు అన్ని టికి ఒక పాపభారపుణ్ణి మనచోమరిజీవితాల కప్పు గించారుగా!

పరమానందాయ

(6 వ పేజీ తరువాయి)

'వేసింది మళ్ళీ ఆ అడుగుల ధ్వని అల్లాగే అంత రించిపోయింది

ఆ మనిషి ఏమీ చేసేది లేక నిస్సహజై

పరమాయి పక్కన చికిలబడాడు

"బైటవా డా నవ్వు ఏమిటంటా? నాకు మాత్రం నాడికి ను క్వంటే ఆట్టే అంతిమం ఉన్నట్లాగా అనిపించటంలేదు సమా! ఈ పోలీ సులు కాక ఎక్కిలే ఏపరిఅన్నా చెప్పేస్తారు సమా—అందుకనే, నీకు ఆత్మహత్య చేసుకో వాలని ఇష్టంలేకపోతే, పోలీ మెదలకుండా కూర్చో, ఏం జరుగుతుందో నిదానించి చూడు "

అంటూ పరమాయి సలహా ఇచ్చాడు

కాస్తేపట్టి మళ్ళీ బైటనసారాలో గట్టిగా బూడ్చుల బకటక వివబడింతాళం, తాళం చేవి 'కర్ర' మంటూ చిప్పడయాయి తిలపు తెలిచి ఒక పోలీసు పరమాయిని కేరట్టి పిలిచాడు

పరమాయి మహాదాత్మత్వంతో "క్షమిం చంపయ్యా! నేను మగ్గావున్నం పల్లించింటి ంచి మాత్రమే ఇక్క డున్నానండీ పాపం ఆ పెద్దమనిషి ప్రాద్దన్న ఆరుంటలంంచి ఉన్నా డటండి కాబట్టి ఎందు ఆయన్ను బైటికి తీసు క్కటం ధర్మమండి నాకు, వచ్చిన పెద్ద తొందర ఏమీ లేదండీ " అన్నాడు

ఆ మాటకు జవాబురా లేదు పోలీసుడి ఒక చెయ్యి జబ్బెట్టిగా పరమాయిని కెక్కపట్టుకొని

నే మహాప్రభో, తిమతర్వాతి చక్రవర్త లంటారేమో నని నే ము డు న్నా న్న న్నా ముక్కలూ తమలే అన్నారు. వాండ్లు వచ్చి యే మంటాగోనని వణ కు బుద్ధుండీ

స అనే డెమింది, వారు మటు కందు కంటారు మేంమటు కెదో పట్టకోలా కన్నాం గాని! అనాల్సినవన్నీ మే మన్నాం, మీరు సామ్యసమాధానా లియ్యం దని చెప్పివంపుతాం వారిని

నే కృతాగ్రుణ్ణి దేవీకటాక్షుంవల్ల తమదర్శనా లేనకోలిగాను గాని, తిమముందు నే నెంత వాణ్ణియ్యా?

స ఏ మ ను కో కోయ్, పోలీసోయ్ భృత్రిత్యబిరుదాంకితురీ దేశ ప్రేమచాత కొంచెం తీవ్రంగా మాట్లాడా మంటే మా కాలం లో వర్తకవ్యాపారవిషయం ముచ్చటించావు గావేం?

నే అదే మనవిచేసుకోబోతున్నా

స ఆంధ్రులనాటికంటే మిన్నగా వుండేది మాకాలం పూర్వంంచి, మాకాలంలో మన వారు ముందు విజ్ఞానోద్దీపనానికి, తర్వాత నెల్లిన వారికొరకు అనేకులు పరదేశాలకు వలసలుబోయి యందందు నివసించడి మారంభించారు

నే అప్పుడుకూడా కోటికి పడగ లున్నా యాండీ?

స అప్పు డేమిటి యెప్పుడూ వున్నాయ్ నే రా జేరి వుచ్చుకునేవారండీ లాభంలా?

స ఎక్కడికి దానికి చాతుర్యాన్ని ఆచారం వర్తకుడు సంతోషంగా నెప్పడూ అంతకంటే యెక్కువే యిచ్చేవాడు

నే అయ్యా, అప్పు డందరూ ధర్మరక్త లనుపిస్తారు మా కాలంవాండ్లకు!

స నెమ్మదిగా నంటావేం? అట్లా టి వాండ్లు కాబట్టే మా కేమాత్రం కీ రి వచ్చింది

నే తమకాలంలో నిట్లా వుంటే ఎట్లుక వరులకాలంలో నెట్లా వుండేవారో నని నే నాశ్చర్యపోతా?

స. పిచ్చీవాడా, కలి పు రు ఘ డం తటి మాయలమారి ఆరునెల్లు కోధించినా నలచక్రవర్తి సామ్రాజ్యంలో నెక్కడా నేలాట లోపం దొరక్క, చివర కాయన స్వల్పప్రమాదంచాత కాళ్ళ గడక్కొకపోవడమే మహాలోపంకొంది దొరికిం దని పురాణం జెబుతుంటే అప్పటివా రెట్లాటివారో నని మన మనకోవడ మెందుకూ? వారంతా దేవతలు, మనం పిసీలికం

నే చిత్తం తమకాలంవాండ్లకూ మాకే, అట్లాటి వ్యత్యాసం గనబడుంటే?

(ఆకసం—దేశభూ)

ఇకనెల్లా మయ్యా మళ్ళీ కావాలంటేపెలు, నే కృతజ్ఞుణ్ణి నమస్తే

స దీర్ఘాయురారోగ్యో భవ

(నిమ్మ)

వసారాలోకి ఈడ్చుకొస్తారని నెండోచెయ్యి-తలుపు మళ్ళీ వేసేసింది

ఆ చెయ్యి పరమాయిని పై అంతసుమీద ఉన్న పోలీస్ ఆఫీసరు గదిలోకి ఈడ్చుకెల్లింది.

ఆ పోలీసు ఆఫీసరు కాస్త బొడ్డుకరీరపు మనిషి మొగం కాస్త ప్రసన్నంగానే ఉండి

"హూ! నువ్వే నన్నుమాట స్పృశిం— అయితే ఇక్కడి కెల్లా వచ్చావయ్యా!" యని యడిగాడు

"ఏముందండీ, ఇట్టే కన్నుమూసి తెరిచినం తలో వచ్చేకానంపయ్యా! పిచ్చి ఆసుపత్రిలో టిఫీనూ కాఫీ ఇయ్యకుండా నన్ను బైటికి వెళ్ల గొట్టారండీ నేను పోట్లాడతే పోలీసు ఇక్క డకు తీసుకొచ్చాం డి అసలు నాకు తెలియ కకుండా నేను ఎంతో ననుకొన్నారో ఏమి నంప మరీ వాళ్ళు "

ఆయన అతిసామ్యంగా, "వాణ్ణి ఎందుకు, నేను చెప్తాగా వ్చివో! విన్నో ఇక్కడోస్తో తగాదా పూర్తిస్ అనసరం మా కేమీ లేదు చూడూ! అందుకని నిన్ను వోరు నెంట్రల్ కేమను వాళ్లదగ్గరకు పంపించటం మంచి దం టాను ఏముందా?" అన్నాడు పరమాయితో

పరమాయి "క్రవహామంతా మీ చెతుల్లో ఉండికదాంప మీరు ఎట్లా తల్చుకొంటే అట్లా చెయటం మంచిదికదా? ఎక్కడనుంచి పోలీసు నెంట్రల్ స్టేషనుకు హాయి గా సాయగో శ్చి పికారు నల్లనట్లాగా నల్లీ రా వచ్చు" అని సంతృప్తి వైసట్టుగా అన్నాడు

"అట్లా నువ్వు నాతో ఏభవిస్తున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది కాస్త మంచీ చె్లా సంప్రతించుకొని మాట్లాడుకోటం ఎంత లాభిమోమాశావా?" అన్నాడు పోలీసుఅధికారి

పరమాయి "చిత్తమండి నిజమెంపయ్యా, నాకు కులాసాగా ఎవళ్ళతోటైనా సంప్రదించట మంటే బలే సరిచాలండి తమరీ చూపించి డయ ఎప్పటికీ మరీచిపోనండి" అి వంగి నమస్క రిస్తూ అన్నాడు

ఒక పోలీసును నెంట్రల్ జెట్టుకొని పరమాయి నెంట్రల్ స్టేషనుకు ఒయలుడేస్తూ మళ్ళీ వీలిలో బడ్డాడు ఆ పోలీసు చంకలో, "జిహ్వస్యలి"

అన్న పెద్ద లైండు పుస్తకం ఉండి

ఒక రోడ్డు మలుపు తిరేటప్పటికి, ఒక పెద్ద పోస్తరు కాగితాన్ని చూస్తూ వీశిమూల ఓగుంపు ఒకళ్ళనాకళ్ళు తోచుకొంటూ తొక్కిసలాడు తున్నారు

"యుద్ధం మొదలైందని, మన చక్రవర్తిచేతిన ప్రకటన అది" అన్నాడు పోలీసు పరమాయితో

"యుద్ధం వస్తుందని నా కెప్పుడో అనిపిం చింది. పిచ్చి ఆసుపత్రిలోమాత్రం ఎవళ్ళకీ ఏమీ ఈ ఆలోకీ తెలియదు అందరికన్నా ముందు తాజాగా ఈ వార్త తెలియవలసినవోటే ఇది తెలియకపోవటం ఆశ్చర్యమే!" అన్నాడు పర మాయి

"పిచ్చాసుపత్రికి తాజాగా తెలియటం ఏమిటి?" అని పోలీసు పరమాయిని అడిగాడు

"కాదూ మరి, నైన్యంలో ఆఫీసర్లు ఎవర్లాన మంది అక్కడి పిచ్చా సు పత్రి గదుల్లోనే ఉన్నారు " అని పరమాయి తన మాటను విశేషి కరించాడు.

వాళ్ళు దగ్గరకు చేరేటప్పటికి గుంపులో ఇంకా చాలమంది కొ తవాళ్ళు చేరారు

"ప్రాంక్షోజోసెఫ్ జిందాబాద్! యుద్ధంలో జయం మన దే!" అంటూ పర మాయి ఒక్క కేక పెట్టాడు జనం ఒక్కసారి గొల్లమని పరమాయిని చుట్టుముట్టారు. ఒక డెవడో పరమాయివీపున ఒక చరపు చరచాడు

ఆ గలంతుకూక పరమాయినెంటబడింది

ఆ మూకతో పరమాయి పోలీసు నెంట్రల్ స్టేషన్ చేరుకొన్నాడు. పోలీసు స్టేషను కేటా ట్లదగ్గర పరమాయి మళ్ళీ వాళ్ళవంక తిరిగి, "మహా జనులారా! యుద్ధంలో మనం తప్పకుండా నెగ్గ గలమని మళ్ళీ చెప్పతున్నాను నామాట నమ్మండి; నెలపు!" అంటూ షీడ్గిలు పుచ్చుకొని పర మాయి పోలీసు స్టేషను లోపలికి ప్రవేశించాడు.

సంకీర్తన కవులు

గోగులపాటికూర్తనాథకవి

శ్రీ తిమ్మావజ్జల కోదండరామయ్య

త్యాగరాజస్వామినారు 'సంగీతజ్ఞానము భక్తి త్యాగరాజస్వామిగలవె ఓమనసా' యని భక్తి వ్యక్తి యయినప్పుడే సంగీత జ్ఞానమునకు సాఫల్యమని, యదియే సన్మార్గమునీర్తించి, నారు భగవద్భక్తి యిట్లు సంగీతమునకు సఫలతాసంపాదయగుట మాత్రమే కాదు ఒక్కొక్కప్పుడు సంగీతప్రభవమును గూడ నగుచున్నది ప్రహ్లాదుని ఛత్వర్తచక్ర వర్ణన సందర్భమున భాగవతము లోని పోతన పద్యమిది చూడుడు

నైకుంఠ చింతా వివర్జిత చేస్తుడై
యొక్కడు నేడుచు నొక్కచోట
న శ్రాంత హరి భావనాయత్త చిత్తుడై
యుదకుడై పాడు నొక్కచోట
విష్ణు డీంతియకాని వేటొందు లేదని
యొత్తిలి నగుచుండు నొక్కచోట
నలినాక్షుడను నిధానము గంటి నే నని
యున్న గంతులు వైచు నొక్కచోట
బలుకు నొక్కచోట బరమేశ్వర శేవు
బ్రహ్మ హర జనిత బాష్పవలీల
మిళితపులకుడై నిమిలిత నేత్రుడై
యొక్కచోట నిలిచి యూరకుండు
సంకీర్తనకవులందఱకును గూడ రెండును సామాన్య గుణములుగా నుండుట, యాయాయి కవీశ్వరుల జీవితములపట్టి గుఱుతింప గలము. గోగులపాటి కూర్తనాథకవియొక్క నందఱు సంకీర్తన కవుల వలెనే భక్తివ్యక్తికి సంగీతమునే పాధనము చేసికొన్నాడు. భగవదనుగ్రహము వలన దనకు బ్రసాదితమయిన సంగీత జ్ఞానము నితడు సామాన్యమలె శాకికరసానుభూతికి వినియోగింపక భగవత్సంకీర్తనమునకై వినియోగించి తన జీవితమును, తనకు బ్రసాదితమయిన సంగీతజ్ఞానమును చరితార్థములుగా జేసికొన్నాడు.

అభిరుచి, అవకాశము—ఈశాంశింటిలో నేడే నొకటి మహాపురుషుల మహాత్కార్య ప్రారంభమునకు ప్రాతిపదికయగును అవకాశము లేకున్నన అభిరుచి యధికముగా గలుగునత డెల్ల యవకాశము కల్పించుకొని కార్యమునకు గడగును. అభిరుచి లేకున్ను నేడేని కార్యనిర్వహణమున వినియోగింపబడినవాడును కర్తవ్య పాలనమునకే యయినను కార్యమునకు గడగును అభిరుచి, యవకాశము—ఈరెండు నొకచోట గూడినచో నాకూడిక మహాత్తర ఫలితముల జేకూర్చును గదా!

కూర్తనాథకవికి సంగీతాభిరుచికి తోడు సదవకాశమును లభించినది శ్రీవిజయనగర సంస్థానమున నతడు దేవస్థానశాఖలో నద్యోగిగా నుండి, శ్రీరామతీర్థము, పద్మనాభము, సింహచలము మొదలగు ప్రబద్ధత్రైతములయందప్ప డప్పుడు నివసించుచుండెను ఈ యవకాశమే యతనికి గల సంగీతాభిరుచికి దోహదమిచ్చి సత్కృతిప్రభవకారణ మయినది

ఇతడు తాను రచించిన మృత్యుంజయ విలాసములో తన్నుగూర్చి యిట్లు చెప్పకొన్నాడు

'శ్రీ సింహభూధర శ్రీరామతీర్థ భౌగవతము ముఖ్య బహుదేశములకు నాచార్యుల భయవేదాంత రహస్య ధీచతురాశ్వులు తిరుమలవంశ కలకాంబురాశి రాకాచంద్రమూర్తి సులిత పెద్దింటి సంపత్కమార శ్రీవేంకటార్య దేశికుల శిష్యుడను పావనగౌరమాంబా బుచ్చిమంత్రి వరపుత్రుడను సూరవరునిపౌత్రుడను ఇరవొందు కాశిరామేశ్వర ముఖ్య సరదవివ్యత్రైత సంవారభక్త్య కరులైన వెంకన్న కామన్న యనెడు ననుజన్మలనగూడి యలరినవాడ శ్రీ కూర్మదాసాఖ్య జెందినవాడ' శ్రీమత్తిరుమల పెద్దింటి సంపత్కమార వేంకటాచార్యులవా రితనికి విద్యాగురువులు గౌరమాంబ, బుచ్చన్న తిలని తల్లిదండ్రులు

ఇతడు క్రీ.శ 1720-1790 ప్రాంతములో నిజయ నగరసంస్థానాధీశ్వరులగు మొదట యానంద రాజుగారి పోషణములో ఉండినవాడు

అస్థానపెద్దన, తోళ్లపాక అన్నమయ్యలకు వలె నితడును తొలుతి నవ్వైతశాఖాబ్రాహ్మణుడుగానే యుండి పిదప వైష్ణవగురు శత్రుఘ్నే చేసి, వైష్ణవప్రవృత్తి జూరిన వైష్ణవుల సయినట్లు తెలియుచున్నది

ఇతడు మృత్యుంజయవిలాసము అను యక్షగానమున, సింహాద్రినారసింహశతకము, గుండరి మణి శతకము, లక్ష్మీనారాయణ సంవాదము లేక తిరుమంగై యాగ్వాసు చరిత్రము, రామతీర్థ శ్రీరామసేవ యను గ్రంథముల రచించినాడు ఇతని మృత్యుంజయవిలాసము, సింహాద్రి నారి సింహశతకములు ముద్రితములు

ఇతని లక్ష్మీనారాయణ సంవాదములోని ఈ పద్యముల జూడుడు

మించితి వల్కుచే గడు భ్ర
మించి ననుక వెలుంగి తీవు కొ
ట్టించితి భక్తులం బ్రతిభు
టంచితీ సేవకు రాగ కీర్తి
మించితి వెల్ల జేల్పుల న
యో వినయోచిరిరిలిండు నీ
నంచితంబు లెందు జెనె

మంచిది మంచి దివే తలోదరి!
తామరసాక్షి! బాగు మఱి
తప్పలు నీయెడ లేకయున్న నే
జేమిర యింత జారు తవి
నిందునిచెన్ను నిరదంబ సా
దామిని బాగు నిన్నతిము
దంబన బాయక విక్రమీగు న
న్నీమదనార్తి వేగుమని
యెచ్చుట మంటివిరా మనోహరా
కామిని! యీ జగంబులను

గాననభూముల విప్రదేవత
గోమృగ పిడి జేసెడు న
కుంతిత విక్రమ రావణాది
త్యామిత ముష్ట సత్యముల
నాలపు వేటల కొట్టుచున్నగా
నామఱి యీ విలంబుగతి
తక్కిన సంతయమెల్ల మానుమి!

పరవనితాంగరాగ రస
చక్ర తఱచితో రోచి వచ్చు న
య్యురగళయాచ జూచి తల
యూచి విరాలున లేచి తల్పువే
గిరమున వైచి శయ్యదగు
కృష్ణుని దామజలంగ జూచి యిం
దిర బహిరంతరగుడగు
దేవుని జూచె బునపునారతిక

ఇతడు తన లక్ష్మీనారాయణ సంవాదమున విజయనగరసమాపమున మన్న శ్రీరామతీర్థమున వెలసిన శ్రీరామదేవుని, కంకిత మిచ్చి నాడు అందలి యంకితాంక పద్య మిది చూడుడు

'అతులిత పదలేణు ధురి
కృతగౌతమమానిసుందరీపామణా
కృతికిం గృతి కృత నిజకథ
కృతికై శ్రీరామతీర్థ గిరి రఘుపతికై'
శ్రీరామతీర్థములోని శ్రీరామదేవునిపై వివిధ సమయముల నితడు చేసిన సంకీర్తన సంపుటియే 'శామతీర్థ శ్రీరామసేవ' యను ఇతని గ్రంథము అచ్చట వెలసిన శ్రీరామచంద్రుని వివిధ సేవా సమయముల నానూ సంకీర్తనముల నేటికిని బాడుదురు!

మేలుకొలుపు, స్నానము, కొలుపు, వైశేద్యము, తాంబూల సేవ, పవళింపుసేవ మున్ను వివిధ సేవాసమయములలో బాడు కీర్తనము లందు గలవు

రామదేవునిపై కూర్తనాథకవి పాడిన ఈ జోల చిత్తగింపుడు

'ఈ గ్రంథములగూర్చిన వివరములకు శ్రీ అడిదము రామారావుగారు రచించిన 'విష్ణుత్వకళింగాంధ్రకవులు' అను గ్రంథమును జూడుడు

లాలి శ్రీరామతీర్థగిరిశిష్యాను జోల బాడెద శయ్య సుఖియించుచేను లాలి శతతతి తోర్కొదిల్చి మకుట కాలనిన కల్యగర్భమున బుట్ట నాపు శ్రీరామ! కృప నన్ను జేసట్ల కావ నూచెదను బంగరుతొట్ల జెట్ల లాలి తాటకిని నొకకో గీ బణంగించి చూటలో గొంతుని ముఖము రక్షించి బాటులో నొకజ్జాయి పడలి గావించి మేటికా రుచి కొల్లు మిగుల హరించి లాలి హరువిల్లు విటచి జనకాత్మ వెనలీల నిరణిజను బెండ్లాడి నిర్భగతితోడ భరత లక్ష్మణ శత్రుజంజనులు గూడ పరమపురుషుడవనుచు బాడెదను జోల లాలి సరకురాముని బాహుబు మణచి శీల పురిపండి మారు వనమున కేగువేళ నరులెల్ల వెనలీ

ఒరగొని పొగడె నాకు వగ వేల
సరమపురుషుడవనుచు బాడెదను జోల లాలి భరతు డరించగా బాదుక గొసంగి వరహాని దండకావనమున మెలంగి ఖరమాషణుల గ్రుంచి కడువడి జెలంగి వణలితివి శత్రురాము వరసగుణ సంగి లాలి ఎనతయు గాంచి వాలిని వేగ ద్రుంచి వనధి ఒంధించి రావణుని వధియించి ఘన విభీషణులంక కరుణ నేతెంచి యెనరితివి సతితో నయ్యోగ్య కేతెంచి లాలి పట్టాపేక్ష పాబాగ్య మొందితివి గట్టిగా మాడులోకము లేలు పతివి మెప్పన కర్మలకు నే గొసంగితివి

నట్లుగ గామ తీర్థమున మెసెతివి లాలి శ్రీరామదేవనాసి పట్టాపేక్షపర్యంతము శ్రీరామాయణ కథ క్రమ గతి తో ఈ జోల యందు ప్రతిచరణమునను నవమ్యాతముగా నుండుట గుఱుతింపగలము

మఱియొక జోల యిది
లాలి సీతారామ లాలి రఘురామ
లాలి తారకనామ రణ రంగ భీమ లాలి శ్రీరామ రత్నంబు సీతగా నేలి కోరి భద్రాది వైకుంఠమున జేరి వీరవైష్ణవులమర విజుగుల జేరి వీరరాఘవుడైన విష్ణుజెవు లాలి లాలి, తొలుత బ్రహ్మాండంబు తొల్లె గావించి *నలువంద వేదముల కొలుసు లమరించి బలువైన ఖణిరాజు పాపపుగావించి చెలులు జోలికలాను జీర్చి లాలించి లాలి పొంకముగ గనక తాటంకములు మొరయ గంకణాగులు ఘల్లు ఘల్లుచు మ్రోయ, గింకిడి రచము లుత్పిర్లమై చెలగ బంకజాతుని నెనరుగులకువని మొరయ లాలి, జాళువానిద్దంపు సరిపెనలు మీఱ బాలిండ్లపై గుల్లు పయ్యదలు జాఱ వాలు జూపులదాలు వామిగము గార జోల బాడెదరు మీజోల నోయార లాలి, ఎదిరి తాటకి శిరం బిల గూలనేసి సదవలంబుగ మనవిజన్నంబు గాసి జేసి

కదనసూరుడవయ్య కనకంపురా? లాలి, జనకరాజింటి హూర్జటివిల్లు విటచి జనకజను బెండ్లాడి చొవంట మెఱసి ఘనుడైన పరశురాముని భంగపఱచి వికతి కెక్కిన పూర్వవిజ్ఞాన సరసి లాలి కూచిపూడి భాగవతుల 'బాలింత వేషపు జోల' యని శ్రీ కొడిదిన బాలకృష్ణయ్యగారు ప్రకటించిన జోలలో ఇందలి 'తొలుత బ్రహ్మాండంబు తొల్లె గావించి' యన్న ప్రారంభము తోడి చరణము గలదు బాలింతవేషపు జోలలోని 'తొలుత బ్రహ్మాండంబు' అన్న చరణము తప్ప తక్కిన చరణములలో దేనియందును రచనాసౌందర్యము, కవితాశిల్పము కానరాదు తొలిచరణము చదివి తక్కిన చరణముల జదివిన నారి కవి యప్రాధురచితము లని తోపకమానవు కూర్తనాథకవి రచించిన జోలలోని 'తొలుత

బ్రహ్మాండంబు' అన్న చరణము వేగాంతార వో కముగా నుండుట దెలిసి యప్రాధు డయిన వేదాంతి యెడలో తత్సంగతితో తక్కిన చరణముల రచించినట్లు తోచుచున్న యతిబద్ధము గను, సంత్యాన ప్రాసపాతముగను, బిగువుగను రచితమైన తొలిచరణమును రచించిన యాతజే దివనలే నే యుపనిషద్విభోగకమే కావచ్చును— తక్కిన చరణములను—యతులు తిప్పనవి, యంత్యానుప్రాసరహితములైనయిన వానిని— రచించియుండు నని యూహింపజాలను

'జో అచ్యుతానంద జోజో ముకుంద రార పరమానంద రామ గోవింద'

అన్న అన్నమయ్య జోల పల్లవియే యా జోల యందును నుండుట గమనార్హమైన విషయము. అన్నమయ్య జోలలో కడపట స్పష్టముగా తిద్రచయితృనామ ముదాహృతమైనది అట్టివో 'జో అచ్యుతానంద' పల్లవి యెవరి దను సందేహము కలుగుటకే యవకాశము కానరాదు. సిద్ధేంద్రుని జోలలోని పల్లవిని అన్నమయ్య గ్రహించెననుట సమంజసముగా తోపదు నాడు ప్రసిద్ధముగనుండిన—'అన్నమయ్య జోల'లోని 'జో అచ్యుతానంద' పల్లవిని, కూర్తనాథకవి రామతీర్థమున శ్రీరామదేవునిపై బాడిన జోల లోని 'తొలుత బ్రహ్మాండంబు తొల్లె గావించి' యన్న చరణమును జోడించి చుపనిషద్గ్రంథకములుగా నన్న తక్కిన చరణములను సౌంత్యముగా రచియించి కూచిపూడి భాగవతుల మఱియెవరో యా బాలింతవేషపు జోల* కూర్చి యుందురు అన్నమయ్యజోల, కూర్తనాథకవి జోలలోని రచనమున, బాలింతవేషపు జోల లోని రచనమును బరిశీలింపగోరుచున్నాను ఆ బాలింతవేషపుజోల వివిధకవుల రచనపు దురుకల యతుగుగూర్చుచు తోచుచున్నది కాని యేక రచితమయినట్లు తోపదు

అన్నమయ్య జోలలోని 'జో అచ్యుతానంద' పల్లవి యావదాంధ్రాగ్రాఫై గాంచినది అట్లే రామతీర్థ శ్రీరామదేవునిపై కూర్తనాథకవి చెప్పిన జోలయు బహుశఃవ్యాప్తి బడసినది సర్కారు జిల్లాలలో జోలపాడువారు యీ యరువుర రచనములను జోడించి పాడుచుందురు అందువలననే శ్రీ బాలకృష్ణయ్యగారు 'అన్నమయ్యజోల'ను ప్రకటిత చరణములతోడగాక కూర్తనాథకవి జోలలోని చరణముతో వినవలసెను

కూర్తనాథకవి కీర్తనములను నేటికిని శ్రీరామతీర్థమున రామదేవుని వివిధ సేవా సమయముల గీర్తించుచుందురట! ఇతని కీర్తనములు ముగ్గులొలుకు పలుకులతో జిగిబిగి రచనముతో గులుకులాడుచుండును.

అతని కీర్తనముల మఱి రెండు చూడుడు:
తేనెపి-త్రిపుట
మగువ ని న్నెద నమ్మినదిరా
నామాట గై కొనసీరాగదరా
తగవు మాలియింత
దయజూడెనైతే మగువ
జోధించేర మదనజనక నిన్ను, మా
ఎన్నడు లేనిది యేమి
మా కన్నెపై కోపము లేమి
మన్నించి మాటాడ వేమి
బ్రతిమాటిన దయజూడ వేమి
ఇన్నాళ్లు రామతీర్థేశుడ
నిశబాసి యున్నది గాదుర
యెన్ని చెప్పినగాని
సురటి - ఆది
జూచు చేసెద వేమిరా - పిలిచిన రాక
జూచు చేసెద వేమిరా
జూచు చేసెదవు మా
బాగు లేరా నీవు

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము
రంగుపూయనక్కరలేదు ఆయుర్వేదవికృత్య తెల్లని రంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును గుణం కానిదో, డబ్బు వాపసుచెయ్యబడును తెలుపు కొంచెమై యుండిన దూ.3.0.0 మధ్యరకమై యుండిన దూ.3.8.0 పూర్తిగాయుండిన దూ.5.0.0
గమనింపు — ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము
Kesh Ranjan Aushadhalaya,
M. 63. P. O Raniganj (Burdwan).

'వైదికమతప్రాశస్త్య' పరామర్శ

ఆయా:

గత సెప్టెంబరు 22 వ తేదీ ఆంధ్ర సచిత్రవార్తపత్రికలో శ్రీ బసీరెడ్డి ఈశ్వర రెడ్డిగారు వైదికమత ప్రాశస్త్యము అను చిన్న వ్యాసము సొకదానిని వ్రాసియున్నారు వారి ప్రశంసయు, నిగమనములను చక్కగ నేయున్నవి కాని—

అందు నిశ్చయములగు నాల్గు విషయములను వ్యతిరేకముగ, చారిత్రకముగ ఒక అంశమును వివాదాస్పదముగను ఉల్లేఖించినారు ఈ విడింటిని ప్రదర్శించుటకే ఈ వ్యాసము నిర్దేశం ప బడినది సత్యాన్వేషణపరులను, సాహిత్యోన్ముఖులను శ్రీ రెడ్డిగారు ఆయా విషయములను క్లిష్ట వహింపకుండా, సవ్యాద యత్యో స్వీకరింప గలరని ఆశించుచున్నాను విషయ నిర్దేశమే కాని, ఖండన మంశము లిందు లేవు

ఈ ప్రజా తంత్ర పరిపాలనాయుగమున ప్రతివారికిని తమ అభిప్రాయములను వెల్లడించు కొనుటకు హక్కులకు అచ్చు చేయుటకు కావలసినన్ని తెలుగు పత్రిక లున్నవి

కాని, రచయితలు ఇతరుల అభిప్రాయములను — పూర్వపక్షము చేయుటకే యును కొనుడు — వెల్లడించునట్లు తగిన జాగ్రత్త తీసికొనవలెన దంతయు రాని అర్హతల నుండి దంతములాడిన తాతలవరకు ప్రతి వారును చేతికి వచ్చినట్లు, మనస్సుకు తోచినట్లు కట్టుకుట్టుకొని వ్యాసములను పత్రికా కార్యాలయములకు పంపుచుండిన తరుణ విడి ఈ పరిస్థితులలో విసిగి వేసానుచున్న పత్రికా కార్యాలయములవారిని తప్పొప్పులు మాచుకొని ముద్రించుచున్న కోరుట అన్యాయమగున వర్తమానరాజ్యములను గురించి ప్రసంగించు వారి ధారన ఎవరైనా అరికట్టలేరు, అరికట్టక పోయినను వచ్చిన ఇబ్బంది లేదు కాని, తమములకు సంస్కృతివిషయములను పేర్కొననట్లు, ఎవరికి వచ్చినట్లు వారు వ్రాసినయెడల, చరిత్ర యేర్పాటును పోగొట్టుకొను కుక, సఖ్యముగ ఈ విషయముల గురించి వ్రాయవారు ముద్రితములును, ప్రామాణికములును నగు గ్రంథములతో తమ రచనలకు పరిచూచుకొని పంపుటయే ఉత్తముని ప్రాంగికముగ చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది ప్రస్తుతము తెలుగు పత్రికలలో వెలువడు విషయముల గాంచిన, రొక్కొక వ్యాసమునైనను ఖండనపరముగ వ్రాయవలసి యుంకనని తోచుచున్నది కనుకనే, ఉపోద్ఘాతముగ ఇంతవరకు చెప్పవలసి వచ్చినది రచయితలగు సంపాదకులును గమనింతురగాక!

ఇక, "ప్రస్తుత మనసరాము"

న్నాలగు జూచితే చెలి
యేలగు తాళుర సామి జాగు
వింత బుద్ధులు మానరా - మాచితైని
పంతము లిక వీడరా
నలుగురిలోను రంతులుసేయ నేలరా
ఎంతో మాకాంత విరహాన వేగరా
ఇంతిని దయ జూచి యేలుమీ రామతీరేశా
కంతుకేళిలో దాని గలసి యేలరా సామి జాగు
ఈ కవిత్యరుడు పదునెనిమిదవ శతాబ్దాంత
మున విజయనగరసంస్థానములో జేససానో
ద్యోగిగా నుండి తదనకొశమును ససిగా వినియో
గించుకొని భక్తిపరవశుడై యా ష్టోత్తములలో
వెలసిన జేవులపై రచనములు రచించి, సంకీర్తన
ములు చేసి తన సంగీతజ్ఞానమునకు, కవితా
పాటవమునకు చరితార్థ సమకూర్పుకొనినాడు.
అతని సంకీర్తనరచనములు మనకు నేడు సదర్థ
సంగీతనిధులు!

(1) "వైదికమతప్రాశస్త్య" వ్యాసమున
"సనాతనులు కోపగించరవి ఆశిష్టా, స విచయ
ముగ, వేదాలు చావన్నిర్మితాలు కాదు" అని
విన్నవించినారు

ఇందుకు సనాతనులు కోపగించరు మీయది,
వారు చెప్పనదియును అదియే 'వేదాలు భగవ
న్నిర్మితాలు కాదు (పు) అనియే
వీ సనాతనులు అభిప్రాయమును ఖండించు
చున్నామని శ్రీ రెడ్డిగారు తలచుచున్నారో,
ఆ సనాతను లెవ్వరును వేదమును 'భగవన్నిర్మి
తము' అని చెప్పట లేదు లేక, 'దేవ నిర్మా
ణము' అనియు అనరు

వారి సిద్ధాంతము వేదమును ఈశ్వరుడును
రచింపలేదు, లేక మానవనిర్మితమును కాదు
మరి, ఈ వేదము ఎక్కడనుండి వచ్చినది?
అనిన సనాతనులు చెప్పనది, నిత్యముగ నన్నది,
అనియే

వేదము ఈశ్వరుడు ఒక త్తును సృష్టింపక
పూర్వమే యుండెను ఇప్పుడు మనకులభ్యమును
మంత్రరూపముననే ఆయన ఆ వేదములోని
పద - పదార్థస్మరణవలనా 'భూ' అని
ఉచ్చరించి భూమిని, "కా" అని ఉచ్చరించి
ఆవును — ఇత్యాది ప్రకారముగ సమస్త
సృష్టిని నిర్వహించినాడట మరియు తనలో
ప్రతిభాసించిన అవేదమును బ్రహ్మకు నొస
గగా, ఆయన పరంపరగా ఋషులకును, వారు
మరల లోకమునను ప్రచారము చేసిరి దానినే
వ్యాసులవారు విభజించినారు

పూర్వకల్పమున నుండివేదమే, ఈవర్తమాన
కల్పమున యందు కూడ — అనగా ఇంచు
మించుగా 195 కోట్ల సంవత్సరముల క్రింద—
పురుష నిశ్శబ్దతమవలె అనాయాసముగ
ఈశ్వరునినండి వెలువడనడే కాని, ఆయన
రచయిత కాదు, నిర్మాతయును కాదు
అపారమెయననగా, అది వ్యాసనాల్కి కాళి
రాసాదులగు కోకక పురుషుల రచన కాదనియే
ఋషిచించుచుగాని, ఈశ్వరుడు అస్పదాదులవలె
తాటూకుంటును చేబట్టి రచించినాడని
అర్థము కాదు అది నిత్యనిర్దుష్టమనన్నది

అది వేద నిత్యత్వ సిద్ధాంతవాదుల అభి
ప్రాయమై యుంక, వేదమును ఈశ్వరుడు
వ్రాయ లేదని మరల, వారు చెప్పనడే వారికి
ఆప్యగించుటలో సబబుయేమి యున్నది?
అపారమెయనన శబ్దము ఆంగ్లములోనికి
'డివైన్-ఆరిజిన్' అను రూపమున పరివర్తి
తము కాగా, దానిని మరల తెలుగులోనికి
దింపుకొనటలో "ఈశ్వరరచన"గా మారి ఇట్టి
వింత అభిప్రాయమునకు దారి తీసి యుండవచ్చు
ననిపించుచున్నది

ఏవంవిధమున, అనాది రూప నిత్యత్వము
తమ బైబులును కలదని క్రైస్తవులు గాని, తమ
ఖొరానకు కలదని మహమ్మదీయులు గాని
చెప్పజాలరు ఉత్తమ శ్రేణికి చెందిన ఆయా
మతప్రచారకులు తమగ్రంథములలో కొన్ని
పట్లు భగవద్వాణి యనియు, దానిని వ్రాసి
కొనినది మహమలే యనియు అంగీకరించు
చున్నారు కాని, సామాన్య శ్రేణికి చెందిన
సాదిరిలును, ముల్లాలను వానిని "దైవప్రదత్త
గ్రంథములు" అని వాకొనుచు, సదుద్దేశ్యము
తోడనే లోకమునకు బోధ చేయుదురు

ఈ "దైవప్రదత్త గ్రంథము" అను పల్కును
నారినండి వినిన పిదప, మనకుకూడ అట్టి
గ్రంథ మొకటి యుండి తీరు నను భావమున,
వేదమును ఈశ్వరనిర్మితముగ ఇటీవల
కొందరు వ్యవహరించుచున్నారని పించు
చున్నది

సనాతనుల వేదము శ్రుతి ఉన్నదున్నట్లు
గనే, ఆయా ఋషులచే వినబడినది కనుకనే
అది శ్రుతి. ఏయే మంత్రములు లోకమున ఏయే

ఋషుల నానుకులతో ప్రచారిత వైనవో,
ఆయా మంత్రములకు వారు ఆవిష్కర్తలు
కాని, కర్తలు గారు సంస్కృత వాఙ్మయ
మున వే మొక్కటియే శ్రుతి — తిక్తి న
గ్రంథజాల మంతయును సృష్టి లేద యొక్కటి
యే నిత్యము అది సనాతనుల సిద్ధాంతము
లాఘవముచేసి చెప్పదుమకొనిన, వేదమును
"గ్రంథకర్త లేని గ్రంథము" అనవలసి
యుండున ఎక్కాల పుస్తకమువలె

3
ప్రస్తుతము భారతదేశములో నన్న సనాతను
లందరూ వ్యాసమాత్రము లనబడు వేదాంత
దర్శనము ననుసరించి, "మతము"లను నిర్మించు
కొనిన వారే ఈ వేద నిత్యత్వ సిద్ధాంతమును
నారందిరూ అంగీకరించురు

ఇంకను గమనింప వలసిన విషయ మొక్కటి
యున్నది ఆర దర్శనము లని ప్రసిద్ధి కెక్కిన
పద్యరసములలో సాంఖ్యియును, మిహంస
కులును నిరీవ్వరవాదులు అయినను వారు వేద
నిత్యత్వమున, ప్రామాణ్యమును అంగీకరించురు
వీరి దృష్టికి ఈశ్వరుడే లేనప్పడ, ఇక ఆయన
వేదమును 'నిర్మించుట' ఎట్లు పొనును?

ఇక వేదప్రామాణ్యమును అంగీకరించినను
దానితో అంతగా పనిబట్టక అనమానప్రమా
ణముమీద అక్షరలక్షనా గ్రంథరచన చేసిన,
న్యాయవై వేషికులు మాత్రము వేదమును ఈశ్వర
వచనమని ఆగిపోయినారు కాని రచన మని నిర్ద
శింప లేదు

ఒకవేళ వచన మనినారు కాన, రచనయేయని
వ్యాఖ్యానించుకొని, శ్రీ రెడ్డిగారు న్యాయ
వై వేషికులనే ఖండించుచున్నారని తలచుకొంద
మనినన, న్యాయవై వేషికదర్శనసిద్ధాంతము
లను మతముగా అవలంబించుచున్న "సనాతను"
లెవ్వరును దేశమున లేరుకదా! అయినను, శ్రీ
రెడ్డిగారు ఖండింపబూని నది న్యాయవై వేషికులు
ప్రతిపాదించు సిద్ధాంతము కాదనియు, సనాత
నుల దనియు విస్పష్టము

సనాతను లెవ్వరును వేదమును ఈశ్వరరచన
యనిగాని, దైవనిర్మిత మనిగాని చెప్పటలేదు
వారు దానిని అనాదిసిద్ధమనియే, నిత్యమనియే
భావించు రని ఫలితార్థము

శ్రీ రెడ్డిగారి వాదప్రణాళి ననుసరించి, వేద
మున భేదరవశ్యతజాయా గాదులుండుటవలన, ఈ
వేదనిత్యత్వ సిద్ధాంతము కూడ అనిత్యము
కావచ్చున అది వేరువిషయము సనాతనుల
సిద్ధాంతమును సమర్థించుట ఈ వ్యాసప్రయోజన
మునకు బహిర్భూతము వారి సిద్ధాంతము నిలు
చునా, లేక పనునా? అననది అప్రస్తుతము
వేదమునుగురించి 'సనాతనులు' ఏమందుకో
తెలియచెప్పటయే నా ఉద్దేశ్యము

4

(1) 'నేటి వర్ణవ్యవస్థ నాడు లేదు' అను ఒక
వాక్యము వ్యాసమున నున్నది 'నాడు' అనగా
వేదకాలము అని రచయితభావము 'వేద
కాలము' సంగతి నాకు తెలియదు కాని, వేద
ములలో వర్ణవ్యవస్థయును చాతుర్వర్ణ్యోత్పత్తి
యును కనిపించుచున్నవి పురుషనాక్రమన
బ్రాహ్మణ త్మత్రియ వైశ్య శూద్ర వర్ణము
పేర్కొనబడినది

వేదములో బ్రాహ్మణశబ్దము వెన్నాడుచు
త్మత్రియశబ్దము గోచరమగును ఇట్లే, వైశ్య
శూద్రశబ్దములును బృహదారణ్యకము సృష్టిప్రక్రి
యను విల్లించుచు, వేదములగుడ వర్ణప్రకా
రము విభజించినది బ్రాహ్మణ త్మత్రియ వైశ్య
లను సృష్టించిన పిదపకూడ ప్రజాపతి తృప్తినందక
శూద్రస్వప్రస నంతరమే తన సృష్టి పరిపూర్ణమైన
దని తృప్తి శెంది నాడని అందే చెప్పబడి
యున్నది

మరియును, ఆధునికచరిత్రకారులు వాద

మతము వర్ణవ్యవస్థకు వ్యతిరేకముగ విప్లవము లేన
దీనిన దని చెప్పుచుంక, శ్రీ రెడ్డిగారు వాదముత
పతనానంతరమే వర్ణవ్యవస్థయు, కులచారము
లును వచ్చిన ను విచిత్రసిద్ధాంతమును కల్పించి
నారు

మిథుడు త్మత్రియవృత్తి ఆయన బ్రాహ్మణు
లకు నిందించిన పట్లు వాదార్థగ్రంథములలో
అసంఖ్యాకముగ నన్నవి ఇక వాదమునకు
పూర్వము వర్ణవ్యవస్థ లేదనుట ఎట్లు? అది
లేకుండుని వాదమే ఉత్పన్నమయ్యెడిది కాదే?

వేదములేక, వేదకాలము వితిహాసికులకు వార
రాని కారణమి కాని, బుద్ధుడును, వాదముహ
యుమును ఆధునిక చరిత్రకారులచే కంధిమాగధ
కైవారములను పట్టించుకొనినది ఈ చారిత్రక
యుగాంశములు సుస్పష్టములుగ నున్నవి ఇట్లు
శ్రీ రెడ్డిగారు వ్రాయవలసిని ఆ త్యము లేదే?

కనుక, శ్రీ రెడ్డిగారు మరల వేదనిత్యత్వ
మును పూర్వపక్షమును చేయుటకు పరిశ్రమింక
కుండినా— "అది యుగాలవరకు చిరస్థాయిగ
నంకగల"దని వేదనిత్యత్వమును పారిభాషికముగ
కాకుండునన, కవిత్యభాషలో, అనాదిరూప
నిత్యత్వమును కాకుండునను అంత్య - రహిత
నిత్యత్వమును నా రే అంగీకరించినారు—వర్ణ
వ్యవస్థను గురించి ఈ విచిత్రసిద్ధాంతమును
తీగిన ఉపపత్తులతో స్థాపనపనియన్నారు

5

కాదు, నా వ్యాసమును సరిగ చదువలెద
మున్నగు మామూలు యుక్తులతో, హైస్కూలు
క్లాసులలో చదివించెడి ఇతిహాసమునే ప్రామా
ణ్యముగ చేసికొని, పూర్వము అనగా వేద
కాలము—వేదములో చూచాయగి ఉండిన
వర్ణవ్యవస్థ వాదముత పతనానంతర దశలో సంఘ
తనర్మి రాజ్యాశాసరమున వియమకారివ్యముతో
విశిష్టాని పోయిన దనుటయే, వై వాక్యములకు
తాత్పర్య ముందరా?

మించిది, ఈ వర్ణవ్యవస్థను గురించి నాకు విమ
ర్శింపవలసిన కేమియును లేదు

6

(2) "ఆ అమాయకుల పరమేశ్వరుని శక్తు
లనగా భావించి రీతి ప్రకృతులే పురాణ యుగ
మున ముక్కొటి దేశత" లై నాను ఒక వాక్య
మున్నది

ముప్పదిక ముక్కొటికొరి అంతగా సంబం
ధములేదు ఆ దేశతలు ముప్పదిముగ్గురైయు
స్త్రుంజెత్-కోట దేవతలు ఇట్లు 'కోట'
శిబ్దమునకు 'పురు' అని యర్థము కాని, అది
సామాన్య నోటిలోపడి, వర్ణధర్మము త్యజించి
సంఖ్యాగ్రముగ మారి తెలుగున "ముక్కొటి"
అయినది

అ ముప్పదిముగ్గురు దేవతలశక్తు అష్టమను
వులు, ఏకాదశ రుద్రులు, ద్వాదశాదిత్యులు,
ఇంద్రప్రజాపతులును, మిగిలిన దేవత లేకైనను
ఉండిన, వారివర్ణములోనే చేరిపోవుదురేకాని,
విడిగ లెక్కింపబడర

ఈ త్రయస్త్రుంజెత్-కోటదేశతలు శిబ్దమే
వ్యవహారములో ముక్కొటియై, అర్థమును
పోగొట్టుకొనినది

అయినను ఈ దేశతల లిక్కును వేదము వాకొను
టలో అభిప్రాయము, మనము కొన్ని వర్ణము
లుగది విడిపోయి దెబ్బకొడుకొనవలె నని కాదు.
ఈ దేవతలందరును పరబ్రహ్మమునే వికల్పముగు
చున్నారు "ఏకోదేశ—ఏకస్వరూపియగు ఆ
దేవునినే" ఉపాసించవలె నని వెంటనే ఆదేశ
మున్నది వేద, తంత్ర, పురాణ, నిఘంటు
వాద్యయమునంతటిని కలిపిచూచినను 88 కోట్లు
(సంఖ్య) దేశతలు దొరకరు

కనుక, దేవతలు 80 కాదు 88 రు అనియు,
మనలో నన్న 'అవాంతరభేదము'లకు కారణము
మనమే అనియు, శ్రుతి కాదనియు ఫలితార్థము
వేదములో 'సత్యం వద—నిజమునే
పల్కుము' అని యున్నది మనకు రోజునకు
నూరబద్ధములు చెప్పినగాని నిద్రపట్టు అందులకు
కారణము సత్యవద నాదేశకముగ శ్రుతికారణము
అనిన ఎంతగ హాస్యాస్పదముగ నుండునో,
వేదము దేవతల సంఖ్యచెప్పినది కాన మనలో
అవాంతర భేదములు కలిగిన వనుటయును, అంత
హాస్యాస్పదముగనే యుండును.

8

(3) కాత్యాయని ప్రైత్రేయ యాజ్ఞ
ల్కునితో ప్రతిభాపూర్వకముగ వాదించినా

రని శతపథ బ్రాహ్మణమునకు తెలియునట్లు! అవును, ఈ మూడు పేర్లును శతపథాంతర్గతమున బృహదారిణ్యమున కనిపించుచున్నవి కాని, వాగు యాష్టాంగులతో వాదించినట్లు లేదే?

యాజ్ఞవల్క్యుడు సన్నాత స్రీకార్యును చెప్పినప్పుడు, భార్యల అనుమతిని పొందదలచి మైత్రేయితో తన భావమును వెల్లడించెను అప్పుడామె అర్థ-తత్వమున, పరమార్థ-తత్వమును అడుగుగా, ఆయన వివరించెను మైత్రేయి ఎట్టివివాదము లేకుండానే వివేచన కార్యముని అసలు నోరుకదల్చలేదు

యాజ్ఞవల్క్యునితో జనకభార్య వాదించిన దని చెప్పబడు 'ప్రతిభావ్యత' యన ప్రశ్న కర్తృవేద గార్థి

బృహదారిణ్యమునందున్నవి ఒకటి క్షోణికాభియను, రెండవది మాద్యంధినిశామకు చెందినది మొదటివానికి శాంకరభాష్యమును, రెండవవానికి సాయన భాష్యమును ఉన్నవి ఈ వ్యాసప్రస్తుతములగు విషయము లన్నిటికి, అది యే ప్రమాణము విశేషముల సరయగోరువారు వానిని చూచెదగుగాక! వేదవిశిష్టత వ్యవస్థకను సమర్థించుట కి వ్యాసము ఉద్దిష్టము కాదు అ సవ్యవిషయ రూపణతోడనే నా సుని ముగిసి నది సమగుగునాగు ఆయా విషయములను సమీచింపగలరు, లేక ఖండించగలరు ఒకకగు పారకులకు కొదవలేదు కదా!

"వివదత్యేవ నిశీష్య విరోధోద్భవకారణమ్ దైవంరక్షితసద్గుణిసుఖంనిర్యాతివేదవితే"

శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వామి

కుప్పం తాలూకా (కంగుండి జమిందారీ) జిల్లామార్పు ప్రయత్నము

అయ్యో, కుప్పం తాలూకా (కంగుండి జమిందారీ) యీ నాటిది కాదు సుమారు పేయి సంవత్సరములుగా ఆంధ్రజమిందారుల అధీనంలో వున్నది యీ జమిందారీ లక్ష జన సంఖ్యతో కూడుకొన్నది ఇది అరవజిల్లావైన సేలం నార్తరాగ్రిడు జిల్లకు సరిహద్దు ఇచ్చట ప్రజలు పూర్తిగా ఆంగ్లంలే సరిహద్దు తాలూకా అయినందుచే వ్యవహారములకని, వుద్యోగములకని జవనోపాధి కడుకనివారు కొందరు యీ తాలూకాలో నిరవాసు లేర్ప రుమకొన్నారు ఇచ్చట కొద్దిలో, పాఠశాల లోనూ, వైద్యశాలలోనూ, వ్యాపార సంస్థ లంగున్న వ్యాపారికభాష తెలుగే యీ తాలూకా కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వం, పుత్తెగార్కాదు లో వుండినదనినీ, అప్పుడో కొద్దివ్యవహారములు సమావసమందున్న తిరుపతూరులో జరుగుతుండిన దనినీ, ఇప్పుడో చిత్తూరు పోయిరాను చూచూ దూరమని ప్రచార మొనర్చుచూ ప్రస్తుతం చిత్తూరుజిల్లానండి యీ తాలూకాను విడిచిసి పుత్తెగార్కాదుజిల్లాలో చేర్చు ప్రయత్నం జరుపవలసినదిగా అధికారమందున్న అరవ ప్రముఖులు రహస్యములాచిన సంప్రతింపులు జరుపుతున్నారు కీరి చర్య లేంతయు గర్భ నియులు కుప్పం తాలూకా ఆచారవ్యవహారములందున్న చారిత్రక ఆధారముల రీత్యా, ప్రస్తుతం పాఠశాలలోవున్న విద్యార్థుల లెక్కల రీత్యా యేటుచూచినను కుప్పం తాలూకా ఆంగ్లరాష్ట్రములోని భాగమే ఇట్లుండే అధికారములోని అరవ నాయకులు లోలోపల వారి అధికారమును సుపయోగించి కుట్రలు పన్ని యీ తాలూకాలోని యేకాద్రి ముంది అరవనో చేయిచేసుకొని సరిహద్దు కమాన్ వారిపద్ధతు రాయబారములు గమని మెమరాండములు దాఖలుచేయమని ప్రోత్సహ మొనర్చుట వారి అధికారమును దుర్వినియోగ పర్చినా రచ్చుమాట ఆంగ్లరాష్ట్రములో కలవ కుండుటకై జిల్లా మార్పు పరిశిధులే యేర్పరగు పట్ట దానిని ప్రతిఘటించుటకు ఆంగ్లలు సం సిద్ధులగు నందులెను

కుప్పం } డి. రామబ్రహ్మం }
17-9-48 } చిత్తూరుజిల్లా }
 } కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి }

వివాహము జయాపజయాల (8 వ పేజీ తరువాయి)

సక్త (Chloroid Type) కూ, సంసారాసక్తు నికీ (Orchitic Type) వివాహం జరిగినా కొంతకాలం తీరినతరువాతి అవజయాన్ని తప్పక పొందుతుంది ఈ దంపతులలో స్త్రీ పురుషులు ఇద్దరూ కామాసక్తు లైనప్పుడు పర పురుష దారాభిగమనాలు తప్పవు అందువల్ల వైవాహిక జీవనంలో కామచిహ్నాలు, మాతా పితృత్వ చిహ్నాలు, దంపతులలో సరిసమా నంగా ఉండటము అత్యవసరము నేడు విశే షంగా అవతరిస్తున్న కృత్రిమసాధనాల (Contraceptives) మూలంగా స్త్రీ పురుషుని కోరికకు కేన్డంగా శారీరక సౌఖ్యాన్ని పొంద టానికి, బార్య అత్యధికంగా ప్రేమించే తానం కలగకుండా పితృత్వం వహించదలచు కోకపోవటంవల్ల పురుషుడు కేవలకామాన్ని తీర్చుకోటానికి అవకాశాలు ఏర్పడుతున్నవి కేవల పాపజాన్ని చేయదలచుకోక ఇద్దరూ ఏకగ్రీవంగా కృత్రిమసాధనాలను ఉపయోగిస్తే తప్ప లేకపోతే కొన్ని సందర్భాలలో ఈ సాధ నాలే వైవాహికజీవనాన్ని కష్టం చేయగల వనటంలో సందేహంలేదు

సంయోగనాటకంలో కొన్ని కవల పాత్రు కలియక పోవటానికి భార్య కూడా కారణ మవుతుంది ఆమె తెలివిగల వైతే తన కెమి కావాలో భర్తకు చెప్పటమే కాకుండా అతనిలో నిద్రుకొన్న శక్తిని ఉన్నద్రం చేయగలిగినదై ఉంటుంది కానీ అటువంటి సందర్భాలలో ఆమె అతనికి గురుత్వము కెరెపు మన్నట్లు తెలియకుండానే జరిగించాలి

స్త్రీకి ఎటువంటి స్వేచ్ఛ లభించినా శారీ రక సంయోగవిషయంలో పురుషుడే ప్రధాన భూమిక (Primary Part) వహించటం తప్పదు అతడు గృహజీవనంలో ద్వితీయస్థితిని పొందినప్పుడు ప్రణయ విషయంలోనూ ద్వితీయ స్థితిని పొందుతాడు ఎంతగా తన ఆధిక్యాన్ని చెలాయిస్తా మనకున్న భార్య వివాహకర్తతో అన్యమైన ప్రయోజనాలు కారణంగా తప్ప నపుంసకుడిని వివాహమాడదు ఒక్కొక్కప్పుడు భార్య భర్తలోని కామ శక్తిని సవ్యంగా వ్యాఖ్యానించు కొనలేక వైవాహిక జీవనం కొంత గడచిన తరువాత అతనికి అమరాం తప్పిపోయిందకో, లేక వ్యభిచిస్తున్నాడనో భార్యకు కూడా సవలం సంభవించి వైవాహిక జీవనానికి కంగంవాటిలే చేట్లు చేయవచ్చును

వివాహమైన మొదటి దినాలల్లో ఇరవై పూర్వము చిదంబరహస్తంగా ఉన్నదానిని ఆనందాన్ని - పొందవలసిన కుతూహలం వల్ల రమేచ్ఛ ఉద్భవించి ఉండవచ్చును అది కాలక్రమేణా క్షీణించుటచూ సహజము కృత్రిమమైన వాంఛ తగ్గ సహజస్థితిని వారిరు వురూ చేరుకున్నప్పుడే మానసిక సైతిక విష యాలలో అన్యోన్యత కలిగి వైవాహిక విజయ వైత్రయాత్ర ప్రారంభిస్తారు

స్త్రీలు ఏకశృంగారలు (Mono-erotic) పురుషులు బహుశృంగారలు (Poly-erotic) అనకోటం పొర్లబాటు 'శారీరకంగా స్త్రీ అనేకమందిని ఆకర్షించినా ఆమె బిడ్డలకు వేరు వేరు తండ్రులను పొందటముగానీ, అనేక సంసారాలను నిలపటముగానీ పొనగడు అందు వల్ల వారు ఏకగమ్యులే గాని మానసికంగా బహుశృంగారలు' అని ఎల్లిస్ మహాశయుని అభిప్రాయము ఈ నూత్నయును గ్రహించుట వైవాహిక విజయానికి కొంత తోడ్పడుతుంది ఒక భార్యభర్తలు అన్యలచేత ఆకర్షితు లైనప్పుడు వారి జీవితము సౌఖ్యప్రద మాతుండా గాడమైన నమ్మకం కలిగితే వివాహవిచ్ఛేదా వశ్యకత ఏర్పడుతుంది

స్త్రీపురుషు లిద్దరూ అన్యోన్యభావంతో ఉంటేగాని వైవాహిక జీవనము రయప్రదం కాదు కేవలము శారీరకతృప్తి ప్రాధాన్యత వహించిన వివాహాల్లో విజయవంతము వైచి అత్యల్పము మాతాపితృత్వవాంఛలో వైవా హిక జీవనం నెరవేవారికి సంతానము నిరంతర మూనైవాహికవిచ్ఛిత్తి కలుగకుండా కాపాడు తుంటుంది

నేటి వివాహ విధానాలలో ఉద్వేగానికి విశేష ప్రాముఖ్యతను లోకం చూపటం లేదు. కేవలము శారీరక సౌభాగ్యానికి లొంగిపోయి క్లానీ, ఆరికాది సంపత్తికలబ్ధి కానీ, వివాహ చూడేవారు, నైజానికోడ్యేగ సంబంధమైన సామ్యం దాని అంతట అది ఉన్నప్పుడు సంతోషిస్తున్నారు కానీ వైవాహిక జీవనంలో ఉద్వేగానికి విశేష ప్రాధాన్యత ఉన్నది ఇరి పురిలోనూ ఒకే విధమైన ఉద్వేగము, ఆదరాభి మానాలు ఉన్నా కొన్ని సందర్భాలలో వివా హం విజయవంతమైనది కావటం లేదు కళా కారుల వివాహాలు సర్వసామాన్యంగా ఇటు కంటివి కళాజివి సర్వసామాన్యంగా తాను కళకోసం జీవిస్తున్నాననకుంటాడు అతనికి కళావేశం కలిగినప్పుడు ప్రియపత్నివైనా తోసి రాంటాడు ఇరువురూ కళాకారులై అన్యోన్య మైన భావోద్వేగాలను అవగతం చెసుకుంటే తప్ప సర్వసామాన్యంగా వారి జీవితం వైవాహికంగా విజయవంతమైనది చెప్పటానికి ఖిలుండదు కేవలం తన మానసికోద్వేగాలను అనుసరించి ఆనందాన్ని పొందే కృత్రిమ చర్య వైవాహిక సౌఖ్య ముండుని వాట వాస్తవము ఇటువంటి స్త్రీలు ఉండవచ్చును వారిని 'జాతి, నేస్తం, వివాహము' అనే గ్రంథములో స్త్రీ జాతిలోని ఒకానొక అదుమాజ్జు కలిగిన మానసి కోద్వేగకు ఆ వైవాహిక విజయవందము సాన్యమని ఈ విధంగా అభిప్రాయపడ్డాడు

"The most dangerous type of female flirt is the beauty who uses every kind of art of attraction, accepting all the tributes that her admirers offer, leading men to believe that she is being ensnared but withdrawing safely and retaining her physical 'Purity' and inviolability each time She is often for sale to the highest bidder, but she is sometimes only an abnormally cold and permanently immature person who cannot make a success of any kind of marriage" అని అతని అభి ప్రాయము

స్త్రీ మానసికోద్వేగానికి నేటి వైవాహిక జీవనంలో కించితియినా గౌరవం లేదు సర్వ సామాన్యంగా స్త్రీమానసికోద్వేగం అతిఅనాగ యజితిలో స్వామిత్వవాంఛ (Possessive-ness) ఈర్ష్య ఇత్యాదులు అధికము స్వజనా విధానంలో ఆమె పిటిని మరచి పోతుంటుంది ఆమెకు తన సృజకోద్వేగంగా, శీరక పోవ టం వలకూడా వైవాహిక జీవనానికి ఆనందం ప్రాప్తించదని ఒక నేతిఅభిప్రాయము మానసి కోద్వేగము తీరని ఆనానికి స్త్రీలు కొందరు నవోద్ధలతో అధికన్నేహము(Unisexual Love) చేస్తున్నట్లునూ, అందు వల్ల విశేష ప్రమాద ములు సంభవిస్తున్నట్లున్నూ తెలుస్తున్నది తెమితో సమానమైన మానసికోద్వేగము, విజ్ఞానము కల పురుషుని కాని వరింపమని అన్వే షణ చేస్తూఉన్న అనేకమంది ఆధునిక కన్య కలక ఏకావిధమైన సృజనావృత్తు (Creative-occupations) తో సంబంధము కలిగి ఉండ టును అవసరమనీ, అందువలన వారికి శారీరక మైనఅవ కాశ లేమిగో, వాటినండి ఏవిధంగా ఒయటపడవలసి ఉంటుందో తెలుస్తుందని లారా వాట్టా 'ఏకాకిని' (Single woman) అనే గ్రంథంలో వ్రాసింది

నైజానికంగా స్త్రీపురుషు లిరువురూ నేడు సామ్యత కలిగి లేరు కాని అట్టి సీతికి సహ చరినిగానీ, సహచరునిగానీ తీసుకోనివచ్చు ప్రయత్నమున్నప్పుడు వైవాహిక జీవనము విజయవంతము, ఆనందప్రదము జైతుం దనట ములో అలంకము లేకు అందుల్ల లోకంలో వైవాహిక జీవనము సౌఖ్యప్రదము కావటము కేవలము ఉబ్రుఉడియముగా కలుగదు దాని వల్ల కలికే బాగాలు విశేషంగా దంపతులలో ఏ ఒక్కరొకరి లేక ఇరువురు గానీ తాము ఎట్టి బాధకృతి వహించకుండానే వివాహంవల్ల సమస్తము పొందివలసిన కోరుకోటం వల్ల నే కలుగుతున్నది వివాహం విజయవంతమైనది కావటానికి కన్యా వరణ, వధూవరణము మొదలు వైవాహిక జీవనము ఒక సమసితి వహించేవరకూ

జరుగవలసిన సమస్తమైన కర్మలమీదనూ ఆధార పడవలసిఉంటుందని చెప్పవచ్చును ఇందులో ముఖ్యమైనది కన్యావరణమే అందువల్ల నే ఈసమస్తమైన అభిప్రాయాలనూ నూత్ర ప్రాయంగా మహర్షి వాత్సేయ్యుడు ఆయన కాలానికి తగినభాషలో కన్యాసంప్రయుక్తము లోని వరణాధ్యాయమున, కేవలము పురుష పరంగానే సవర్ణాయాం అనన్యపూర్వాయాం శాస్త్రతోఽభిగతాయాం, ధర్మోద్ధక, పుత్రాః సంబంధః పశ్యన్తిః అనుపసత్కృతా రతిశ్చ' అని శాస్త్రబద్ధం చేశాడు

గ్రంథపరిచయం

'ఆశ్విని మాహాత్మ్యము'

గ్రంథకర్త శ్రీ గట్టి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి, సాధన గ్రంథమంశలి, తెనాలి వెల రూ 2/- శ్రీ దేవీ నవరాత్రుత్రతి మాహాత్మ్యం ఈ గ్రంథంలోని కథానస్తువు నవరాత్రుత్వవర్ణనము, రాఘవోపాఖ్యానం, తుందిలోపాఖ్యానం, వీరభామూని చరిత్ర, దేవాసురయుద్ధం, నవరాత్ర వ్రతనిధి, ఉద్ధాలక సుధాద్రి ఘట్టము, సుమం దానందండి చరిత్ర మొదలైన పౌరాణిక గాథలు ఈ పుస్తకంలో వివరించబడియింది. ప్రబంధ పద్ధతిలో రచన జరిగింది పద్మరచన ఆకర్షణీయంగా ఉన్నది అచ్చ తెలుగు మాటలు అధికంగా వాడిబడినవి ప్రతాపిహనులకు తప్పక నచ్చగల దిని చెప్పవచ్చు

'నాచీన యోగులు'

రచన శ్రీ కొడాలి లక్ష్మీనారాయణ, మోపల్లి, తెనాలితాలూక వెల అర్రూపాయి. గొప్పతత్వజ్ఞులైన కొందరు యోగుల జీవిత సంగ్రహాలను ఈ పుస్తకంలో రచయిత వివ రించాడు మొదటి అధ్యాయంలో ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రపు పుట్టుపూర్వోత్తరాలను చూచించి, ఆ మైన గౌతముడు, ఆనందుడు, జాతక కథలలోని యోగులు మొదలైనవారిని రెండవ అధ్యాయంలో వర్ణించాడు చివర అధ్యా యంలో నాగార్జునుడు—ఆర్యచేపుడు, మొద లైనవారితో ఆంధించి, ఆధునిక కాలము లోని యోగులతో ముగించాడు అంత గొప్ప పురుషును గురించి ఇంత సంగ్రహంగా వ్రాసినందువల్ల ఎంత ప్రయోజనం పొందుదో ఊహించటం కష్టం

'శ్రీ భగవద్గీతామంజరి'

రచన శ్రీరాజా పామగంటి పార్థసారథి రాయనింగారు, పానగిరిరాజా, మద్రాసు వెల అయ్యాయి

ఆధ్యాత్మికవిషయాలమీద చుట్టి శుభిన వారికి భగవద్గీత ముఖ్యమైన గ్రంథం మన దేశ స్థులో ఈ గ్రంథానికి ఉన్న అనువాదాలు మరొక దానికి లేకని చెప్పవచ్చు గీతలోని సారాన్ని ద్వితీయరూపంగా ఈ పుస్తకంలో వివ రించారు శ్రీ సులభంగా ఉన్నందువలన ఆ ఉత్కృష్టగ్రంథంలోని నూత్రాలు సామాన్యుల అందుబాటులోకి వచ్చేవని నిస్సంశయ ముగా చెప్పవచ్చు

'రవి'

రెండరు

ఎగువ గోదావరి డివిజన్ వీర రామ చంద్రపురం రేంజిలోని మూడు వెదురు కూపులన్నూ (2) దిగువ గోదావరి డివిజన్ వీరంపల్లిలోని నెంకివ కూపున్న పని చేయుటకును, వెదుర్లను పడగొట్టి వాటిని రాజమండ్రి ఆంధ్రశేఖరమిల్సు ఆవరణలో డెలివరీ చేయుటకును, అనుభవముగల కం బ్రాక్టరులనుండి సీటువేసిన రెండర్లు దిగువ సంతకముదారుచే కొరబడుచున్నవి. మిగతా వివరములు, రెండరు వరతుల వగైరా రాజ మండ్రి, ఆంధ్ర శేఖరమిల్సు, స్పెషల్ ఆఫీసరుగారివద్దనుండి తెలుసుకొనవచ్చును. 25-11-48 సా 8 గం లకు తరువాత చేరు రెండర్లు విచారించబడుపు

సి. గోవిందమూసన్,
జాయింట్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్
అండ్ కామర్సు.

ప్రాచీన భారతదేశంలో ఖద్దరుపరిశ్రమ

శ్రీ వున్నవ బసవేశ్వరరావు

పూర్వము గ్రామపరిపాలకులు తమ జీవితమును గ్రామసౌభాగ్యముకొరకు భారపోయి వారు. వారు సామాన్యముగా వంశపారంపర్యపు హక్కుకలిగి భూమి శిస్తునండియు యితర సుంక ములనండియు ప్రతిఫలము ననభవించుచుండు వారు. బాడగలేకుండా గ్రామకంఠభూమిని స్వయోపయోగ మొనర్చుకొనుచుండువారు తమ ఉద్యోగ విరహము మయమున గావించిన వ్యయమునకు గ్రామప్రజలు కొంతవరకు సహాయము చేయువారు గ్రామపాలకులు తమ బుద్ధివైభవమునుబట్టి ప్రజోపయోగ కార్యములు జరిపి గ్రామాభివృద్ధికి తగిన పరిమాణములను చి ప్రజలకు తోడ్పడుచుండిరి ప్రజల యాంతరక్షణకొరకు గ్రామపెద్దలు బాధ్యతవహించుచుండిరి గ్రామములో దొంగతనము జరిగి సాత్తు పోయినప్పుడు ఆసాత్తు తమ గ్రామముదాటి ఫలాని గ్రామము పోయినదని స్పష్టముగా తెలిసి నప్పుడు గ్రామపాలకులు, గ్రామ కౌన్సిలారు, ఆ గ్రామము పోయి వారికి కనగని వారికల్ల పోయిన సాత్తు కాని, అందుకు తగిన విలువను గాని అచ్చుకొనివచ్చువారు ఒక శేఖరేరగ్గులు కనుపడక పరారైయినచో ఆ గ్రామములు 45 దినములలోగా శేఖరగ్గుల పట్టుకొని శేఖరు జరిగిన గ్రామములకు అప్పకెప్పవలయును అట్లు చేయజాలనిచో గ్రామపాలకులు గ్రామప్రజలు నూటయిరువదిఅయిదు కాలదండముల పరిమాణముకల ఒంగారము ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలయును గ్రామములలో ఎచ్చట దొంగతనములు జరిగినను గ్రామపాలకులు పట్టుకొనవలయుననియు చేయజాలనిచో నష్టము కట్టయివ్వవలయును, లేనిచో వారికి యమదండ తప్పదని మహర్షి యాపస్తంబుడు చెప్పినాడు

క్రీ.శ 1026 మొదలు 1042 సంవత్సరములలోని సెంహళదేశపు ప్రభుడు నాల్గవ మహీశుడు దేశలకాటియ చావరాయల శాసనము వలన గ్రామపాలకులు సాంఘిక న్యాయసానములను విసుగు జాగరూకతతో జరుపుచుండిరియు వారు ప్రభుత్వమునకు పన్ను చెల్లించ నవసరము లేననియు దొంగలను న్యాయచారల దుర్మార్గులను దేశద్రోహులను శిక్షించుట వంశించుట నిందించుట పురమునండి చెదలగట్టుట మొదలగు పనులు శేఖరగ్గు తనబట్టి న్యాయదృష్టితో పరిపాలన చేయుచుండు రియు తెలియుచున్నది గ్రామపెద్దలు గ్రామప్రజలు చేయు సత్కార్యములను ప్రభువులు విధిగా అంగీకరించితివలయునని బృహస్పతిశీతాన్త్రములో వ్రాయబడినది

వీరిమయమున నాయకత్వము వహించి గ్రామాభివృద్ధికి పాటుబడుదురో అట్టి గ్రామపాలకులు విరుదులు బహుమతులు పొందుచుండి రని కాటిల్లుని అర్థశాస్త్రము 3 ఆధ్యాయం, 10 వ శ్లోకములో వ్రాయబడినది

గ్రామాభివృద్ధికి సాహసాది లేకుండు, భూమిశిస్తు వసూలు చేయువాడు, ట్రోలుగట్ట పన్నులు వసూలుచేయువాడు, కావలి కాయు వాడు అను 5 గురు పంచాయితీ దార్లు వుండవలయునని శుక్రనీతిలో వ్రాయబడినది.

ఆకాలములో గ్రామపాలకులపై అధికారి గోపకుడు యితిని యధీనములో కొన్ని గ్రామములు వుండున యితను గ్రామపాలకుల పనులు పరిశీలించుచుండును ఈ గోపకునిపై యధికారి జనపద యితను కేంద్రప్రభుత్వమునకు లోబడి యుండును అనగా యితను మండలాధిపతి రివిన్యూ శాఖకు సమాహర్యులను అధికారి వుండును, ఈ యిరువురిలో యధిపత్యము వచ్చినప్పుడు అట్టి వ్యవహారములు పరిష్కరించుటకు సర్వార్థచింతక అను విచారణ కర్త కలడు. యితను నగరసంఘమునకు అధ్యక్షుని వహించును

ప్రతిగ్రామములోను ఆరుగురు గ్రామ నాయకులక్రింద ఆరు ఉపసంఘములు వుండును. మొదటి సంఘమువారు గ్రామములో కలా కాళలాభివృద్ధికి బాధ్యులు రెండవ సంఘము వారు యితరగ్రామములకు సంబంధించిన వ్యవహారములు పరిశీలించుటయు, బాటసారులకు, యాత్రీకులకు, మతాధిపతులకు, రాజకీయ

ఉద్యోగులకు, దేశభక్తులు వగైరాల తమ గ్రామము వచ్చినప్పుడు వారికి యిబ్బం దులు లేకుండా చూచి భోజనాదివసతులు మొదలైన పనులు చేయువారు మానవ సంఘము వార గ్రామములో జననమరణ లెఖలు, పైరు పంటలకు అతివృష్టి అనావృష్టి వల్ల కలుగు ఆర్థిక సంబంధమైన లెఖలు వ్రాయుచుండిరి 4 వ సంఘమువారు వాణిజ్య సౌకర్యములు పరిశీలించుటయు తూనికె, కొలత పాత్రలు సరిచూచుట విక్రయశాల లో సదాగురుల కోర్కీ మోసము జరుగకుండా జూచుట, వ్యాపారము చేయుటకు అర్హతగలవారిని గమనించి వ్యాపార అనుజ్ఞాపత్రములు యిచ్చుట మొదలైన పనులు చేయువారు 5 వ ఉపసంఘము గ్రామములో వున్న అన్ని ఉపసంఘములలోకి ప్రధానమైనది రీతిమీదనే గ్రామసౌభాగ్యము ఆధారపడి వున్నది అన్ని సంఘముల నాయకులకన్న ఈ సంఘనాయకుని చాలా స్వాతంత్ర్యము, అధికారము కలదు ఈ సంఘము సభ్యులుగా చేతిపనులు ఎయింపుట ఈ సంఘాధ్యక్షునికి స్వాతంత్ర్యము ఉంది పేరు యితిను నూలుపనులు అల్లికపనులు నేతిపనులు దుస్తులు కుట్టించుట చిత్రముల వ్రాయించుట త్రాళ్లువేయించుట మొదలైన పనులు చేయించు పరివారలకు ఉత్సాహము కలుగునట్లు తానుకూడా వారితో కలిసిమెలిసి పనిచేయును శిల్పులచేత కళాపనులు వడంసులచేత రాట్నములు మగ్గుములు శకటములు వగైరా పనికరములు కమ్మగ్గులచేత యుద్ధపనికరములు నేతగాండ్ర చేత తివాసీలు పలురక గులైన వస్త్రములు నేయించున ప్రతిదినము స్వాతంత్ర్యులకు బోయి స్వాత్రములు తెచ్చినవారికి వేతనములు యిచ్చుచుండెదలయును స్వాతంత్ర్యులకు స్వాతంత్ర్యాలలో పనిచేయు ఘోషాస్త్రీలు అనుమతిలేక వారిని చూచిన, అన్యకార్యములు గూర్చి వాగి తో ప్రసంగించినా, వారు నూలుపడకినికె ద్రవ్యమిచ్చిన, వడికిననూలుకు త్వరలో ద్రవ్యమివ్వక వారలత్రిప్పిన, మద్యపానము చేసిన, వ్యభిచరించి నా ప్రభుత్వమునుమతిలేకనే గ్రామముహాజన సభ స్వాతంత్ర్యముని గ్రామప్రభుత్వం చేయుటకు, కరినగుగా శిక్షించుటకు సర్వాధికారములు కలవు గ్రామాభివృద్ధికి స్వాతంత్ర్య ప్రాణాధారము కలది స్వాతంత్ర్యమును ఎల్లప్పుడు సత్త్వ శీలుడై దయాద్రవ్యహృదయుడై తిరిగిన స్వాత్రముల ద్రవ్యసేవ రమున బట్టి నేతనములు యిచ్చుచూ విశ్రాంతిగమయములందు సున్నితవైన దారమువడి కిన స్త్రీలకు, మృదువైన వస్త్రములు నేసిన నేతి గాండ్రకు బహుమతులు రూపకముగా ప్రోత్సహించున కాటిల్లుని అర్థశాస్త్రము 2 వ ఆధ్యాయములో "మొందుకులక్రిమితానరాం గ్రాహికై రారాదయేత్" అనశ్లోకము స్వాతంత్ర్యమును సున్నితమైన దారం వడికిన స్త్రీలకు, మృదువైన వస్త్రములు కాలవలు నేయు నేతి గాండ్రకు గంధమాల్వాదులు వారితోపాటుకములు యితరములు యిచ్చి ఆరాధించవలయునని వ్రాయబడినది

ఆరవసంఘమువారు విక్రయమైన నేత వస్త్రములమీద, యితరవస్తువుల ధరలమీద 10 వ భాగము వసూలుచేయుచుండిరి ఈ విధముగా గ్రామములో స్వాతంత్ర్యములచేత ప్రోత్సహించి నేయించిన చేనేత వస్త్రములు ఖండ ఖండాతరములలో అఖండ ప్రఖ్యాతి గాంచి ఐరోపాఖండవాసులకు నెర్రలెత్తించినవి ఈ నేతపరిశ్రమలో భారతదేశంమొత్తమీద ఆంగ్లాతిడి అగ్రతాంబూలం అందులో అందే వేసిన చెయ్యి బందరుప్రాంతము మార్కోపోలో అను యిటలీయాత్రీకుడు తాను మచిలీ బందరు ప్రాంతములో చూచిన అందమైన చేనేత వస్త్రములు ఎచ్చటా చూడలే దని, అది కోరని మహారాజులు కాని మహారాణీలు కాని ప్రపంచములో ఎచ్చటా వుండజోరని ఎయిసీ అనే గ్రంథములో వ్రాశాడు. మన చేనేత వస్త్రముల సాగు సున్నితము పనితనమును చూచి ఆంగ్లేయులకు సాయంకాలపు మంచుతోను గాలితోను ప్రసహించు

నీటితోను పోల్చిరి ఒక వస్త్రము పచ్చికపై ఆరవేయగా, మంచుపాగ యను భ్రాంతిచేత ఒక అవు మేముటచేత ఆ వస్త్రము అవు గొంతులో చిక్కుబడుటచేత అతివర్తిఖాన్ అను నవాబు ఒక వస్త్రకారుని కరివముగా శిక్షించెను శిల్పి పాదుషా ఔరంగజేబు తన కుమార్తె దిశమొలతో దర్బారుకు వచ్చిన దిని విభ్రాంతిచెంది మందిరించగా, తాను 7 వారల వస్త్రమును కరించితి నని తొండ్రకి తెలుప తండ్రి ఆశ్చర్యపోయెనని చరిత్రకారు ఒక టెంకాయలో యిమిప్పిన 30 వలముల పొడవుగల సరి తలపాగను పారశీక బాటసారి మహమ్మద్ ఆలిజే తమ రాజకుమారి భారతదేశపు చేనేత పరిశ్రమను గురించి చెప్పగాంబూ అత్యంతసందసంప్రమములు పొందెనని టవర్నియర్ గారు వ్రాసిరి 40 తులముల చూదిపింజతో 250 మైళ్ళ పొడవు వకబడిన దారము చూచితి నని శేక్సుకైలరు, 4 తులముల చూదితో తయారుచేసిన 15 జుముల పొవుగల సుందరమైన తలపాగా చూచితి నని శాల్పుఫీ అను యాత్రీకుడు 19 వ శతాబ్దములో వ్రాసిరి 20 గలముల పొడవుగల తలపాగా వ్రేలి పుంగరములో చూర్చుట చూచితి నని అతెలియా బాటసారి సులేమాన్ వ్రాసెను అరీలియన్ చక్రవర్తికాలములో రోముదేశీయులు మన దేశపు చేనేతవస్త్రములు బంగారముతో సరికమానముగు నెలకు కొనుమండి రని ఆధారములు కలవు (చేనేత) 18 వ శతాబ్దము వరకు గ్రీసులో ఈ వస్త్రముల గాడు ప్రాసెస్ రమ్య, పర్వ్యా, ఆమెరికా, అరేబియా, సిరియా మొదలైన దేశములో చేనేతవస్త్రములు విపరీతముగా వాడుచుండిరి ఒక్క కలకత్తా రేవునుంచి ప్రతిసంవత్సరము పదికొట్ల రూపాయి విలువగల వస్త్రములు కక్క

ఇంగ్లాండుకు ఎగుమతిఅగుచూ వచ్చినవి ఈ వస్త్రములు యింత ప్రఖ్యాతిగాంచుటకు గ్రామ పంచాయితీ సాలనయొక్క 5 వ ఉపసంఘము పోటీలుజరిపి బహుమతులు రూపకముగా ప్రోత్సహించుటే కారణ మని మరువరాదు ఆరవ ఉపసంఘమువారు పన్నులు పనులు చేయుటేకాక, గ్రామాధ్యక్షులలోను గృహ యజమానలలోను వ్యాపారవ్యవసాయ చేతిపరిశ్రమలు మొదలైన సంలలో కలలో జరుగకుండా చూచుటయు వ్యాధిపీడితులకు ఔషధముల నిప్పించుటయు తమ పురమునకు వచ్చునవ్యలన, పోవు నవ్యలను పరిశీలించుటయు గ్రామంలో అగ్నిసంస్కారములు కలుగకుండా జాగరూకత వహించుట, ప్రతిదినము తన గ్రామ పారిశుధ్యమును పరిశీలించుటయు అపరిమదము చేయువారిని విచారించి శిక్షించుటయు, తమ గుట్టును తెలుగుకొన వచ్చిన మోసగాండ్రును జూకతతో పరిశీలించి శిక్షించుటయు అపరాధములు వేయుటను -ఈ మొదలగు పనులు చేయుటకు గ్రామపాలకులు సర్వాధికారములు కలిగి వుండి రని తెలియుచున్నది యిట్టి పనులు గ్రామములలో గ్రామపాలకులు, దశగ్రామమునకు గోపకుడు మండలమునకు స్థానికుడు, కేంద్రమునకు నగరవిభుడు అధికారిములు కలిగి వుండవలయునని చాణక్యుడు అర్థశాస్త్రము 2 వ ఆధ్యాయం 36 శ్లోకములో వ్రాసెను మనపూర్వము న్యాయదృష్టితో కట్టుదిట్టములతో పంచాయితీసాలన నిర్వహించుటచేతనే గ్రామాలు స్వయంపోషణకలిగి భాగ్యభోగ్యములతో తులమాగుచూ దేశకల్యాణమునకు పాటుబడినవి అందుచేతనే మహాత్ముడు ప్రతి గ్రామం స్వయంపోషణ కలిగి రామరాజ్యం అనభవించుటకు నిర్మాణకార్యక్రమము సక్రమమైన మార్గములో జరిగినగాని దేశమునకు ముక్తి లేదని నిరంతరం ఆందోళన చేయనాగాడు స్వాతంత్ర్యము సిగించిన తర్వాతనేనా పంచాయితీసాలనవల్ల స్వయంపోషణ కలిగి ప్రజలు సుఖించగల రని ఆశించాడు

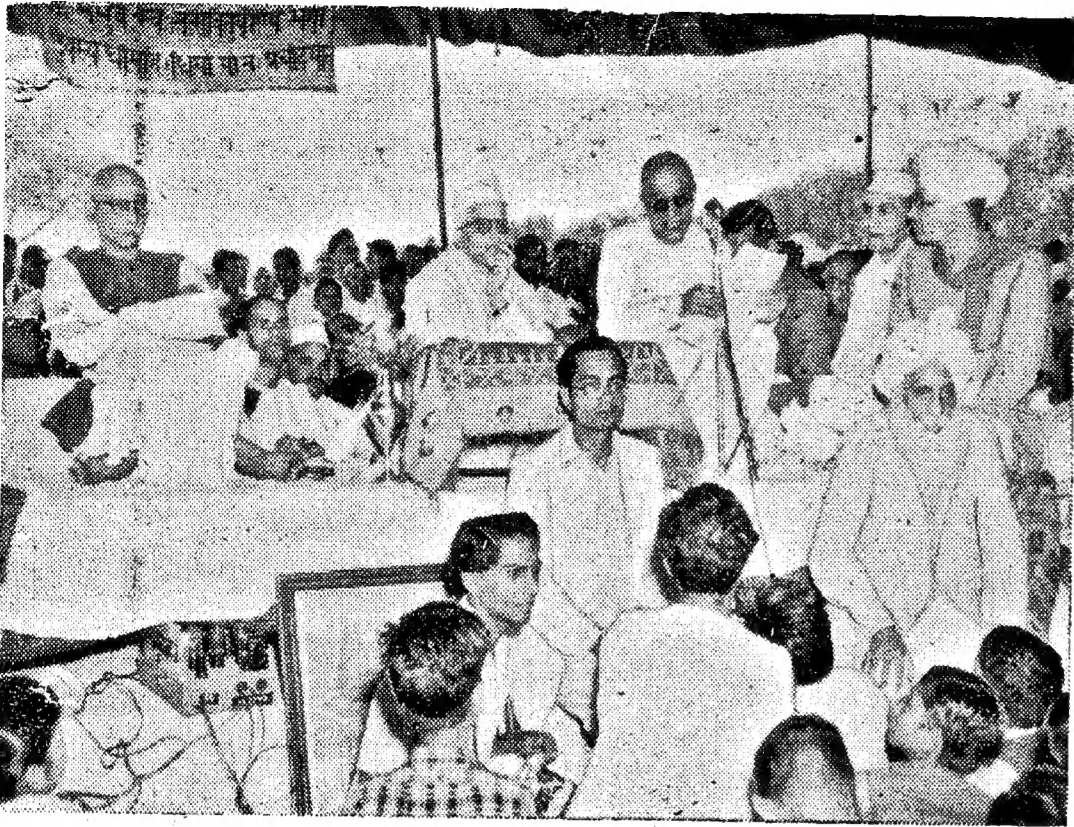
రుచికరమైన బటాణీ గింజల పులావు

డాల్బాత్
చేసినప్పుడు ఇంక బాగా యుండును!

వియ్యమును కడిగి దానిని పూర్తిగా వడియ గట్టండి తరువాత డాల్బా పిల్చుకొనబడే దాకా వియ్యమును మారుగా అంటుకొనుటకు మొదలుబెట్టేదాకా దానిని బటాణీ గింజలతో వెడి డాల్బాలో వేపండి తరువాత నీరు (వియ్యమునకు వైన ఒక అంగుళముదాకా యుండివెను), రుచికి ఉప్పు, ఏలకికాయలు లవంగపల్లెలు మరియు లవంగములు జేర్చండి తరువాత వీటిని బాగా కలిపి పాత్రను మూయండి తరువాత వియ్యము బటాణీ గింజలు మెత్తగా అయ్యేదాకా నెమ్మదియైన మంటలో వండండి వియ్యము చాలమట్టుకు వండబడగానే ఇంక నీరు యున్నచో మూతను చాచి కొద్దిగాతరచి దానిమీద కొన్ని వేడి బొగ్గులను యుంచండి వేసిన పుల్లిపాయలను, బాదముకాయలను, ఎండు ద్రాక్షపండ్లను వేయండి.

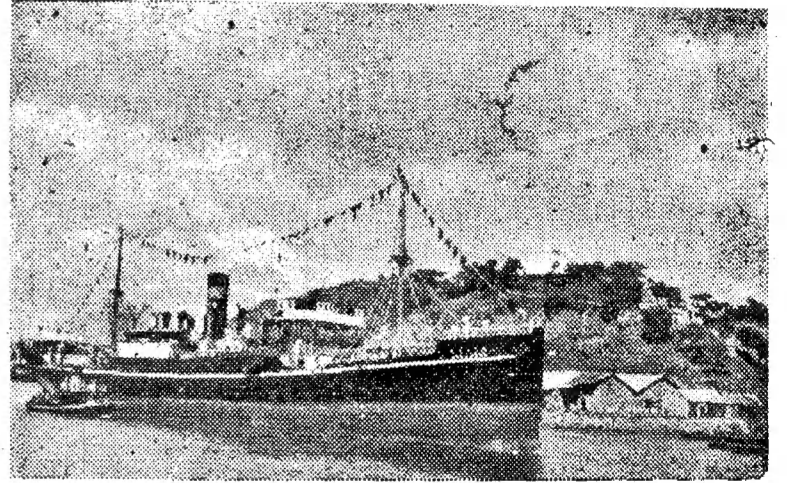
మనమెందుకు తప్పకుండా మూతయున్న కుండలలో వండవలెను ? పోషక త్వము యొక్క ఒక ముఖ్యదళకు సంబంధించిన విషయము ఇది ఉచిత సలహాకొరకు ఇవ్వాలి - లేక ఏరోజైనను వ్రాయండి, ది డాల్బా అడ్ వై స రీ స ర్విస్ పోస్ట్ బాక్స్ సంఖ్య 353 బొంబాయి 1

HVM 79-172 TL

స్వర్ణీయ దయానంద్ వర్ధంతి ఉత్సవం గత ఆదివారం న్యూఢిల్లీలో మంత్రి గాడిల్ గారి అధ్యక్షతన జరిగింది. గవర్నర్ జనరల్ శ్రీ రాజగోపాలాచారి ఉపన్యసించుతూ ఉన్నారు. వేదికపై జయపూర్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ఉపవిప్రులై ఉన్నారు.

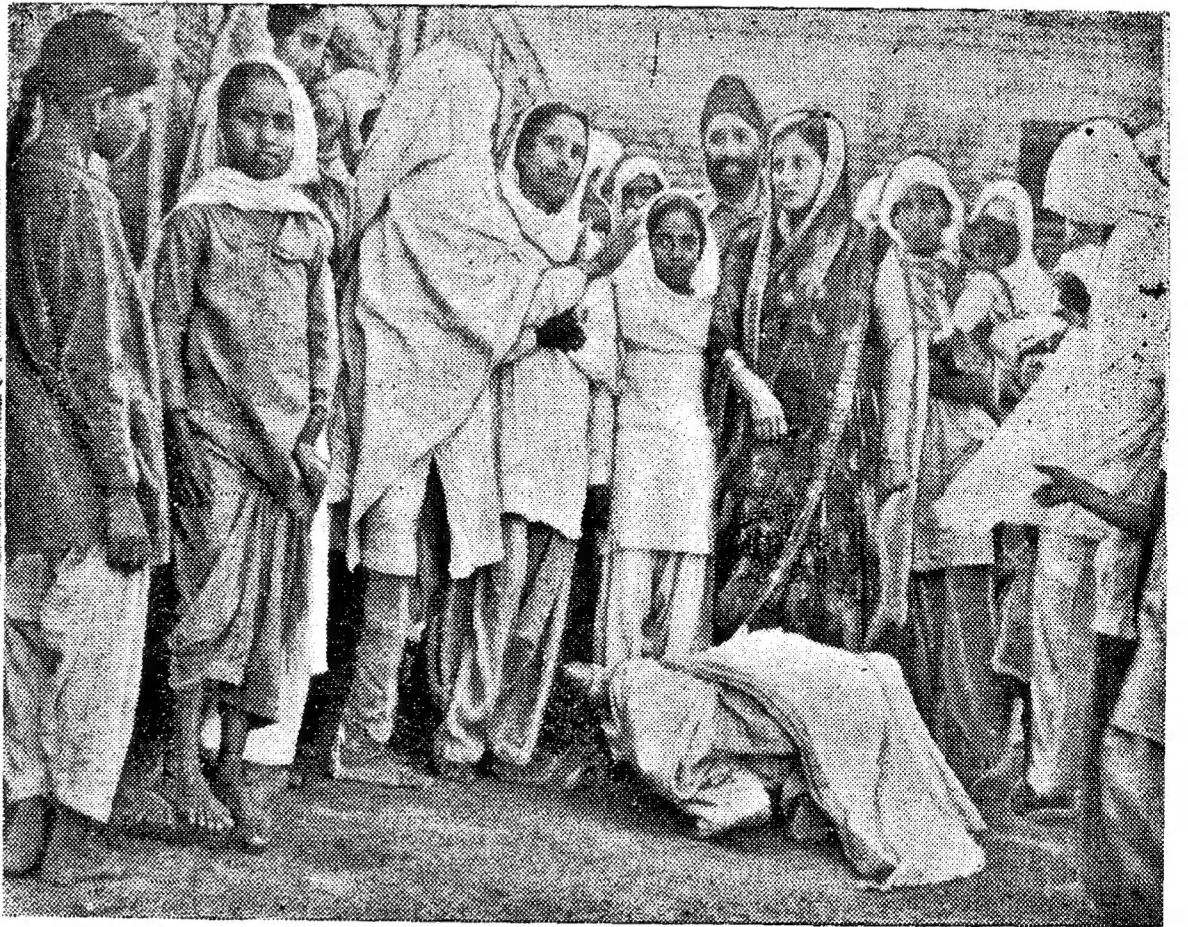
వార్తాచిత్రాలు

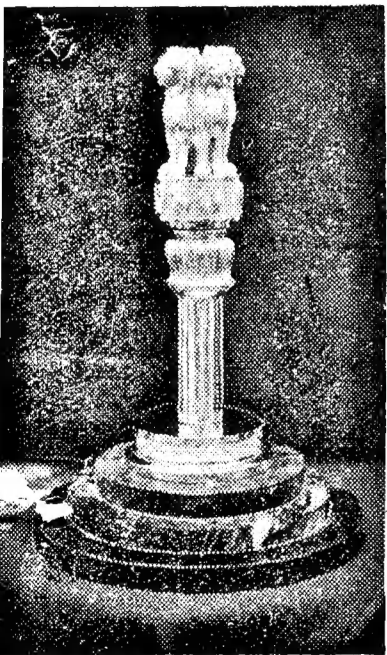
‘జల ఉప’ విశాఖపట్నంనుండి కలకత్తా బయలుదేరునప్పటి చిత్రం

స్వర్ణార్ పటేల్, ఆయన కుటుంబీకులు తమ నివాసభవనంలో ఆసీనులై యున్నారు. పటేల్, కోడలు శ్రీమతి దయాబాయిపటేల్, స్వర్ణార్ పటేల్, మనుమడుగౌతం

లెఫ్ట్ సెంట్రల్ కర్మల్ రణవీరసింగ్ వెంటరా కాక్కిరె మహారాణి జమ్మూజిల్లాలో ఉన్న డ్ శివరమందలి కరణాలయమును సందర్శించినప్పటి దృశ్యం. శత్రు ఆక్రమిత ప్రాంతములనుండి రక్షింపబడిన ముస్లింవనితలు మహారాణి చుట్టూ ముగి ఉన్నారు. ఒక వృద్ధస్త్రీ తను అనుభవించిన బాధలను మహారాణికి నివేదించుచున్నది.

స్వర్ణార్ పటేల్ 74వ జన్మ దినోత్సవ సందర్భమున బొంబాయి పౌరులు తమ భక్తినిబట్టిగా, అక్టోబరు 30వ తేదీ చ్చాపతి బహిరంగరేళలో స్వర్ణార్కు సమర్పించుకొన్న 73 తులముల బంగారు రాజదండము

ఆరికమంత్రిల సభ గౌరవాలలో భారత ఆరికాఖామంత్రి డాక్టర్ జాన్ మత్తాయ్ అధ్యక్షతన రాష్ట్ర ఆరికమంత్రిలు న్యూఢిల్లీలో సమావేశమై రాష్ట్ర, కేంద్రప్రభుత్వములఆరిక విభాగాన్ని సమన్వయపరచుచుండునీ చిర్రలు జరిపినారు. అక్టోబరు 30వ డాక్టర్ మత్తాయ్ సభను ప్రారంభిస్తున్న దృశ్యం.

శ్రీమద్భగవద్గీత

వ్యాఖ్యాత : శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు గారు

ఐదవ మూద్రణము

సంస్కృతమూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ
వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము శీతాధ్యయన
పరులకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది.

ఖద్దరు బైండు

వెల రూ 4-0-0 లు.

తపాలాఖర్చు రూ. 0-9-0.

పోస్టుబాక్సు 212,

ఆంధ్రగ్రంథమాల

మదరాసు 1.

తెలుగు మెఱుగులు

గ్రంథకర్త వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

తెలుగుదనము, తెలుగుసంప్రదాయాలు, తెలుగుభాష అవతరించిన విధము, తెలుగు తేటదనము, తెలుగు కవితా పారివ్యము, ప్రాచీన గ్రంథాల పలుకుబడికి మనపై చెల్లుబడి, విలక్షణమైన మన అనుష్ఠ చరిత్ర, వింత వింత నిఘంటువులు, మన గ్రంథాలలోని గ్రంథులు, అవీ ఇవీ, ఇంకా తెలుగులో ఉన్న ఎన్నో మెఱుగులను చూపెట్టెదమన్న వ్యాసముల సంపుటి శాస్త్రీగారి పాతిక ముప్పయి సంవత్సరాల సాహిత్య కృషి ఇందులో మూర్తీభవించియున్నది. ఆంధ్రాభిమానముగల వారందరు అనశ్యము చదువవలసిన గ్రంథము ప్రతులకు త్వరితపడవలెను

వెల ౨ రూ.

తపాలాఖర్చులు ౭ అణాలు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పో. బా. 212, మద్రాసు

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వము

ప్రథమద్వితీయసంపుటములు

ప్రథమ సంపుటమునందు డిమిట్ ౪-౪ ఆకృతియందు ౬౦౦ పుటలు గలవు అందు 'ఆ' నుండి 'అధ్యర్థ' వరకును గల విషయము గలదు త్రివర్ణ పటములు ౮, ఇతిరపటములు ౧౨౫, వివిధ విషయములు ౪౦౦ కలవు రెండవ సంపుటమునందు డిమిట్ ౪-౪ ఆకృతియందు ౬౦౦ లకు మించిన పుటలు కలవు 'అక్ష' మొదలుకొని 'అశ్వినీ' వరకు గల విషయము గలదు త్రివర్ణ పటములు ౧౦ వానిలో ౨ అమరావతీ స్థూపమునకును ౨ అనాహతమునకును చెందినవియు, ౬ దేశచిత్రపటములను గలవు ఇవిగాక మరి ౫ సాదా దేశపటములు కలవు ప్రాచీనాంధ్రుల కళాసంపదను వ్యక్తముచేయు అమరావతీస్థూపమును గురించిన గొప్ప వ్యాసమునందు అమరావతీ శిల్పమునకు సంబంధించిన హాఫ్టోన్ బొమ్మలు ౪ మార్లు ౧౦౦ ను, వేషభూషణుల వెల్లడించు బొమ్మలు ౫౦ వఱకును గలవు మరియు అభినయమున వ్యాసమున భరతశాస్త్రమునందలి వేణు వేణు హస్తములను సూచించు బొమ్మలు ౫౪ ను 'అనాహతము' నందు మట్టుకొడుల చిత్రములును గలవు ఇట్లు ఆయా వ్యాసములకు చెందిన చిత్రములు మొత్తముమీద ౨౫౦ కి పైగా నున్నవి వివిధ విషయముల సంఖ్య ౪౦౦ వఱకు నుండును సంపుటము చక్కని స్వదేశీ చర్మముతోడను బంగారు కేళిలతోడను సంప్రదకృతము ప్రతి సంపుటమున ౬౦౦ పుటలుండును

ప్రతి సంపుటము వెల రూ. ౧౦.

పోస్టుఖర్చులు రూ. ౧-౮-౦.

రైలు ద్వారా దగ్గర చోట్ల ఖర్చులు ౬ ౧౨ మేనేజరు,

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము,
నెం. 7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

గాంధీ మహాత్ముని

ఆత్మకథ

రెండు సంపుటములు

[చతుర్థ మూద్రణము]

శతావధాని వేటూరి శివరామ శాస్త్రీగారి అనువాదము

ఖద్దరు బైండు

ప్రతిసంపుటము పోస్టేజితో సహా వెల రూ. 5-9-0

ఒకేసారి 2 సంపుటములు పోస్టేజితో రూ. 10-12-0

